

Obsah

Výnos Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 2/2013 zo 16. septembra 2013, ktorým sa ustanovuje zoznam a kategorizácia určených výrobkov.....	2
Výnos Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 3/2013 zo 16. septembra 2013, ktorým sa ustanovuje vzor žiadosti o udelenie licencie na transfer určených výrobkov, vzor žiadosti o udelenie licencie na vývoz alebo dovoz určených výrobkov, vzor žiadosti o udelenie jednorazovej, viacnásobnej alebo globálnej licencie na vývoz určených výrobkov, vzor žiadosti o povolenie na transfer určených výrobkov, vzor hlásenia o využití licencie a vzor vyhlásenia o konečnom použití určených výrobkov.....	6
Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 225 z 29. júla 2013, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 78/2012 Z. z. o bezpečnosti hračiek a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 140/2013 Z. z.	29
Správa o výsledku monitorovania bezpečnosti dodávok plynu.....	37
Správa o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny.....	51
Zoznam vydaných osvedčení na výstavbu energetického zariadenia v roku 2013.....	69

Content

Decree No. 2/2013 of the Ministry of Economy of the Slovak Republic dated of 16 th September 2013 which issues the list and categorization of the assigned products.....	2
Decree No. 3/2013 of the Ministry of Economy of the Slovak Republic dated of 16 th September 2013 which issues the templates of requests for granting of transfer licences for assigned products; the templates of requests for granting of export licences and import licences for assigned products; the templates of requests for granting of general export licences, global export licences and individual export licences for assigned products; the templates for transfer permission for assigned products; the templates for the reporting of using of the licences and the templates of declarations of end-using of assigned products.....	6
Decree of the Ministry of Economy of the Slovak Republic No. 225/2013 Coll. Of 29 July 2013, carrying out certain provisions of the Act No. 78/2012 Coll. on safety of toys and on the change and the amendment of the Act No. 128/2002 Coll. on state control of internal market in affairs of consumer protection and on change and amendment of certain acts in wording of later regulations in wording of the Act No. 140/2013 Coll.	29
Report on the outcome of monitoring of security of gas supplies.....	37
Report on the outcome of monitoring of security of electricity supplies.....	51
List of issued authorisation for the construction of the energy facilities in 2013.....	69

VÝNOS
Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky
č. 2/2013
zo 16. septembra 2013,

ktorým sa ustanovuje zoznam a kategorizácia určených výrobkov

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky podľa § 22 písm. a) zákona č. 144/2013 Z. z. o obchodovaní s určenými výrobkami, ktorých držba sa obmedzuje z bezpečnostných dôvodov a ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Zoznam a kategorizácia určených výrobkov podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona je uvedený v prílohe.

§ 2

Tento výnos nadobúda účinnosť 30. septembra 2013.

Tomáš Malatinský v. r.
minister

Zoznam a kategorizácia určených výrobkov

Číselný kód KN ¹⁾	Opis výrobku	Merná jednotka
9013 10 00	Zameriavacie ďalekohľady na zbrane, periskopy, ďalekohľady skonštruované ako súčasť prístrojov, strojov, zariadení alebo nástrojov kapitoly 90 KN colného sadzobníka alebo triedy XVI	ks
9302 00 00	Revolvery a pištoly, iné ako zatriedené do položky 9303 alebo 9304 <i>Poznámka: vzťahuje sa na krátke samonabíjacie alebo opakovacie strelné zbrane pre civilné použitie, vrátane signálnych pištolí a zbraní nabíjaných ústím vrátane samonabíjajúcich zbraní, ktoré sa podobajú zbraniam s automatickými mechanizmami, krátkych historických zbraní nabíjaných ústím, replík a funkčných napodobnenín historických zbraní</i>	ks
9303	Ostatné strelné zbrane a zariadenia fungujúce na princípe výbuchu strelného prachu (napríklad športové brokovnice a guľovnice, strelné zbrane, ktoré možno nabíjať len ústím hlavne, pištoly vystreľujúce rakety a ostatné zariadenia určené len na vypúšťanie signálnych rakiet, pištoly a revolyvery na strelbu slepými nábojmi, jatočné pištoly, delá na vrhanie lán); <i>Poznámka: vzťahuje sa na ostatné strelné zbrane na civilné použitie, okrem vyššie uvedených napríklad aj na flóbertky, malokalibrovky, kombinácie brokovnica – guľovnica, vrátane dlhých historických zbraní nabíjaných ústím, replík a funkčných napodobnenín historických zbraní</i>	ks
ex*) 9304 00 00	Ostatné zbrane (napríklad pušky, karabíny a pištoly na pero, tlak vzduchu alebo plynu, obušky), okrem zbraní položky 9307 00 00 <i>Poznámka: vzťahuje sa len na</i> - plynové zbrane - vzduchovky, vetrovky, zbrane na CO ₂ , narkotizačné zbrane, airsoftové zbrane, paintbalové zbrane, plynové expanzné prístroje - expanzné zbrane - plynovky, akustické zbrane, zbrane na granuly, expanzné prístroje - strelné mechanické zbrane	ks

¹⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 2) v platnom znení.

ex 9305	<p>Časti, súčasti a príslušenstvo výrobkov položiek 9301 až 9304</p> <p><i>Poznámka 1: vzťahuje sa len na</i> - súčasti osobitne určené na strelnú zbraň a potrebné na jej fungovanie vrátane hlavne, rámu alebo zásobníka, uzáverov alebo valca, záveru alebo puzdra záveru a zariadenie určené alebo upravené na zníženie zvuku vyvolaného výstrelom zo strelnej zbrane - hlavnú časť takýchto strelných zbraní: <i>mechanizmus uzáveru, komoru a hlaveň strelnej zbrane, ktoré sú ako oddelené predmety zahrnuté do kategórie strelných zbraní, na ktoré sú alebo majú byť namontované</i></p> <p><i>Poznámka 2: nevzťahuje sa na 9305 91 – časti, súčasti a príslušenstvo na vojenské zbrane položky 9301</i></p>	ks
ex 9306	<p>Náboje a ostatné strelivo a ich časti a súčasti vrátane brokov a nábojových krytiel (zátok):</p> <p>Náboje do brokovnic, ich časti a súčasti; broky do vzduchoviek</p> <p>9306 21 00 Náboje 9306 29 00 Ostatné</p> <p>ex 9306 30 Ostatné náboje, ich časti a súčasti 9306 30 10 Do revolverov a pištolí položky 9302 9306 30 90 Ostatné</p> <p>9306 90 90 Ostatné výrobky zaradené do položky 9306 na iné ako vojenské účely</p> <p><i>Poznámka: vzťahuje sa na strelivo a jeho časti (strelivo do palných zbraní: brokové náboje, guľové náboje, signálne náboje a strely, nábojky na výmet signálnych striel, jednotné alebo hromadné inertné strely, nábojnice, zápalky; strelivo do plynových zbraní: terčové strelivo s inertnými strelami, airsoftové strelivo, paintbalové strelivo, narkotizačné strely; strelivo do expanzných zbraní a expanzných prístrojov: akustické nábojky, pracovné nábojky, nábojky s granulami, prachové tablety; strely do mechanických zbraní; výmetné náplne použité v strelive: čierne prachy, bezdymové prachy, zápalové zlože</i></p>	ks
ex 9705	<p>Zbierky a zberateľské predmety historickej hodnoty</p> <p><i>Poznámka: vzťahuje sa na strelné zbrane, ich časti, súčasti, príslušenstvo, strelivo</i></p>	ks
ex 9706	<p>Starožitnosti staršie ako 100 rokov</p> <p><i>Poznámka: vzťahuje sa na strelné zbrane, ich časti, súčasti, príslušenstvo, strelivo</i></p>	ks
3601 00 00	Výbušniny výmetné, práškové	kg
3602 00 00	Pripravené výbušniny, iné ako práškové výmetné výbušniny	kg

3603	Zápalnice, bleskovice, roznetky alebo rozbušky, zapaľovače, elektrické rozbušky	
3603 00 10	Zápalnice, bleskovice	m
3603 00 90	Ostatné	kg, ks, m
3604	Ohňostroje, signalizačné rakety, dažďové rakety, hmlové signály a ostatné pyrotechnické výrobky	
3604 10 00	Ohňostroje	ks
3604 90 00	Ostatné	ks

*) Tam, kde sú uvedené znaky „ex“, sa rozsah určuje uplatnením číselného znaku kombinovanej nomenklatúry Colného sadzovníka spolu so zodpovedajúcim opisom.

V Ý N O S

Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky

č. 3/2013

zo 16. septembra 2013,

ktorým sa ustanovuje vzor žiadosti o udelenie licencie na transfer určených výrobkov, vzor žiadosti o udelenie licencie na vývoz alebo dovoz určených výrobkov, vzor žiadosti o udelenie jednorazovej, viacnásobnej alebo globálnej licencie na vývoz určených výrobkov, vzor žiadosti o povolenie na transfer určených výrobkov, vzor hlásenia o využití licencie a vzor vyhlásenia o konečnom použití určených výrobkov

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky podľa § 22 písm. b) až g) zákona č. 144/2013 Z. z. o obchodovaní s určenými výrobkami, ktorých držba sa obmedzuje z bezpečnostných dôvodov a ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

(1) Vzor žiadosti o udelenie licencie na transfer určených výrobkov je uvedený v prílohe č. 1.

(2) Vzor žiadosti o udelenie licencie na vývoz alebo dovoz určených výrobkov je uvedený v prílohe č. 2.

(3) Vzor žiadosti o udelenie jednorazovej, viacnásobnej alebo globálnej licencie na vývoz určených výrobkov podľa § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona je uvedený v prílohe č. 3.

(4) Vzor žiadosti o povolenie na transfer určených výrobkov podľa § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu zákona, bezdymového prachu alebo čierneho prachu je uvedený v prílohe č. 4.

(5) Vzor hlásenia o využití licencie je uvedený v prílohe č. 5.

(6) Vzor vyhlásenia o konečnom použití určených výrobkov je uvedený v prílohe č. 6.

§ 2

Tento výnos nadobúda účinnosť 30. septembra 2013.

Tomáš Malatinský v. r.
minister

VZOR

Ministerstvo hospodárstva SR
Mierová 19
827 15 Bratislava

ŽIADOSŤ
o udelenie licencie na transfer určených výrobkov

Transfer v rámci EÚ do SR		Reexport	
Transfer v rámci EÚ zo SR			
Aktívny zušľacht'ovací styk*)			
Pasívny zušľacht'ovací styk**)			
<p>A. Údaje o určenom výrobku:</p> <ol style="list-style-type: none"> Názov určeného výrobku: Číselný kód podpoložky kombinovanej nomenklatúry podľa colného sadzovníka: Špecifikácia určeného výrobku: Množstvo určených výrobkov v merných jednotkách: Celková hodnota výrobkov v eurách: 			
<p>B. Údaje o výrobcovi a krajine pôvodu určených výrobkov:</p> <ol style="list-style-type: none"> Výrobca a krajina pôvodu určených výrobkov: Sídlo alebo miesto podnikania: Číslo telefónu: <p>Štát: Číslo faxu a e-mailová adresa:</p>			
<p>C. Údaje o žiadateľovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> Obchodné meno alebo meno a priezvisko: Sídlo alebo miesto podnikania: Číslo telefónu: Predmet podnikania zapísaný v registri: <p>IČO: Číslo faxu a e-mailová adresa:</p>			
<p>D. Údaje o zahraničnom obchodnom partnerovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> Obchodné meno alebo meno a priezvisko: Štát: Sídlo alebo miesto podnikania: Číslo telefónu: <p>Číslo faxu a e-mailová adresa:</p>			

E. Údaje o konečnom užívateľovi:	adresa:
1. Obchodné meno alebo meno a priezvisko:	
2. Štát:	
3. Sídlo alebo miesto podnikania:	
4. Číslo telefónu:	Číslo faxu a e-mailová adresa:

F. Údaje o obchodnom prípade:
1. Číslo zmluvného dokumentu:
2. Navrhovaná doba platnosti licencie (najviac jeden rok) do:
3. Spôsob dopravy a vymedzenie dopravných trás:
4. Iné (napríklad číslo zbrojnej licencie, certifikáty, jednotný colný doklad):

G. Údaje o účele použitia určeného výrobku u konečného užívateľa:

H. Potvrdenie vyhlásenia o konečnom použití (EUC/IIC)***):	ÁNO - NIE***)
--	---------------

Žiadateľ podpísaný svojím štatutárnym zástupcom žiada o udelenie licencie na transfer určených výrobkov podľa údajov uvedených v tejto žiadosti s priloženými dokladmi a vyhlasuje, že všetky uvedené údaje sú pravdivé, že si je vedomý postihu v prípade ich nepravdivosti a že s výrobkami sa bude obchodovať len na účely uvedené v licencii.

Žiadateľ po uskutočnení transferu na základe udelenej licencie predloží Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky štatistické hlásenie o realizácii transferu výkazom ZO (MH SR) 3-04 štvrťročne do 25. dňa mesiaca nasledujúceho po sledovanom období.

Dátum: _____ Meno a priezvisko žiadateľa : _____ Podpis žiadateľa: _____

*) aktívny zušľachtovací styk – prepracovanie, oprava, prípadne iné spracovateľské operácie vykonané na území Slovenskej republiky za účelom spätného transferu určeného výrobku z územia Slovenskej republiky

**) pasívny zušľachtovací styk - prepracovanie, oprava, prípadne iné spracovateľské operácie vykonané mimo územia Slovenskej republiky za účelom spätného transferu určeného výrobku na územie Slovenskej republiky

***) nehodiace prečiarknuť

VZOR

Ministerstvo hospodárstva SR
Mierová 19
827 15 Bratislava

ŽIADOSŤ
o udelenie licencie na vývoz alebo dovoz určených výrobkov

Dovoz z tretej krajiny		Reexport		Dočasný vývoz	
Vývoz do tretej krajiny				Spätný vývoz	
Aktívny zušľacht'ovací styk*)		Číslo povolenia colného úradu na aktívny/pasívny zušľacht'ovací styk:			
Pasívny zušľacht'ovací styk**)					

A.	Údaje o určenom výrobku:	
1.	Názov určeného výrobku :	
2.	Číselný kód podpoložky kombinovanej nomenklatúry podľa colného sadzovníka:	
3.	Špecifikácia určeného výrobku:	
4.	Množstvo alebo objem výrobkov v merných jednotkách:	
5.	Celková hodnota výrobkov v eurách:	
B.	Údaje o výrobcovi a krajine pôvodu určených výrobkov:	
1.	Výrobca a krajina pôvodu určených výrobkov:	
2.	Sídlo alebo miesto podnikania:	Štát:
3.	Číslo telefónu:	Číslo faxu a e-mailová adresa:
C.	Údaje o žiadateľovi:	
1.	Obchodné meno alebo meno a priezvisko:	IČO:
2.	Sídlo alebo miesto podnikania:	
3.	Číslo telefónu:	Číslo faxu a e-mailová adresa:
4.	Predmet podnikania zapísaný v registri:	
D.	Údaje o zahraničnom partnerovi:	
1.	Obchodné meno alebo meno a	

priezvisko:		
2.	Štát:	
3.	Sídlo alebo miesto podnikania:	
4.	Číslo telefónu:	Číslo faxu a e-mailová adresa:
E.	Údaje o konečnom užívateľovi:	
1.	Obchodné meno alebo meno a priezvisko:	
2.	Štát:	
3.	Sídlo alebo miesto podnikania:	
4.	Číslo telefónu:	Číslo faxu a e-mailová adresa:
F.	Údaje o obchodnom prípade:	
1.	Číslo zmluvného dokumentu:	
2.	Navrhovaná doba platnosti licencie (najviac jeden rok) do:	
3.	Spôsob dopravy a vymedzenie dopravných trás:	
4.	Iné (napríklad číslo zbrojnej licencie, certifikáty):	
5.	Adresa colného úradu:	
G.	Údaje o účele použitia výrobku u konečného užívateľa:	
H.	Potvrdenie vyhlásenia o konečnom použití (EUC/IIC***):	ÁNO - NIE***)
<p>Žiadateľ podpísaný svojím štatutárnym zástupcom žiada o udelenie licencie na prepravu, dovoz alebo vývoz určených výrobkov podľa údajov uvedených v tejto žiadosti s priloženými dokladmi a vyhlasuje, že všetky uvedené údaje sú pravdivé, že si je vedomý postihu v prípade ich nepravdivosti a že výrobky budú predávané len na účely uvedené v licencii.</p> <p>Žiadateľ po uskutočnení prepravy, vývozu alebo dovozu na základe udelenej licencie predloží Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky štatistické hlásenie o realizácii prepravy, dovozu alebo vývozu výkazom ZO (MH SR) 3-04 štvrťročne do 25. dňa mesiaca nasledujúceho po sledovanom období.</p>		
Dátum:	Meno a priezvisko žiadateľa :	Podpis žiadateľa:

*) aktívny zušľacht'ovací styk – prepracovanie, oprava, iné spracovateľské operácie vykonané na území Slovenskej republiky za účelom spätného vývozu určeného výrobku z územia Slovenskej republiky

**) pasívny zušľacht'ovací styk - prepracovanie, oprava, iné spracovateľské operácie vykonané mimo územia Slovenskej republiky za účelom spätného dovozu určeného výrobku na územie Slovenskej republiky

***) nehodiace prečiarknuť

Vysvetlivky k žiadosti o udelenie licencie na transfer, vývoz alebo dovoz určených výrobkov:

Žiadosť sa podáva v jednom vyhotovení.

A 1: Názov výrobku – uvádzať názov určených výrobkov podľa certifikátu/protokolu/potvrdenia zhody.

A 2: Číselný kód podpoložky kombinovanej nomenklatúry Colného sadzobníka, označujúci určené výrobky, na ktoré sa má udeliť licencia – v každej žiadosti uviesť len jedno číslo podpoložky.

A 3: Špecifikácia určených výrobkov – uviesť názov podpoložky kombinovanej nomenklatúry a presný opis a identifikačné znaky určeného výrobku.

A 4: Množstvo alebo objem výrobkov v merných jednotkách podľa platného colného sadzobníka. Pri pyrotechnických výrobkoch uviesť množstvo pyrotechnickej zložky nachádzajúcej sa v určenom výrobku v hmotnostnej jednotke (ks, kg).

A 5: Celková hodnota určených výrobkov v eurách. Pri uzavretí obchodu v inej mene, prepočítať podľa aktuálneho kurzu Národnej banky Slovenska ku dňu uzavretia obchodu (budúcej zmluvy, zmluvy).

B 1: Výrobca a krajina pôvodu - uviesť obchodné meno alebo meno a priezvisko výrobcu transferovaného určeného výrobku a krajinu jeho pôvodu, ak je známy.

B 2: Sídlo právnickej osoby alebo miesto podnikania výrobcu - uviesť sídlo, ulicu, príp. P.O. Box, mesto a štát, ak je známy.

B 3: Číslo telefónu, číslo faxu, e-mailovú adresu, ak je známe – uviesť kontakt na výrobcu z dôvodu prípadného overenia si údajov o výrobcovi.

C 1 - 2: Obchodné meno alebo meno a priezvisko žiadateľa o udelenie licencie, sídlo alebo miesto podnikania – podľa príslušného registra, na základe ktorého je žiadateľ oprávnený na území SR podnikáť. Výpis z príslušného registra nesmie byť starší ako tri mesiace a je súčasťou každej žiadosti.

C 3: Číslo telefónu, číslo faxu, e-mailovú adresu: uviesť z dôvodu prípadného overenia si údajov o žiadateľovi.

C 4: Predmet podnikania zapísaný v príslušnom registri – uviesť predmet podnikania zapísaný v živnostenskom, obchodnom alebo inom registri súvisiaci so žiadosťou o udelenie licencie.

D 1 - 4: Obchodné meno alebo meno a priezvisko, zahraničného obchodného partnera, jeho sídlo alebo miesto podnikania, štát, kontakt, s ktorým žiadateľ uzatvoril obchodný záväzkový vzťah o realizácii transferu určených výrobkov.

E 1 - 4: Obchodné meno alebo meno a priezvisko konečného užívateľa výrobkov, sídlo alebo miesto podnikania, štát, kontakt – uviesť konečného užívateľa transferovaných výrobkov. Pri transfere zbraní ich súčastí a hlavných častí a streliva, výbušnín a pyrotechnických výrobkov pre vnútorný trh je konečným užívateľom prijímateľ.

F 1: Číslo zmluvného dokumentu, podpis oprávnených osôb a dátum vystavenia – uviesť číslo zmluvy, ak taký údaj obsahuje a dátum, predložiť prípadne zmluvu o budúcej zmluve alebo potvrdenú objednávku s náležitosťami zmluvy. Zmluvný dokument obsahuje presnú špecifikáciu transferovaného určeného výrobku (typ, druh, kaliber, hodnota výrobku, množstvo - v merných jednotkách podľa colného sadzobníka) a dátum a podpis oprávnenej osoby/osôb – konateľom, členom/-mi predstavenstva, fyzickou osobou - podnikateľom podľa predloženého výpisu z príslušného registra.

Predložiť originál zmluvného dokumentu, listiny alebo jeho overenú kópiu a jeho autorizovaný preklad do štátneho jazyka v prípade, ak je obchodný záväzkový vzťah uzavretý, resp. predložená listina v inom jazyku; Bez prekladu sa prijme dokument/listina, ktorý spĺňa požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka, ak ide o dokument/listinu vydaný alebo overený príslušnými orgánmi Českej republiky.

F 2: Navrhovaná doba platnosti licencie – najviac jeden rok.

F 3: Spôsob dopravy a vymedzenie trás – uviesť spôsob napr. autom, lietadlom, loďou, uviesť trasu, po ktorej sa bude výrobok prepravovať.

F 4: Iné - v prípade transferu zbraní a streliva číslo zbrojnej licencie vydané príslušným štátnym orgánom Slovenskej republiky, fotodokumentácia, katalógy, certifikáty, jednotný colný doklad;

G: Údaje o účele použitia určených výrobkov u konečného užívateľa – uviesť spresnený účel použitia a adresu skladovacích priestorov, v ktorých sa budú určené výrobky skladovať a doložiť o tom doklad.

H: Ak žiadateľ o licenciu vyžaduje potvrdenie vyhlásenia o konečnom použití, tieto predloží Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky na potvrdenie v dvoch vyhotoveniach obojstranne vytlačené a podpísané žiadateľom na predpísaných tlačivách.

Za žiadateľa žiadosť podpisuje štatutárny zástupca (konateľ, člen/-ovia predstavenstva), fyzická osoba - podnikateľ podľa predloženého výpisu z príslušného registra, prípadne ním písomne na tento úkon poverená alebo splnomocnená osoba.

Žiadateľ o udelenie licencie vyplní v žiadosti všetky údaje v jednotlivých písmenách a bodoch s prihliadnutím na určený výrobok, na ktorý má byť udelená licencia.

VZOR

Žiadosť o udelenie jednorazovej, viacnásobnej alebo globálnej licencie na vývoz

ŽIADOSŤ	1	1. Vývozca (žiadateľ) Identifikačné číslo/rodné číslo	2. Číslo písomnosti žiadateľa	3. Navrhovaná platnosť do
			4. Údaje o mieste kontaktu Meno a priezvisko: Číslo telefónu: Číslo faxu: E-mailová adresa:	
		5. Zahraničný obchodný partner(-i)/adresát(-i)	6. Vydávajúci orgán <i>Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky</i> <i>Mierová 19</i> <i>827 15 Bratislava 212</i> <i>Slovenská republika</i>	
		7. Agent(-i)/zástupca(-ovia) (ak to nie je vývozca/žiadateľ)	8. Krajina(-y) vývozu	kód ¹⁾
			9. Krajina(y) dovozu a číslo(-a) dovozného (-ých) povolenia(-í)	kód ¹⁾
		11. Tretie krajiny tranzitu (v prípade potreby)	kód ¹⁾	
	10. Konečný užívateľ (koneční užívatelia) (ak sú iní ako v rámci č. 5.)	12. Členský štát (členské štáty) zamýšľaného vstupu do colného konania pri vývoze		kód ¹⁾
1	13. Opis/názov (počet príloh) v prípade viacerých položiek vyplňte prílohu (1a) a tu uveďte počet príloh		14. Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry	
	13a. Označenie	15. Mena a hodnota	16. Množstvo/počet položiek	
	17. Konečné použitie/účel použitia	18. Dátum na zmluve (ak existuje)	19. Colný režim vývoz	
	20. Druh licencie	21. Krajina pôvodu		
	22. Údaje o výrobcovi (ak sú známe)	23. Spôsob prepravy a trasy		
Vyhlasenie žiadateľa: Vyhlasujem, že uvedené údaje sú úplné a pravdivé. Dátum: _____ Odtlačok pečiatky _____ Meno, priezvisko, funkcia a podpis žiadateľa: _____				

¹⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 750/2005 z 18. mája 2005, o nomenklatúre krajín a území pre štatistiku zahraničného obchodu Spoločenstva a štatistiku obchodu medzi členskými štátmi (Ú. V. EÚ L 126, 19.5.2005).

ŽIADOSŤ - príloha (1a)	1a	1. Vývozca/žiadateľ	2. Identifikačné číslo/rodné číslo	9. Krajina dovozu a počet dovozných povolení	
			5. 5. Zahraničný obchodný partner/adresát		
		13.1. Opis/názov	14. Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry		
		13a. Označenie	15. Mena a hodnota	16. Množstvo a merná jednotka	
		13.2. Opis/názov	14. Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry		
		13a. Označenie	15. Mena a hodnota	16. Množstvo a merná jednotka	
		13.3. Opis/názov	14. Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry		
		13a. Označenie	15. Mena a hodnota	16. Množstvo a merná jednotka	
		13.4. Opis/názov	14. Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry		
		13a. Označenie	15. Mena a hodnota	16. Množstvo a merná jednotka	
	13.5. Opis/názov	14. Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry			
	13a. Označenie	15. Mena a hodnota	16. Množstvo a merná jednotka		
	13.6. Opis/názov	14. Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry			
	13a. Označenie	15. Mena a hodnota	16. Množstvo a merná jednotka		
	13.7. Opis/názov	14. Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry			
	13a. Označenie	15. Mena a hodnota	16. Množstvo a merná jednotka		
Dátum:					
Odtlačok pečiatky					
Meno, priezvisko a funkcia žiadateľa:					
Podpis žiadateľa:					

Vysvetlivky k žiadosti o udelenie jednorazovej, viacnásobnej alebo globálnej licencie na vývoz určených výrobkov podľa § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona

1: Vývozca (žiadateľ)

Žiadajúca právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorej má byť Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky udelená príslušná licencia.

2: Číslo písomnosti žiadateľa

Uvedie sa značka (ak existuje) písomnosti žiadateľa, napríklad číslo sprievodného listu.

3: Navrhovaná platnosť do

Uvedie sa konkrétny dátum požadovanej platnosti licencie v súlade so zmluvnými podmienkami vývozu, najviac na jeden rok.

4: Údaje o mieste kontaktu

Uvedie sa meno, priezvisko, telefonické a faxové spojenie, e-mailová adresa poverenej osoby, ktorá na požiadanie ministerstvu poskytne alebo zabezpečí dodatočné informácie a podklady potrebné pre riadne posúdenie žiadosti o vývoznú licenciu.

5: Zahraničný obchodný partner/adresát

Uvedie sa meno alebo názov a sídlo, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu osoby, ktorá je s vývozcom v zmluvnom vzťahu a ako prvá mimo územia Slovenskej republiky určené výrobky prijme.

6: Vydávajúci orgán

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Mierová 19

827 15 Bratislava 212

Slovenská republika

7: Agent(-i) / zástupca(-ovia)

Uvedú sa údaje o agentovi/zástupcovi vývozcu, ak existuje, obchodné meno alebo názov a sídlo, miesto podnikania, adresa trvalého pobytu alebo prechodného pobytu na území Slovenskej republiky, identifikačné číslo, pri fyzickej osobe rodné číslo. Agentom/zástupcom sa rozumie osoba, ktorá obchod pre vývozcu sprostredkúva a je splnomocnená vývozcom pre účely konania o žiadosti o licenciu.

8: Krajina(-y) vývozu

Uvedie sa krajina vývozu, z ktorej sa majú výrobky vyviezť a ktorá je uvedená na dovoznej licencií alebo dovoznom povolení vydanom dovážajúcou treťou krajinou.

9: Krajina dovozu a číslo dovozného povolenia

Krajina dovozu spolu s kódom sa uvedie krajina zahraničného obchodného partnera/adresáta, spolu s číslom dovozných licencií, alebo povolení. Pre viacerých zahraničných obchodných partnerov/adresátov sa vystaví samostatné tlačivo - príloha 1a.

10: Konečný užívateľ

V prípade, že konečný užívateľ je odlišný od zahraničného obchodného partnera/adresáta, uvedie sa obchodné meno alebo názov a sídlo, miesto podnikania alebo adresa pobytu konečného užívateľa, jeho telefónne a faxové číslo. V žiadosti o viacnásobnú vývoznú licenciu a globálnu vývoznú licenciu sa pre uvedenie viacerých konečných užívateľov použije príloha 1a.

11: Tretie krajiny tranzitu

Uvedú sa tranzitné krajiny Európskej únie alebo tretie krajiny tranzitu, ak existujú.

12: Členský štát zamýšľaného vstupu do colného konania pri vývoze

Uvedie sa konkrétny členský štát Európskej únie (spolu s kódom), v ktorom sa zamýšľa vstup do colného konania pri vývoze. Neuvádza sa v prípade prepravy určených výrobkov z územia Slovenskej republiky na územie iného členského štátu Európskej únie.

13: Opis/názov

Uvedie sa podrobná špecifikácia výrobkov, ktorá umožňuje identifikáciu určeného výrobku. V prípade vývozu viacerých druhov výrobkov sa použije príloha 1a.

13a: Označenie

Uviesť údaje umožňujúce identifikáciu strelných zbraní, ich súčastí a hlavných častí a streliva a ich množstvo vrátane označenia vzťahujúceho sa na strelné zbrane.

14: Kód harmonizovaného systému alebo kombinovanej nomenklatúry

Uvedie sa kód harmonizovaného systému alebo podpoložka kombinovanej nomenklatúry (8-miestny kód).

15: Mena a hodnota

Uvedie sa príslušná mena a hodnota tovaru uvedeného v 13. bode podľa zmluvy.

16: Množstvo/počet položiek

Uvedie sa príslušná merná jednotka a množstvo výrobkov uvedených v 13. bode podľa zmluvy. V prípade viacerých položiek sa uvedie ich počet a na uvedenie mernej jednotky a množstva sa použije príloha žiadosti – opis položiek 1a. Celkové množstvo je matematickým súčtom údajov.

17: Konečné použitie/účel použitia

Uvedie sa konkrétny účel použitia určených výrobkov. V prípade nedostatku miesta možno informáciu podať na zvláštnom liste s podpisom žiadateľa, označenom ako príloha k žiadosti.

18: Dátum na zmluve

Uvedie sa dátum uzatvorenia zmluvy so zahraničným partnerom, ak existuje.

19: Colný režim vývoz

Uvedie sa kód príslušného colného režimu podľa platných colných predpisov.

20: Druh licencie

Uvedie sa konkrétny druh licencie, o ktoré sa žiada:

- individuálna vývozná licencia,
- viacnásobná vývozná licencia,
- globálna vývozná licencia.

21: Krajina pôvodu

Krajina pôvodu spolu s kódom sa uvedie iba v prípade, že výrobok pochádza z tretej krajiny.

22: Údaje o výrobcovi (ak sú známe)

Uvedie sa meno alebo názov a sídlo, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu osoby, ktorá je výrobcom určeného výrobku.

23: Spôsob prepravy a trasy

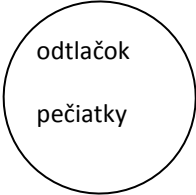
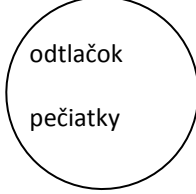
Uvedie sa spôsob prepravy (auto, lietadlo, loď, vlak a pod.) a tiež prepravné trasy, po ktorých sa určený výrobok prepravuje k zahraničnému obchodnému partnerovi/konečnému užívateľovi.

VZOR

**Povolenie na transfer výbušnín v rámci Európskej únie
(článok 9 ods. 5 a 6 smernice 93/15/EHS)**

	TRANSFER VÝBUŠNÍN V RÁMCI EURÓPSKEJ ÚNIE (s výnimkou strelíva) (článok 9 smernice 1993/15/EHS)	
1. Druh povolenia:		
Dátum uplynutia platnosti:*)		
☐ Jednorazová preprava (článok 9 ods. 5):		☐ Viacnásobná preprava – pevne stanovené obdobie (článok 9 ods. 6):
2. Podrobné údaje o príslušných prevádzkovateľoch:		
2.1. Žiadateľ, ktorý je príjemcom:*)		2.2. Dodávateľ:
Meno alebo názov:	Meno alebo názov:	
Adresa (sídlo vedenia):	Adresa (sídlo vedenia):	
IČO:	IČO:	
Číslo telefónu:	Číslo telefónu:	
Číslo faxu:	Číslo faxu:	
E-mailová adresa:	E-mailová adresa:	
Podpis:	Podpis:	
2.3. Prepravca:		
Meno alebo názov:	Meno alebo názov:	Meno alebo názov:
Adresa (sídlo vedenia):	Adresa (sídlo vedenia):	Adresa (sídlo vedenia):
IČO:	IČO:	IČO:
Číslo telefónu:	Číslo telefónu:	Číslo telefónu:
Číslo faxu:	Číslo faxu:	Číslo faxu:
E-mailová adresa:	E-mailová adresa:	E-mailová adresa:

3. Úplný opis výbušnín:						
Číslo UN*)	Trieda/ podtrieda	Obchodný názov*)	Označenie CE Áno/Nie	Adresa výrobcu	Množstvo*)	Iné údaje
4. Podrobné údaje o preprave:						
4.1. Miesto a čas:						
Miesto odoslania:			Dátum odoslania:			
Miesto dodania:			Predpokladaný dátum dodania:			
4.2. Všeobecné údaje o trase:						
Členský štát Európskej únie	Miesto vstupu	Miesto výstupu	Spôsob prepravy			
5. Povolenia od orgánov v tranzitných členských štátoch Európskej únie, vrátane identifikácie (napr. pečiatka):						
Krajina pôvodu	Dátum povolenia	Číslo povolenia	Dátum uplynutia platnosti			
Tranzitné krajiny	Dátum povolenia	Číslo povolenia	Dátum uplynutia platnosti			
6. Povolenie od orgánu v členskom štáte Európskej únie príjemcu, vrátane identifikácie (napr. pečiatka):						
Dátum:	Číslo povolenia:	Dátum uplynutia platnosti:				
Funkcia v príslušnom orgáne:						
	(Podpis)					

Vysvetlivky transferu výbušnín v rámci Európskej únie:

1. Prijemca výbušnín vyplní oddiely 1 až 4 dokladu o transfere výbušnín v rámci Európskej únie a predloží tento doklad príslušnému prijímaciemu orgánu na schválenie.
2. Popri získaní súhlasu od príslušného prijímacieho orgánu (oddiel 6), osoba zodpovedná za transfer to musí oznámiť príslušným orgánom tranzitných členských štátov a členských štátov pôvodu, ktorých schválenie sa taktiež požaduje (oddiel 5). Schválenia príslušného orgánu môžu byť na tom istom tlačive alebo na oddelených tlačivách. Schválenie musí byť vo všetkých prípadoch identifikovateľné.
3. Ak sa príslušný orgán členského štátu domnieva, že sú nevyhnutné osobitné požiadavky na bezpečnosť, musia sa poskytnúť všetky informácie uvedené v doklade. Ak žiaden z príslušných orgánov, ktoré sú zúčastnené na transakcii sa nedomnieva, že sú nevyhnutné osobitné požiadavky na bezpečnosť, uvedie sa len informácia označená hviezdíčkou (*).
4. Vo všetkých prípadoch musí tento doklad sprevádzať výbušniny až do ich príchodu na miesto určenia.
5. „Úplný opis výbušnín“ je obchodný názov a/alebo správny názov zásielky UN a všetky ďalšie informácie, ktoré pomôžu identifikovať dané výrobky. Ak výbušniny nemajú označenie CE, je potrebné túto skutočnosť zreteľne uviesť.
6. „Množstvo“ znamená počet výrobkov v kusoch alebo čistú hmotnosť výbušnín v kg.
7. Žiadateľ predkladá na potvrdenie tri originály sprievodných formulárov na prepravu výbušnín v rámci Európskej únie alebo ich úradne osvedčené kópie.

VZOR

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ZO (MH SR) 3 - 04

HLÁSENIE O VYUŽITÍ LICENCIE

ŠTVRŤROČNÝ VÝKAZ

Spravodajská jednotka doručí podľa zákona č. 144/2013 Z. z. výkaz do 25. kalendárneho dňa po sledovanom štvrtroku 1x Ministerstvu hospodárstva SR, Mierová 19, 827 15 Bratislava

<i>I.r.</i>	<i>Rok</i>	<i>Mesiac</i>	<i>IČO</i>						
0	1								

<i>I.r.</i>	<i>V/D</i>
0	2

Názov a adresa sídla organizácie:

Dátum zostavenia výkazu:	Odtlačok pečiatky:	Podpis vedúceho spravodajskej jednotky:	Výkaz zostavil:
			Meno a priezvisko:
			Číslo telefónu:
			(mobil):
			e-mailová adresa:

Vážený respondent,

Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „ministerstvo“) vykonáva štatistické zisťovania za účelom aktuálneho zisťovania transferu, vývozu, dovozu, dočasného vývozu, aktívneho a pasívneho zušľachtovacieho styku tovarov v sledovanom období a plnenia medzinárodných záväzkov SR v sledovaní obchodu s tovarmi. V záujme zabezpečenia objektívnych výsledkov zisťovania Vás žiadame o úplné a pravdivé vyplnenie štatistického formulára podľa návodu a o jeho doručenie v stanovenom termíne na ministerstvo. Ak Vaša organizácia v sledovanom období (konkrétnom štvrtroku) nebola držiteľom rozhodnutia o udelení licencie, ktorá je predmetom tohto zisťovania, VÝKAZ NEPREDKLADÁTE. Uvedené dôverné údaje sú chránené, nezverejňujú sa a slúžia výlučne pre potreby ministerstva.

Spôsob vyplňania záhlavia výkazu:

V riadku 01

Mesiac - vyplňa sa kód 03 (v 1. polroku), 06 (v 2. štvrtroku), 09 (v 3. štvrtroku), 12 (v 4. štvrtroku);

IČO - vyplňa sa identifikačné číslo organizácie; ak má organizácia IČO menej miestne doplnia sa na prvých miestach nuly;

V riadku 02

V/D - V (vývoz, dočasný vývoz, aktívny zušľachtovací styk, nakladanie, odoslanie transferu);

D (dovoz, pasívny zušľachtovací styk, prijatie transferu);

Oddiel 1. TRANSFER - VÝVOZ - DOVOZ ¹⁾ PODĽA KRAJÍN

Predmet licencie (názov výrobku)	Mer. jed.	I. r.	Číslo licencie	Platnosť licencie		Kód krajiny V/D ¹	Kateg. podľa OBSE	Kateg. podľa OSN ruč. zbr.	Povol. množst. v mer. jednot. ³⁾	Hodnota OP (v eurách)	Realizácia (v eurách)				čerpané množstvo v m. j. za I. polrok	čerpané množstvo v m. j. za II. polrok
				od	do						od začiatku roku do sledovaného obdobia		v sledovanom období ²			
											mn. v m.j.	hodnota	mn. v m.j.	hodnota		
A	b	c	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		1														
		2														
		3														
		4														
		5														
		6														
		7														
		8														
		9														
		10														
		11														
		12														
		13														
		14														
		15														
		16														
		17														
		18														
		19														
		20														
		21														
		22														
		23														
		24														
		25														
<i>Kontrol. súčet (r. 1 až 25)</i>		99	x	x	x	x	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ nehodiace sa prečiarknite

²⁾ ak k realizácii v sledovanom období nedošlo, príslušné políčka v stĺpcoch 11 a 12 sa prečiarknu

³⁾ merné jednotky sa uvádzajú ako v udelenej licencii

Oddiel 2. ÚČASŤ TUZEMSKÝCH ODBERATEĽOV - DODÁVATEĽOV¹⁾ NA LICENCIÁCH

Číslo licencie	I. r.	Tuzemský odberateľ - dodávateľ ¹⁾		Kód krajiny urč./pôv. ¹⁾	Čerpanie v sledovanom období Hodnota OP v eurách
		Názov a sídlo	I Č O		
a	b	1	2	3	4
	01				
	02				
	03				
	04				
	05				
	06				
	07				
	08				
	09				
	10				
	11				
	12				
	13				
	14				
	15				
	16				
	17				
	18				
<i>Kont. súčet (r. 1 až 18)</i>	99	x	x	x	

¹⁾ nehodiace sa prečiarknite

Vysvetlivky k vyplneniu výkazu o obchodovaní s určenými výrobkami na základe licencií vydaných podľa zákona č. 144/2013 Z. z.

Obsahová náplň štatistických zisťovaní

1. Vecné vymedzenie obsahovej náplne

Predmetom rezortných štatistických zisťovaní vykonávaných podľa tohto návodu je transfer, dovoz, vývoz, dočasný vývoz, aktívny a pasívny zušľacht'ovací styk určených výrobkov, ktorých držba sa obmedzuje z bezpečnostných dôvodov (ďalej len „tovar“), ktorý vstupuje alebo opúšťa územie Slovenskej republiky.

Predmetom tohto zisťovania je aj reexport tovaru a služieb poskytovaných zahraničným osobám alebo prijímaných od zahraničných osôb v súvislosti s výskumom, vývojom, skúšaním, zušľacht'ovaním, zavádzaním výroby, poskytovaním servisu a výcvikom.

2. Metodické vymedzenie ukazovateľov

Rozhodujúcim momentom realizácie vývozu, dovozu, pre obchod so štátmi mimo Európskej únie, je dátum prechodu tovaru cez slovenské štátne hranice, potvrdený colným úradom na jednotnom colnom doklade²⁾ (ďalej len „JCD“) a na rozhodnutí o udelení licencie (Záznam o stave využitia licencie). V prípade obchodu s členskými štátmi Európskej únie - transfer, záznam o čerpaní povoleného množstva na rozhodnutí o udelení licencie vykoná žiadateľ, resp. držiteľ licencie, pričom rozhodujúcim momentom realizácie transferu je dátum prechodu tovaru cez slovenské štátne hranice.

3. Použité kategórie a číselníky

Kódové označenia krajín a území sú uvedené v nariadení Komisie (ES) č. 750/2005 a č. 1833/2006 o nomenklatúre krajín a území pre štatistiku zahraničného obchodu Spoločenstva a štatistiku obchodu medzi členskými krajinami (Ú. v. EÚ L 126, 19. 5. 2005). Pre účely týchto zisťovaní sa tovarmi rozumie výrobky, polotovary, diely a služby klasifikované podľa všeobecne záväzného právneho predpisu.³⁾

Nosiče štatistických dát

1. Písomné nosiče - výkazy

1.1. Zoznam výkazov, ich predkladacie lehoty

Značka výkazu	Názov výkazu	Predkladacia lehota
ZO (MH SR) 3-04	Štvrtročný výkaz o obchodovaní s určenými výrobkami na základe licencií vydaných podľa zákona č. 144/2013 Z. z. v platnom znení.	Spravodajská jednotka doručí do 25. kalendárneho dňa po sledovanom období výkaz 1-krát na MH SR odbor výkonu obchodných opatrení

1.2. Vymedzenie spravodajských jednotiek

Výkazy zostavujú a predkladajú odosielatelia alebo prijímatelia transferov v rámci Európskej únie, vývozcovia a dovozcovia, ktorí sú v sledovanom období držiteľmi platného rozhodnutia o udelení licencie.

Pre účely týchto zisťovaní sa rozumie:

²⁾Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č.

419/2006 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

³⁾ Výnos Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 2/2013, ktorým sa ustanovuje zoznam a kategorizácia určených výrobkov.

- a) dodávateľom fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba so sídlom alebo miestom podnikania na území Slovenskej republiky, ktorá je zodpovedná za subdodávky tovaru,
- b) odberateľom fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba so sídlom alebo miestom podnikania na území Slovenskej republiky, ktorá je konečným užívateľom na území Slovenskej republiky,
- c) odosielateľ fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba so sídlom alebo miestom podnikania na území členského štátu Európskej únie, ktorá je zodpovedná za odoslanie transferu tovaru ,
- d) prijímateľom fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba so sídlom alebo miestom podnikania na území členského štátu Európskej únie, ktorá je zodpovedná za prijatie transferu tovaru,
- e) vývozcom právnická alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá na vlastný účet, nebezpečenstvo a vlastným menom vyváža tovar z tuzemska do tretích krajín,
- f) dovozcom právnická alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá na vlastný účet, nebezpečenstvo a vlastným menom nakupuje tovar v tretích krajinách a dováža ich do tuzemska.

1.3. Spôsob vyplnenia výkazu

Spravodajská jednotka vyplní výkaz zvlášť za vývoz a odoslanie transferu, zvlášť za dovoz a prijatie transferu tovaru. Uvádzať na jednom výkaze súčasne údaje za dovoz a prijatie transferu, vývoz a odoslanie transferu je neprípustné. Predtlačené univerzálne názvy v hlavičke výkazu a tabuľkovej časti spravodajská jednotka upraví preškrtnutím údajov, ktoré nebudú v zhode s obsahom výkazu.

Na titulnej strane výkazu sú predpísané základné indikačné údaje:

za ..... štvrťrok - uvedie sa príslušný štvrťrok za vykazované obdobie,

názov a adresa sídla organizácie - uvedie sa názov (meno) a sídlo (bydlisko) spravodajskej jednotky realizujúcej transfer, dovoz, vývoz tovaru, ktorí sú v sledovanom období držiteľmi platného rozhodnutia o udelení licencie.

V riadku 01

rok - uvedú sa dve posledné číslice letopočtu

mesiac - uvedie sa kód 03, 06, 09 alebo 12 podľa posledného mesiaca štvrťroku, v ktorom sa zisťovanie vykonáva,

IČO (identifikačné číslo organizácie) - uvedie sa osemmiestne identifikačné číslo spravodajskej jednotky podľa registra organizácií; spravodajská jednotka, ktorá má IČO šesťmiestne uvedie na prvých dvoch miestach nuly.

V riadku 02 (V/D)

sa uvedie kód rozlišujúci či sú na výkaze vykazované údaje o dovoze, odoslaní transferu, pasívnom zušľacht'ovanom styku (prečiarkne sa V), alebo vývoze, dočasnom vývoze, prijatí transferu, aktívnom zušľacht'ovanom styku (prečiarkne sa D).

Všeobecné ustanovenia na vyplnenie 1. oddielu výkazu

Všetky údaje sa vyplňajú na základe operatívnej technickej evidencie a účtovníctva. Prvotnými dokladmi sú: licencia, zmluvy (faktúra, objednávka s náležitosťami zmluvy) a jednotný colný doklad (JCD). Pri vyplňaní údajov je nutné dbať, aby bol vykonaný správny výpočet všetkých sledovaných ukazovateľov. Pre zabezpečenie kontroly je nutné uviesť kontrolné súčty v príslušných poličkách výkazu. Príslušné údaje vo výkazoch musia byť doložitelné zodpovedajúcimi údajmi uvedenými v prvotných dokladoch.

Pri rozdelení alebo zlúčení spravodajských jednotiek je nutné údaje za predchádzajúce obdobie (za sledované a minulé obdobie) prepočítať podľa novej štruktúry spravodajskej jednotky.

Ak sa vo výkazoch zistia za predchádzajúce obdobie sledovaného roku chybné údaje, je potrebné ich opraviť. Všetky opravy údajov sa premietnu do príslušných ukazovateľov sledovaného obdobia. Opravy sa vykonávajú vo výkaze za to obdobie (od začiatku roku), v priebehu ktorého boli tieto chyby zistené, bez ohľadu na ich výšku. Vo všetkých prípadoch, kedy sa vo vykazovaných údajoch vykonávajú opravy, musí organizácia v komentári k výkazu uviesť výšku a príčinu vykonávanej opravy.

Prepočet hodnoty transferovaného, vyvázaného alebo dovážaného tovaru z cudzej meny na hodnotu eura sa vykonáva prepočtom kurzu ECB, ktorý je zverejnený na internetovej stránke NBS z hodnoty cudzej meny. Na prepočet hodnoty z cudzej meny sa použije kurz ECB platný podľa colných predpisov, ktorý je pre jednotlivé týždne zverejňovaný na www.colnasprava.sk (Aktuálne informácie).

Spravodajská jednotka uvedie vo výkaze všetky platné a nevrátené rozhodnutia o udelení licencie, ktoré jej boli vydané bez ohľadu či v sledovanom období došlo k realizácii alebo nie. V prípade, že k realizácii nedošlo príslušné políčka výkazu sa prečiarknu.

Pokiaľ dôjde v sledovanom období z akýchkoľvek dôvodov k ukončeniu dodávok realizovaných na základe poskytnutej licencie, uvedie spravodajská jednotka túto skutočnosť, vrátane dôvodu ukončenia, v komentári k výkazu.

2. ZO (MH SR) 3-04 Štvrťročný výkaz o transfere, vývoze, dovoze určených výrobkov na základe licencií vydaných podľa zákona č. 144/2013 Z. z.

2.1. Ustanovenia na vyplnenie 1. oddielu výkazu

Ak je vykazovaný vývoz, odoslanie transferu, dočasný vývoz, aktívny zušľacht'ovací styk v názve oddielu sa prečiarkne slovo dovoz, ak je vykazovaný dovoz, prijatie transferu, pasívny zušľacht'ovací styk v názve oddielu sa prečiarkne slovo vývoz.

Vysvetlivky k stĺpcom

V stĺpci „a“ sa uvedie stručne, zrozumiteľne a výstižne predmet licencie - názov vykazovaného výrobku, ktorý je uvedený na licencií v položke názov. V prípade potreby možno názov výrobku uviesť v skrátenom znení.

V stĺpci „b“ sa uvedie skratka mernej jednotky, v ktorej je predmet licencie, poprípade jednotlivé výrobky vykazované v nasledujúcich stĺpcoch výkazu .

V stĺpcoch 1 až 14 sa uvádzajú údaje z udelenej licencie.

V stĺpci 1 sa uvedie číslo licencie, vydanéj Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky.

V stĺpcoch 2 a 3 sa uvedie doba platnosti licencie takto:

v stĺpci 2 rok a mesiac odkedy licencia platí,

v stĺpci 3 rok a mesiac, do ktorého licencia platí.

Rok a mesiac sa vyjadrí číselným štvormiestnym kódom, ktorého prvé dve miesta tvoria posledné dve číslice letopočtu, druhé dve miesta poradové číslo mesiaca v roku (napr. január 2013 sa označí kódom 1301).

V stĺpci 4 sa uvedie alfabetický dvojmiestny kód krajiny určenia.

V stĺpci 5 sa uvedie kategória ručných a ľahkých zbraní podľa OBSE.

V stĺpci 6 sa uvedie kategória ručných a ľahkých zbraní podľa OSN.

V stĺpci 7 sa uvedie povolené množstvo T z rozhodnutia o udelení licencie v tej mernej jednotke, ktorá bola uvedená v stĺpci „b“.

V stĺpci 8 sa uvedie celková hodnota určených výrobkov v eurách z rozhodnutia o udelení licencie.

V stĺpci 9 sa uvedie realizované množstvo v merných jednotkách od začiatku roku do sledovaného obdobia.

V stĺpci 10 sa uvedie realizovaná hodnota v eurách (zaokrúhlené na celé eurá) od začiatku roka do sledovaného obdobia.

V stĺpci 11 sa uvedie realizované množstvo v merných jednotkách, v sledovanom období.

V stĺpci 12 sa uvedie realizovaná hodnota v eurách (zaokrúhlené na celé eurá) v sledovanom období.

V stĺpci 13 sa uvedie čerpané množstvo v merných jednotkách za I. polrok.

V stĺpci 14 sa uvedie čerpané množstvo v merných jednotkách za II. polrok.

2.2. Ustanovenia na vyplnenie 2. oddielu výkazu

Ak je v riadku 02 na prvej strane výkazu uvedené „V“, v názve oddielu sa prečiarkne slovo „odberateľ“, ak je v riadku 02 na prvej strane výkazu uvedené „D“, v názve oddielu sa prečiarkne slovo „dodávateľ“.

V stĺpci „a“ sa uvedie číslo licencie, vydanéj Ministerstvom hospodárstva SR

V stĺpci 1 sa uvedie:

- a) v prípade ak je v riadku 02 na prvej strane výkazu uvedené „V“, názov a sídlo tuzemských subdodávateľov,
- b) v prípade ak je v riadku 02 na prvej strane výkazu uvedené „D“ názov a sídlo odberateľa

V stĺpci 2 sa uvedie IČO (identifikačné číslo organizácie, fyzickej osoby – podnikateľa) - uvedie sa osemmiestne identifikačné číslo podľa príslušného registra organizácií; ak má IČO šesťmiestne uvedie na prvých dvoch miestach nuly.

V stĺpci 3 sa uvedie alfabetický dvojmiestny kód krajiny určenia/pôvodu.²⁾

V stĺpci 4 sa uvedie realizovaná hodnota v eurách (zaokrúhlené na celé eurá) v sledovanom období.

Gestor štatistického zisťovania
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
Odbor výkonu obchodných opatrení
Mierová 19
827 15 Bratislava

1. Dolupodpísaný týmto vyhlasuje, že sa zaviazal transferovať/doviezť do Slovenskej republiky určený výrobok v uvedenom množstve a na deklarovaný účel a nebude ho reexportovať na iné miesto určenia bez povolenia zodpovedného slovenského orgánu.

The undersigned hereby represents that he has undertaken to import into the Slovak Republic the goods in quantities and for declared purpose and not to reexport them to another destination except with the authorisation of the competent Slovak authority.

Meno, funkcia a podpis
žiadateľa
*Name, Position and Signature of
the applicant*

Dátum
Date

Odtlačok pečiatky dovozcu
Seal of Importer

1. Týmto sa potvrdzuje, že prijímateľ transferu/dovozca sa zaviazal doviezť do Slovenskej republiky určený výrobok uvedený v bode 7 na deklarovaný účel a nebude ho reexportovať na iné miesto určenia bez oprávnenia zodpovedného slovenského orgánu.

It is hereby certified that the importer has undertaken to import into the Slovak Republic the above mentioned goods in item 7 for declared purpose, and not to reexport them to another destination except with the authorisation of the competent Slovak authority.

2. Tento dokument je neplatný, pokiaľ nie je predložený zodpovedným zahraničným orgánom do 6 mesiacov odo dňa jeho vydania.

This document is not valid unless it is submitted to the competent foreign authorities within six months of its date of issue.

Meno, funkcia a podpis oprávnenej
osoby
*Name, Position and Signature of
Authorized Official*

Dátum
Date

Odtlačok pečiatky zodpovedného
orgánu
Seal of Competent Authority

Signature of Director

*) hodiace sa vyznačiť

Vyhlasenie o konečnom použití určených výrobkov sa predkladá v dvoch vyhotoveniach; obojstranne na jednom tlačive

VYHLÁŠKA

Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky

z 29. júla 2013,

ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 78/2012 Z. z. o bezpečnosti hračiek a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 140/2013 Z. z.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky podľa § 27 a zákona č. 78/2012 Z. z. o bezpečnosti hračiek a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 140/2013 Z. z. (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Podrobnosti o osobitných bezpečnostných požiadavkách na chemické látky a chemické zmesi obsiahnuté v hračkách a chemické vlastnosti hračiek sú uvedené v prílohe č. 1.

§ 2

Osobitné upozornenia a opatrenia, ktoré sa majú dodržiavať pri používaní niektorých kategórií hračiek, sú uvedené v prílohe č. 2.

§ 3

Touto vyhláškou sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 3.

§ 4

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 15. augusta 2013.

Tomáš Malatinský v. r.
minister

Príloha č. 1
k vyhláške č. 225
/2013 Z. z.

Podrobnosti o osobitných bezpečnostných požiadavkách na chemické látky a chemické zmesi obsiahnuté v hračkách a chemické vlastnosti hračiek

a) Hračka nesmie obsahovať alergénne vonné látky uvedené v bodoch 1 až 55; stopové množstvá vonných látok sa povoľujú, ak je ich prítomnosť technicky nevyhnutná v správnej výrobníj praxi a neprevyšuje 100 mg/kg.

č.	Názov alergénnej vonnej látky podľa medzinárodnej nomenklatúry kozmetických zložiek (INCI)	Číslo CAS
1	Olej z koreňa alanu (Inula helenium)	97676-35-2
2	Alylizotiokyanatán	57-06-7
3	Fenylacetonitril	140-29-4
4	4-terc-butylfenol	98-54-4
5	Éterický olej mrlíka (Chenopodium)	8006-99-3
6	2-metyl-3-(-4-izopropylfenyl)propán-1-ol	4756-19-8
7	Dietyl maleát	141-05-9
8	Dihydrokumarín	119-84-6
9	Dihydroxy-3-metylbenzaldehyd	6248-20-0
10	3, 7-Dimetylokt-2-én-1-ol (6, 7-Dihydrogeraniol)	40607-48-5
11	8-terc-butyl-4, 6-dimetylkumarín	17874-34-9
12	2-izopropylmaleát	617-54-9
13	7, 11-Dimetyldodeka-4, 6, 10-trién-3-ón	26651-96-7
14	6, 10-Dimetylundeka-3, 5, 9-trién-2-ón	141-10-6
15	Difenylamín	122-39-4
16	Etyl-akrylát	140-88-5
17	Figový list, v čerstvom stave a prípravky	68916-52-9
18	Trans-hept-2-enál	18829-55-5
19	Trans-1, 1-dietoxyhex-2-én	67746-30-9
20	Trans-1, 1-dimetoxyhex-2-én	18318-83-7
21	7-izopropyl-1, 4a-dimetyltetradekahydrofenantrén-1-metanol	13393-93-6
22	4-etoxyfenol	622-62-8
23	6-Izopropyldekahydronaftalén-2-ol	34131-99-2
24	7-Metoxykumarín	531-59-9
25	4-metoxyfenol	150-76-5
26	4-(4-Metoxyfenyl)but-3-én-2-ón	943-88-4
27	1-(4-Metoxyfenyl)pent-1-én-3-ón	104-27-8
28	Metyl-transbut-2enoát	623-43-8
29	6-Metylkumarín	92-48-8
30	7-Metylkumarín	2445-83-2

31	5-Metylhexán-2, 3-dión	13706-86-0
32	Olej z koreňa rastliny costus (Saussurea lappa Clarke)	8023-88-9
33	7-Etoxy-4-metylkumarín	87-05-8
34	Hexahydrokumarín	700-82-3
35	Peruánsky balzam [výlučok Myroxylon pereirae Klotzsch]	8007-00-9
36	2-Pentylidencyklohexanón	25677-40-1
37	3, 6, 10-Trimetyl-3, 5, 9-undekatrien-2-ón	1117-41-5
38	Olej z verbeny (Lippia citriodora Kunth)	8024-12-2
39	Ambretové pižmo (4-terc-Butyl-3-metoxo-2, 6-dinitrotoluén)	83-66-9
40	4-fenylbut-3-én-2-ón (benzylidénacetón)	122-57-6
41	2-benzylidénheptanál (Amyl cinnamal)	122-40-7
42	Amyl-(E)-3-fenylprop-2-én-1-ol (Amylcinnamyl alkohol)	101-85-9
43	Benzylalkohol	100-51-6
44	Benzyl-2-hydroxybenzoát (Benzyl salicylát)	118-58-1
45	(E)-3-fenylprop-2-én-1-ol (Cinnamyl alkohol)	104-54-1
46	(E)-3-fenylpropenál (Cinnamal)	104-55-2
47	Citral	5392-40-5
48	Kumarín	91-64-5
49	Eugenol	97-53-0
50	Geraniol	106-24-1
51	7-hydroxycitronelál	107-75-5
52	Hydroxy-metyl-pentylcyklohexénkarboxaldehyd	31906-04-4
53	Izoeugenol	97-54-1
54	Extrakty z lišajníka dubového	90028-68-5
55	Extrakty z konárnika otrubového (Evernia furfuracea)	90028-67-4

b) Na hračke, pripevnenom štítku, obale, v návode na použitie alebo v bezpečnostných pokynoch k hračke sa uvedú názvy alergénnych vonných látok uvedených v bodoch 1 až 11, ak boli pridané do hračky v koncentráciách prevyšujúcich 100 mg/kg v hračke alebo jej časti.

č.	INCI názov alergénnej vonnej látky	Číslo CAS
1	4-metoxybenzylalkohol (Anisyl alkohol)	105-13-5
2	Benzyl-benzoát	120-51-4
3	Benzyl-cinamát	103-41-3
4	Citronelol	106-22-9
5	Farnesol	4602-84-0
6	Hexyl-(E)-3-fenylpropenál (Hexyl cinnamaldehyd)	101-86-0
7	2-(4-terc-Butylbenzyl) propanál	80-54-6
8	d-Limonén	5989-27-5
9	Linalol	78-70-6
10	Metyl-heptínkarbonát	111-12-6
11	3-Metyl-4-(2, 6, 6-trimetylcyklohex-2-én-1-yl)but-3-én-2-ón	127-51-5

c) Používanie alergénnych vonných látok uvedených v písmene a) bodoch 41 až 55 a alergénnych vonných látok uvedených v písmene b) je povolené v čuchových spoločenských hrách, kozmetických spoločenských hrách a chuťových spoločenských hrách, ak

1. sú tieto vonné látky jasne označené na obale a ak sa na obale nachádza upozornenie uvedené v prílohe č. 2 bode 10,

2. výsledná hračka vyrobená dieťaťom v súlade s návodom na použitie spĺňa požiadavky podľa osobitného predpisu⁴⁾ a

3. spĺňajú tieto vonné látky požiadavky podľa osobitného predpisu.⁵

Čuchové spoločenské hry, kozmetické spoločenské hry a chuťové spoločenské hry nesmú používať deti vo veku do 36 mesiacov a musia byť v súlade s prílohou č. 2 bodom 1.

d) Bez toho, aby boli v prílohe č. 2 ods. 3 zákona dotknuté písmená c) až e) nemožno prekročiť tieto medzné hodnoty migrácie z hračiek alebo častí hračiek:

Prvok	mg/kg v suchom, krehkom, práškovom alebo ohybnom materiáli hračky	mg/kg v tekutom alebo lepkavom materiáli hračky	mg/kg v zoškriabanom materiáli hračky
Hliník	5 625	1 406	70 000
Antimón	45	11, 3	560
Arzén	3, 8	0, 9	47
Bárium	4 500	1 125	56 000
Bór	1 200	300	15 000
Kadmium	1, 3	0, 3	17
Chróm (III)	37, 5	9, 4	460
Chróm (VI)	0, 02	0, 005	0, 2
Kobalt	10, 5	2, 6	130
Meď	622, 5	156	7 700
Olovo	13, 5	3, 4	160
Mangán	1 200	300	15 000
Ortuť	7, 5	1, 9	94
Nikel	75	18, 8	930
Selén	37, 5	9, 4	460
Stroncium	4 500	1 125	56 000
Cín	15 000	3 750	180 000
Organický cín	0, 9	0, 2	12
Zinok	3 750	938	46 000

⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) 1223/2009 z 30. novembra 2009 o kozmetických výrobkoch (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 342, 22. 12. 2009).

⁵⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Uvedené medzné hodnoty sa nevzťahujú na hračku alebo jej časti, pri ktorých sa vzhľadom na ich prístupnosť, funkciu, objem alebo hmotnosť jednoznačne vylučuje akékoľvek riziko z dôvodu cmúľania, olizovania, prehltnutia alebo dlhšieho kontaktu s pokožkou, ak sa používajú za podmienok uvedených v § 10 zákona.

**Osobitné upozornenia a opatrenia, ktoré sa majú dodržiavať pri používaní
niektorých kategórií hračiek**

1. Hračka, ktorá nie je určená na hranie pre dieťa vo veku do 36 mesiacov

Na hračke, ktorá môže byť pre dieťa vo veku do 36 mesiacov nebezpečná, sa uvádza toto upozornenie: "Nevhodné pre deti vo veku do 36 mesiacov." alebo "Nevhodné pre deti do troch rokov." alebo upozornenie vo forme tejto grafiky:

Upozornenie je doplnené krátkou informáciou o osobitnom nebezpečenstve vysvetľujúcim toto bezpečnostné opatrenie, ktoré možno uviesť v návode na použitie. Tento bod sa neuplatňuje na hračku, ktorá je vzhľadom na svoju funkciu, rozmery, charakteristiky a jej vlastnosti alebo iné závažné dôvody zjavne nevhodná pre dieťa vo veku do 36 mesiacov.

2. Hračka na rozvíjanie pohybovej aktivity

Na hračke na rozvíjanie pohybovej aktivity sa uvádza toto upozornenie: "Iba na domáce použitie."

K hračke na rozvíjanie pohybovej aktivity pripevnenej k nosníku, a ak je to potrebné, aj k inej hračke na rozvíjanie pohybovej aktivity, musia byť pripojené pokyny, ktoré upozorňujú na potrebu uskutočňovania kontrol a údržby hlavných častí (závesov, upevnení, zakotvení atď.) v určitých intervaloch a poukazujúce na to, že ak tieto kontroly nebudú vykonané, hračka môže spôsobiť pád alebo prevrátenie. Tiež musia byť uvedené pokyny na zabezpečenie správnej montáže hračky s upozornením na tie časti, ktoré môžu pri nesprávnej montáži predstavovať nebezpečenstvo. Zároveň sa uvedú osobitné informácie týkajúce sa vhodného povrchu, na ktorý sa musí hračka umiestniť.

3. Funkčná hračka

Na funkčnej hračke sa uvádza toto upozornenie: "Používať pod priamym dohľadom dospeljej osoby."

Navyše je k hračke pripojený návod na použitie uvádzajúci pracovné pokyny, ako aj preventívne opatrenia, ktoré má dieťa dodržiavať, s upozornením, že nedodržiavanie týchto preventívnych opatrení vystavuje dieťa nebezpečenstvu, ktoré je potrebné spresniť - bežne súvisiace so spotrebičom alebo výrobkom, ktorého je daná hračka zmenšeným modelom alebo napodobeninou. Takisto sa uvedie, že hračka sa musí držať mimo dosahu detí do určitého veku, ktorý určí výrobca.

4. Chemická hračka

Návod na použitie hračky, ktorá obsahuje nebezpečné chemické látky alebo chemické zmesi, ktoré sú zo svojej samotnej podstaty nebezpečné, musí obsahovať

- a) upozornenie o nebezpečnej povahe týchto chemických látok alebo chemických zmesí,
  - b) preventívne opatrenia, ktoré musí dieťa dodržiavať, aby sa vyhlo nebezpečenstvu spojenému s ich používaním, ktoré sú stručne špecifikované podľa typu hračky,
  - c) ustanovenie o prvej pomoci, ktorá sa poskytne v prípade vážnej nehody spôsobenej používaním tohto typu hračky a
  - d) upozornenie, že hračka sa musí uchovávať mimo dosahu detí vo veku určenom výrobcom.
- Na obale chemickej hračky musí byť uvedené aj toto upozornenie: "Nevhodné pre deti vo veku do (vek určí výrobca) rokov. Používať pod priamym dohľadom dospeljej osoby."

5. Korčule, kolieskové korčule, in-line korčule, skejtbordy, kolobežky a bicykle pre deti

Ak sa tieto hračky ponúkajú na predaj, musí na nich byť uvedené toto upozornenie: "Používať ochranné prostriedky. Nepoužívať v premávke na pozemných komunikáciách."

Návod na použitie musí obsahovať:

- a) upozornenie, že sa hračka musí používať opatrne, pretože si vyžaduje veľkú zručnosť, aby sa tak zamedzilo pádom alebo zrážkam zapríčínujúcim zranenie dieťaťa alebo iných osôb a
- b) informácie o odporúčaných osobných ochranných prostriedkoch (helmách, rukaviciach, nákolenníkoch, chráničoch na lakte, atď.).

6. Hračka do vody

Na hračke do vody sa uvádza toto upozornenie: "Používať len vo vode, v ktorej dieťa dosiahne na dno, a pod dohľadom dospeljej osoby."

7. Hračky s potravinami

Ak sa hračka nachádza v potravinách alebo sa ponúka s potravinami, na vonkajšom obale sa uvádza toto upozornenie: "Vnútri sa nachádza hračka. Odporúča sa dohľad dospeljej osoby."

8. Napodobeniny ochranných masiek a prilb

Na napodobenine ochrannej masky a prilby sa uvádza toto upozornenie: "Táto hračka neposkytuje ochranu."

9. Hračka určená na zavesenie na kolísku, detskú postieľku alebo detský kočík prostredníctvom povrázok, šnúr, gumičiek alebo remienkov

Hračka určená na zavesenie na kolísku, detskú postieľku alebo detský kočík prostredníctvom povrázok, šnúr, gumičiek alebo remienkov musí mať na obale toto upozornenie, ktoré je tiež trvalo uvedené aj na hračke: "Aby sa predišlo možnému zraneniu dieťaťa a jeho zapletením sa do hračky, odstráňte túto hračku, keď sa dieťa začne stavať na ruky a kolena do plaziacej polohy."

10. Balenie alergénnych vonných látok v čuchových spoločenských hrách, kozmetických spoločenských hrách a chuťových spoločenských hrách

Balenia alergénnych vonných látok v čuchových spoločenských hrách, kozmetických spoločenských hrách a chuťových spoločenských hrách, ktoré obsahujú vonné látky uvedené v prílohe č. 1 písm. a) bodoch 41 až 55 a alergénnych vonných látok uvedených v prílohe č. 1 písm. b) musia obsahovať toto upozornenie:

"Obsahuje alergénne vonné látky, ktoré môžu spôsobiť alergie."

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/48/ES z 18. júna 2009 o bezpečnosti hračiek (Ú. v. EÚ L 170, 30.06.2009) v znení smernice Komisie 2012/7/EÚ z 2. marca 2012 (Ú. v. EÚ L 64, 03.03.2012).

Správa o výsledku monitorovania bezpečnosti dodávok plynu

júl 2013

1. Úvod

Správu o monitorovaní bezpečnosti dodávky zemného plynu Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej „ministerstvo“) uverejňuje každoročne na základe ustanovenia § 88 ods. 2 písm. j) a ods. 11 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 391/2012 Z. z. (ďalej „zákon o energetike“). Tento zákon nadobudol účinnosť 1. septembra 2012 a nahradil doterajšiu právnu úpravu, ktorou bol zákon č. 656/2004 Z. z.

Správa je vypracovaná v súlade so štruktúrou podľa článku 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES ako aj v zmysle ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 994/2010 z 20. októbra 2010 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávky plynu, ktorým sa zrušuje smernica Rady 2004/67/ES (ďalej len „nariadenie“).

Bezpečnosť dodávky plynu je zákonom o energetike definovaná ako schopnosť siete zásobovať koncových odberateľov plynu, zabezpečenie technickej bezpečnosti energetických zariadení a rovnováhy ponuky a dopytu plynu na vymedzenom území alebo jeho časti.

Od 1. januára 2005 je stanovená kompetencia ministerstva vo vzťahu k sledovaniu dodržiavania bezpečnosti dodávok plynu a uverejneniu Správy o výsledku monitorovania bezpečnosti dodávok plynu. Správu vypracováva ministerstvo s využitím podkladov od účastníkov trhu s plynom, ktoré boli poskytované na základe vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 156/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o rozsahu a postupe pri poskytovaní informácií nevyhnutných na výkon štátnej správy.

Táto správa sa primárne zaoberá obdobím od 1. januára 2012 do 31. decembra 2012, pokiaľ nie je uvedené inak.

V roku 2012 boli schválené a nadobudli účinnosť viaceré právne predpisy, ktoré sa dotýkajú oblasti bezpečnosti dodávok plynu.

2. Dodávka a spotreba plynu, očakávaná spotreba a dostupné dodávky

Spotreba zemného plynu v Slovenskej republike dosiahla v roku 2012 takmer 5,2 mld. m³. Zhruba 98 % domácej spotreby plynu tvorí import.

Domáca ťažba zemného plynu v roku 2012 dosiahla 93 mil. m³. V dlhodobom horizonte sa predpokladá pokračovanie ťažby zemného plynu zo súčasných zdrojov s klesajúcim trendom. Zmeny do tohto trendu môžu priniesť len novoobjavené ložiská – ťažené objemy však budú závisieť od rozsahu, charakteru a lokalizácie prípadných nových ložísk. Nezanedbateľným faktorom bude aj ekonomická náročnosť ťažby z takýchto ložísk.

V roku 2009 sa reálne otvoril trh s plynom na Slovensku, kedy svoju činnosť v oblasti dodávky zemného plynu priemyselným odberateľom začalo viacero spoločností. Od roku 2011 začali spoločnosti dodávať zemný plyn aj odberateľom plynu v domácnosti.

Najväčší podiel na slovenskom trhu so zemným plynom si udržala aj v roku 2012 spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (SPP, a.s.). Ostatní dodávatelia plynu pokračovali v rozvoji svojich obchodných aktivít a získavaní zákazníkov, pričom aj v roku 2012 sa zvýšil celkový podiel tzv. alternatívnych dodávateľov plynu na trhu. Podľa údajov, ktoré má

ministerstvo k dispozícií dosiahol približne 23 % v rámci všetkých odberateľských segmentov.

Najvýznamnejšími spoločnosťami v dodávke plynu sú ďalej RWE Gas Slovensko, s.r.o.; SHELL Slovakia, s.r.o.; VNG Slovakia, spol. s r.o.; Lumius Slovakia, s. r. o.

Pre najbližšie obdobie (3 až 5 rokov) sa očakáva skôr stagnácia spotreby plynu predovšetkým s prihliadnutím na celosvetový ekonomický vývoj. Pre rôzne spoločnosti boli v zmysle energetickej legislatívy osvedčenia na výstavbu energetických zariadení, prípadne podnikateľské subjekty zverejnili svoje zámery v tejto oblasti (nové zdroje na výrobu elektriny a tepla z plynu). Samotná realizácia investičných zámerov je však rozhodnutím jednotlivých spoločností.

Ďalšími faktormi, ktoré budú vplývať na úroveň spotreby je možné uviesť priemernú ročnú teplotu ako aj pokračovanie realizácie rôznych opatrení súvisiacich s energetickou efektívnosťou napr. zateplovania budov. V segmente domácností bude mať na úroveň spotreby vplyv vývoj ceny plynu ako aj dostupnosť alternatívnych palív. Pozitívnu úlohu v oblasti cien môže zohrať konkurencia jednotlivých dodávateľov plynu pôsobiacich na trhu.

Predpoklad spotreby zemného plynu s výhľadom do roku 2020:

Rok	2013	2015	2020
Celková spotreba [mld. m ³]	5,2	5,7	6,0

Zdroj: SPP – distribúcia, a.s. a eustream, a.s.

3. Úloha orgánov štátnej správy

Ministerstvo vykonáva štátnu správu v oblasti plynárenstva v rozsahu, ktorý je ustanovený zákonom o energetike. V súvislosti s bezpečnosťou dodávky plynu:

- zabezpečuje sledovanie dodržiavania bezpečnosti dodávky plynu,
- prijíma opatrenia zamerané na zabezpečenie bezpečnosti dodávok plynu,
- určuje rozsah kritérií technickej bezpečnosti siete,
- určuje povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme,
- určuje povinnosti a rozhoduje o uplatnení povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme,
- rozhoduje o uplatnení opatrení, ktoré súvisia s ohrozením celistvosti a integrity siete alebo s ohrozením bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky siete.

Všeobecným hospodárskym záujmom v energetike sa na účely zákona o energetike rozumie aj zabezpečenie bezpečnosti siete vrátane zabezpečenia pravidelnosti, kvality a ceny dodávok plynu a energetickej efektívnosti.

Všeobecný hospodársky záujem v energetike schvaľuje vláda Slovenskej republiky na návrh ministerstva. Ministerstvo môže vo všeobecnom hospodárskom záujme uložiť povinnosť prevádzkovateľovi siete, dodávateľovi plynu a prevádzkovateľovi zásobníka zabezpečiť aj bezpečnosť, pravidelnosť, kvalitu a cenu dodávky plynu. Takto uložené povinnosti musia byť jednoznačné, vykonateľné, kontrolovateľné, transparentné, nediskriminačné a musia zabezpečiť rovnosť prístupu pre plynárenské podniky v členských štátoch ku koncovým odberateľom na vymedzenom území.

Ministerstvo zároveň uverejňuje každoročne do 31. júla Správu o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok plynu, ktorá obsahuje aj informácie o všetkých prijatých a predpokladaných opatreniach na riešenie bezpečnosti dodávok plynu. Správu uverejňuje vo vestníku ministerstva a na webovom sídle ministerstva.

Ministerstvo stanovilo systém monitorovania a zbierania údajov pre zabezpečenie sledovania dodržiavania bezpečnosti dodávky plynu vyhláškou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 156/2005 Z. z., ktorou boli pre spoločnosti podnikajúce v energetike ustanovené podrobnosti o rozsahu a postupe pri poskytovaní informácií nevyhnutných na výkon štátnej správy. Prevádzkovatelia plynárenskej infraštruktúry (prepravná sieť, distribučné siete, zásobníky plynu), výrobcovia plynu ako aj dodávatelia plynu poskytujú ministerstvu podľa zákona o energetike a tejto vyhlášky informácie o stave sietí, maximálnych vtláčnych a ťažobných výkonoch zásobníka, stave zásob na začiatku vtláčania do zásobníka resp. ťažby plynu zo zásobníka, o počte užívateľov zásobníka, výrobe plynu a dodávkach plynu, prepravenom a distribuovanom množstve plynu, počte pripojených koncových odberateľov plynu, kvalite a úrovni údržby sietí a zariadení zásobníka, opatreniach na pokrytie špičkovej spotreby plynu a riešení výpadku v dodávkach plynu. Takisto informujú aj o nepredpokladaných a neplánovaných výpadkoch a prerušeníach prepravy, distribúcie, dodávok plynu ako aj neplánovanom znížení stavu zásob v zásobníkoch plynu. Uvedená vyhláška bola novým zákonom o energetike zrušená a bude nahradená novým právnym predpisom.

4. Kvalita a úroveň údržby plynárenských sietí, predpokladaná ďalšia kapacita plynárenských sietí a zásobníkov

Plynárenská sústava Slovenskej republiky je tvorená prepravnou sieťou, distribučnými sieťami a podzemnými zásobníkmi zemného plynu. Zásobníky zohrávajú významnú úlohu pri zabezpečovaní bezpečnosti dodávky plynu. Plynárenská sieť je vzájomne prepojená so sieťami susedných krajín – Ukrajinou, Českou republikou a Rakúskom. V blízkosti slovensko-rakúskej hranice sa nachádza významný plynárenský hub Baumgarten, ktorý je križovatkou prepravných sietí viacerých štátov, ktoré sú v už prevádzke (Rakúsko, Nemecko, Taliansko, Slovinsko a Maďarsko) a je aj predpokladaným konečným bodom plánovaných projektov prepravných plynovodov v rámci tzv. Južného koridoru.

V prevádzke prepravnej siete neboli počas roka 2012 zaznamenané žiadne výpadky, ktoré by mali vplyv na dodávku zemného plynu pre odberateľov v Slovenskej republike alebo užívateľov siete, ktorí zemný plyn cez územie Slovenska prepravujú do ďalších krajín.

V novembri 2008 bola podpísaná nová dlhodobá zmluva o preprave plynu medzi spoločnosťami eustream, a.s. a Gazprom Export, ktorá je najvýznamnejšou zmluvou v oblasti prepravy plynu. Zmluva je platná od 1. januára 2009, doba platnosti je 20 rokov.

S cieľom zabezpečiť integritu, spoľahlivosť, bezpečnosť a efektívne prevádzkovanie prepravnej siete v Slovenskej republike prevádzkovateľ prepravnej siete – spoločnosť eustream, a.s. – vykonáva inšpekcie, preventívne opravy a údržbu plynárenských zariadení podľa stanovených kritérií. Údržba bola vykonávaná na základe výsledkov diagnostických prác na úrovni kompresorových staníc ako aj na líniovej časti siete v kvalite zodpovedajúcej európskym štandardom. Taktiež sa realizovalo odstraňovanie nedostatkov zistených vonkajšou a vnútornou inšpekciou plynovodov opravami alebo rekonštrukciami plynárenských zariadení. Prevádzkovateľ prepravnej siete plánuje realizovať opravné práce v rozsahu potrebnom pre bezproblémovú prevádzkyschopnosť prepravnej siete.

K 1. januáru 2013 predstavuje prepravná sieť takmer 2 270 km plynovodov a 4 kompresorové stanice. Kapacita prepravnej siete je na úrovni vyše 90 mld. m³ ročne. Slovenská prepravná sieť je významnou súčasťou európskej plynárenskej siete a predstavuje spoľahlivú a bezpečnú prepravnú cestu, ktorou sa zemný plyn prepravuje do štátov strednej a západnej Európy.

V prípade zvýšeného záujmu o prepravu je možné s relatívne nižšími nákladmi oproti novým projektom zvýšiť súčasnú kapacitu prepravnej siete.

V nadväznosti na analýzu situácie počas plynovej krízy zo začiatku roka 2009 sa slovenský eustream, a.s. a maďarský FGSZ Zrt. – ako príslušní prevádzkovatelia prepravných sietí – dohodli na vybudovaní vzájomného prepojenia. Projekt prepojenia (Veľký Krtíš – Vecsés) bol zahrnutý do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 663/2009, ktorým sa ustanovuje program na podporu oživenia hospodárstva udelením finančnej pomoci Spoločenstva na projekty v oblasti energetiky (ďalej „nariadenie 663/2009“). Po ukončení procedúry Open Season, v ktorej shipperi indikovali svoj záujem o využitie plánovaného prepojenia, sa v súčasnosti na maďarskej strane hľadá optimálny model pre realizáciu tohto prepojenia, pričom bude uskutočnená zmena organizácie/spoločnosti, ktorá by mala projekt realizovať. V súvislosti s touto zmenou sa dňa 18. júla 2011 v Bruseli uskutočnilo stretnutie Európskej komisie, zástupcov Slovenska a Maďarska, na ktorom sa všetky zúčastnené strany zhodli na strategickom význame projektu.

Dňa 17. mája 2012 slovenský prevádzkovateľ prepravnej siete eustream, a.s. a jeho maďarský partner Magyar Gáz Tranzit ZRT. (spoločnosť v projekte nahradila spoločnosť FGSZ Zrt.) podpísali Dohodu o spoločnom postupe (tzv. Joint Development Agreement). Spoločný projekt prepojenia Slovenska a Maďarska tak zaznamenal kľúčový pokrok na ceste k jeho realizácii. Obe spoločnosti sa v dokumente zaviazali priviesť projekt k úspešnému koncu a dohodli sa na zásadných pravidlách ďalšieho postupu. Počas roka 2012 boli uskutočnené viaceré dôležité kroky smerom k výstavbe tohto plynovodného prepojenia, vrátane uzavretia kontraktov s dodávateľmi materiálu a zhotoviteľmi.

Realizácia testovacej prevádzky sa predpokladá začiatkom roku 2014 a následne by prepojenie mohlo byť uvedené do štandardnej prevádzky – komerčná preprava zemného plynu prostredníctvom nového prepojenia by sa mala začať 1. januára 2015.

Práve tento projekt prepojenia by mal rozšíriť súčasnú prepravnú sieť počas najbližších 3 rokov.

V januári 2009 sa využil vôbec po prvýkrát v histórii reverzný tok plynu z Českej republiky na Slovensko (zo západu na východ). V rámci nariadenia 663/2009 boli finančné prostriedky vyčlenené aj na dobudovanie zariadení umožňujúcich reverzný tok z Českej republiky a z Rakúska. Spreádzkovanie prepojenia, ktoré umožňuje fyzický tok plynu z Rakúska na Slovensko sa uskutočnilo 24. októbra 2010.

Vývoj v rámci projektu prepojenia prepravných sietí Slovenska a Poľska postupoval v zmysle vzájomných dohôd prevádzkovateľov prepravných sietí eustream, a.s. a GAZ-SYSTEM S.A. Na základe rozhodnutia Európskej komisie bola projektu udelená finančná pomoc na vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti tohto prepojenia. Štúdia určí potrebné náležitosti pre projekt a poskytne informácie o všeobecných, technických, ekonomických a environmentálnych podmienkach, ako aj obmedzeniach, potrebných pre jeho uskutočnenie. Cieľom integrácie plynovodných systémov Poľska a Slovenska, ako súčasť severojužného koridoru je zabezpečiť požadované podmienky pre diverzifikáciu a stabilitu dodávok plynu v oboch krajinách, a tiež posilniť vývoj konkurenčného trhu s plynom v celom regióne. Uvedená štúdia bola dokončená v prvom polroku 2013, rozhodnutia o ďalšom postupe projektu s prihliadnutím na výsledky uvedenej štúdie sa predpokladajú počas druhého polroka 2013 resp. začiatkom roka 2014. Obe spoločnosti očakávajú spolufinancovanie projektu z Európskej únie v rámci programu celoeurópskej energetickej siete.

Slovenskou prepravnou sieťou bolo v roku 2012 prepravených celkovo 56,5 mld. m³ plynu. Pokles objemu prepraveného plynu je dôsledkom uvedenia do prevádzky plynovodu Nord Stream, ktorým sa zabezpečuje preprava plynu z Ruskej federácie priamo do Nemecka ako aj

celkový pokles exportu plynu z Ruskej federácie do Európy. Aj v roku 2012 pokračovalo rozširovanie zmluvného portfólia prevádzkovateľa prepravnej siete – zvyšoval sa počet užívateľov siete, ako aj počet podpísaných zmlúv. Významný nárast bol zaznamenaný v počte zmlúv týkajúcich sa krátkodobých a cezhraničných transakcií medzi obchodnými uzlami (hubmi) v stredo európskom regióne.

K 30. novembru 2011 bola ukončená realizácia opatrení, ktoré umožňujú reverzný tok plynu v rámci prepravnej siete na Slovensku. V tomto režime je možné zo západu na východ prepraviť množstvo plynu, ktoré je vyššie ako najvyššia spotreba na Slovensku v zimných mesiacoch. Tento projekt bol spolufinancovaný EÚ v rámci nariadenia 663/2009.

V prevádzke distribučných sietí neboli zaznamenané žiadne udalosti, ktoré by mali vplyv na dodávku zemného plynu pre odberateľov na Slovensku.

Počas sledovaného obdobia sa vyskytlo len niekoľko krátkodobých a časovo obmedzených úzko lokálnych výpadkov v dodávke plynu spôsobených nutnosťou prerušiť dodávku napr. z bezpečnostných dôvodov.

V rámci najväčšej distribučnej siete na Slovensku prevádzkovej spoločnosťou SPP – distribúcia, a.s., ktorá je tvorená komplexom plynárenských rozvodných zariadení, ktoré zahŕňujú potrubný plynárenský systém a technologické zariadenia sa vykonávali inšpekcie, preventívne opravy a údržba plynárenských zariadení podľa stanovených kritérií, ktoré prispievali k zabezpečeniu jej integrity, spoľahlivosti a bezpečnosti. Realizovalo sa odstraňovanie vád zistených vonkajšou a vnútornou inšpekciou plynovodov opravami alebo rekonštrukciami plynárenských zariadení. Do obnovy distribučnej siete SPP – distribúcia, a.s. s cieľom zvýšiť spoľahlivosť a bezpečnosť v roku 2012 investovala 42 mil. €.

Údržba distribučnej siete SPP – distribúcia, a.s. je zabezpečovaná v súlade s platnou legislatívou, príslušnými normami, internými riadiacimi aktmi spoločnosti, technickými pravidlami plynu (TPP), ako aj sprievodnou dokumentáciou výrobcov jednotlivých komponentov, ktoré tvoria distribučnú sieť.

K 1. januáru 2013 je evidovaný nasledovný stav najväčšej distribučnej siete v SR: vysokotlakové plynovody predstavovali 6 294 km, strednotlakové a nízkotlakové plynovody 26 785 km. Distribučnú sieť SPP – distribúcia, a.s. využívalo ku koncu roka 2012 22 obchodníkov s plynom.

Za účelom bezpečnej a efektívnej prevádzky regulačných staníc majú tieto stanice monitorovací systém umožňujúci prenos údajov na plynárenský dispečing. Monitorovací systém umožňuje v prípade poruchy alebo havárie okamžitý zásah s optimalizáciou riadenia siete až po odstránenie poruchy.

Spoločnosť SPP – distribúcia, a.s. plánuje svoju distribučnú sieť v najbližšom období rozširovať len v minimálnom rozsahu.

Plynifikovaných bolo 2 234 obcí z celkového počtu 2 891 obcí v SR, predstavuje to 94% všetkých obyvateľov SR. Spoločnosť má do svojej siete pripojených viac ako 1,5 milióna odberateľov.

Slovensko disponuje podzemnými zásobníkmi plynu, ktoré sú situované v juhozápadnej časti krajiny a zohrávajú významnú úlohu pri vyrovnávaní nerovnomernosti dodávok a odberov

plynu, ako aj v prípade špičkových odberov. V súčasnosti ich prevádzkovatelia poskytujú služby uskladňovania zemného plynu aj pre viaceré zahraničné plynárenské spoločnosti.

Celková kapacita zásobníkov na území Slovenskej republiky je 2,94 mld. m³, pričom maximálny denný ťažobný výkon je cca 38 mil. m³, maximálny denný vŕlačný výkon cca 30 mil. m³. Pre potreby SR je využívaná kapacita cca 1,5 mld. m³. Prevádzkovateľmi zásobníkov na Slovensku sú spoločnosti NAFTA a.s., Bratislava a POZAGAS a.s., Malacky.

Pre potreby Slovenska je využívaný aj podzemný zásobník situovaný na území Českej republiky (Dolní Bojanovice) s kapacitou 0,57 mld. m³, ktorý je prevádzkovaný spoločnosťou SPP Storage a.s., Praha. Tento zásobník je napojený na slovenskú plynárenskú sieť a je nezávislý od spojovacích technológií využívaných spoločnosťami POZAGAS a.s. a NAFTA a.s. Zásobník Dolní Bojanovice je využívaný pre účely vyvažovania slovenskej distribučnej siete, zároveň ponúka možnosti dodatočného zabezpečenia bezpečnosti dodávok plynu pre odberateľov plynu v domácnosti.

Počas roka 2012 neboli zaznamenané žiadne závažné poruchy, ktoré by mali vplyv na prevádzku zásobníkov.

Dňa 6. septembra 2011 spoločnosť NAFTA a.s. uviedla do prevádzky Centrálny areál zásobníka Gajary – bádén, ktorý po dokončení v roku 2014 rozšíri celkovú skladovaciu kapacitu o približne 500 mil. m³. Súčasťou tohto projektu bolo aj prepojenie zásobníkov s prepravnou sieťou, ktoré umožní navýšenie dodávok plynu zo zásobníka počas prerušenia dodávok plynu na Slovensko. Tento projekt bol podporený EÚ v rámci nariadenia 663/2009.

Plánované rozšírenie kapacity zásobníkov na vymedzenom území na obdobie najbližších 3 rokov je približne 0,25 mld. m³. Prevádzkovatelia zásobníkov zároveň pripravujú technické opatrenia, ktoré im umožnia flexibilne reagovať na požiadavky zákazníkov a vytvárať nové skladovacie produkty podľa požiadaviek účastníkov trhu s plynom.

5. Opatrenia na pokrytie špičkovej spotreby, riešenie výpadku v dodávke

Zákonom o energetike boli stanovené aj podmienky riadenia plynárenských sietí.

Distribučnú sieť na vymedzenom území Slovenskej republiky (ďalej „vymedzené územie“) riadi „plynárenský dispečing“, ktorý je zodpovedný za operatívne riadenie distribučnej siete. Úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území na základe rozhodnutia ministerstva plní dispečing prevádzkovateľa distribučnej siete spoločnosti SPP – distribúcia, a.s.

Plynárenský dispečing na vymedzenom území plní tieto úlohy:

- operatívne riadi vlastnú distribučnú sieť a distribúciu plynu do prepojovacích bodov nadväzujúcich distribučných sietí,
- riadi prepojené prepravné siete a distribučné siete na vymedzenom území pri krízovej situácii v plynárenstve a pri činnostiach, ktoré bezprostredne zamedzujú jej vzniku,
- technicky riadi rozdeľovanie zdrojov plynu vo vstupných bodoch do prepojených distribučných sietí,
- vyhlasuje a odvoláva krízovú situáciu v plynárenstve a jej úroveň
- vyhlasuje a odvoláva obmedzujúce opatrenia v plynárenstve,
- určuje opatrenia zamerané na odstránenie krízovej situácie v plynárenstve,
- predkladá raz týždenne v období od 1. novembra do 31. marca a v prípade krízovej situácie denne ministerstvu za každý deň výpočet kapacity ostatnej infraštruktúry pre

prípade prerušenia samostatnej najväčšej plynárenskej infraštruktúry, vrátane výpočtu pri zohľadnení vhodných trhových opatrení na strane spotreby.

Prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý neplní úlohy plynárenského dispečingu, môže zabezpečiť plnenie úloh dispečerského riadenia prostredníctvom už zriadeného plynárenského dispečingu prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý plní úlohy plynárenského dispečingu. Ak technické podmienky prevádzkovateľa takéto riešenie neumožňujú, prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý neplní úlohy plynárenského dispečingu je povinný zriadiť vlastný dispečing. Takto zriadený dispečing plní na časti vymedzeného územia prevádzkovateľa distribučnej siete rovnaké úlohy ako plynárenský dispečing.

Významnú úlohu v prípade špičkových odberov a v prípade vyrovnávania nerovnomernosti dodávok a odberov plynu zohrávajú podzemné zásobníky plynu (bližšie v bode 4), ktoré sú situované v západnej časti Slovenska, a ktoré sú využívané pre zabezpečenie plynulého zásobovania odberateľov plynom počas celého roka.

Dňa 1. septembra 2007 nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 409/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom. Uvedené nariadenie vlády bolo vydané na základe zmocňovacieho ustanovenia zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Toto nariadenie ustanovuje pravidlá pre fungovanie trhu s plynom vrátane podmienok určenia spôsobu predchádzania vzniku a riešenia preťaženia prepravnej siete a distribučnej siete a podmienky vyvažovania siete. Dňa 1. júna 2010 nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 212/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 409/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom.

Predchádzanie vzniku a riešenie preťaženia prepravnej siete

Ak súčet požadovaných prepravných kapacít je vyšší ako technická kapacita pre príslušný vstupný bod alebo výstupný bod prepravnej siete, dochádza k preťaženiu prepravnej siete.

Prevádzkovateľ prepravnej siete predchádza preťaženiu prepravnej siete

- vyhodnocovaním žiadostí o prístup do prepravnej siete a následným obmedzením prístupu poskytovania prepravnej kapacity v prepravnej sieti v súlade s podmienkami prevádzkovateľa prepravnej siete,
- koordináciou pri zostavovaní plánu opráv a údržbárskych prác, kde sa zohľadňujú požiadavky užívateľov siete, pokiaľ ide o termín, trvanie a rozsah prác,
- nomináciou prepravy plynu v rámci dohodnutej a dostupnej prepravnej kapacity,
- možnosťou účastníka trhu s plynom poskytnúť svoju nevyužitú voľnú prepravnú kapacitu inému účastníkovi trhu s plynom.

Nedostatok voľnej prepravnej kapacity v prepravnej sieti rieši prevádzkovateľ prepravnej siete uzatvorením zmluvy o preprave plynu s prerušiteľnou prepravnou kapacitou s účastníkom trhu s plynom.

Predchádzanie vzniku a riešenie preťaženia distribučnej siete

Ak súčet požadovaných distribučných kapacít je vyšší ako technická kapacita distribučnej siete, dochádza k preťaženiu distribučnej siete.

Prevádzkovateľ distribučnej siete predchádza vzniku preťaženia distribučnej siete vyhodnocovaním žiadostí o prístup do distribučnej siete a následným obmedzením prístupu poskytovania distribučnej kapacity v distribučnej sieti v súlade s podmienkami prevádzkovateľa distribučnej siete, požiadavkami na predlžovanie existujúcich zmlúv o distribúcii plynu bez zvýšenia dohodnutej distribučnej kapacity a požiadavkami odberateľov plynu v domácnosti.

V prípade, že súčet požadovaných distribučných kapacít je vyšší ako technická kapacita distribučnej siete, prevádzkovateľ distribučnej siete vyzve účastníkov trhu s plynom na úpravu výšky nimi požadovanej kapacity v žiadosti o prístup do distribučnej siete.

Ak súčet požadovaných distribučných kapacít v žiadostiach o prístup do distribučnej siete bude stále vyšší ako technická kapacita distribučnej siete, rozdelí prevádzkovateľ distribučnej siete zostávajúcu voľnú distribučnú kapacitu nediskriminačne v pomere veľkosti jednotlivých požiadaviek s tým, že ak požiadavka žiadateľa presahuje výšku zostávajúcej voľnej kapacity, je táto požiadavka pred rozdelením znížená na výšku zostávajúcej voľnej kapacity.

Vyvažovanie siete

Vyvažovanie siete predstavuje súbor činností, ktorými prevádzkovateľ siete riadi prevádzku siete na vymedzenom území v reálnom čase tak, aby v každom okamihu zabezpečil dopravu plynu zo vstupných bodov siete na vymedzenom území do výstupných bodov siete a aby sa sieť na vymedzenom území prevádzkovala správne, bezpečne a nediskriminačne pre všetkých účastníkov trhu s plynom a náklady na prevádzku sa spravodlivo priradovali jednotlivým účastníkom trhu s plynom. Vyvažovanie siete sa vykonáva za účelom dodržania rovnováhy medzi množstvom plynu vstupujúcim do siete pre účastníka trhu s plynom a množstvom plynu odoberaným zo siete účastníkom trhu s plynom.

Zásady obchodného vyvažovania v preprave sú stanovené najmä v uzatvorených prepojovacích dohodách s jednotlivými prevádzkovateľmi prepravných sietí. Tieto dohody zohľadňujú európske štandardy (tzv. Guidelines for Good Practice).

Za fyzické vyvažovanie siete zodpovedá prevádzkovateľ siete. Zúčtovanie odchýlok vyhodnocuje prevádzkovateľ siete. Účastník trhu s plynom zodpovedá za odchýlku, pričom môže svoju zodpovednosť vrátane všetkých s tým spojených finančných záväzkov zmluvne preniesť na svojho dodávateľa plynu v súlade s podmienkami prevádzkovateľa siete. Výrobca plynu môže svoju zodpovednosť za odchýlku vrátane všetkých s tým spojených finančných záväzkov zmluvne preniesť na svojho odberateľa v súlade s podmienkami prevádzkovateľa siete. Vyvažovacia zóna je oblasť daná vymedzeným územím prevádzkovateľa siete.

Ak je na vymedzenom území viac prevádzkovateľov distribučnej siete, za vyvažovanie siete je zodpovedný prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý je povinný plniť úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území. Ostatní prevádzkovatelia distribučnej siete uzatvoria dohodu s prevádzkovateľom distribučnej siete, ktorý je povinný plniť úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území, na základe ktorej sa zabezpečí prepojitelnosť distribučných sietí a odovzdávanie údajov potrebných na vyvažovanie siete.

Prevádzkovateľ distribučnej siete má vyhradenú časť kapacity zásobníkov najmä na krytie denných odchýlok účastníkov trhu s plynom; náklady na túto kapacitu sa zahŕňajú do ceny za distribúciu plynu.

Ak vyhradená kapacita zásobníkov nie je dostatočná na vyvažovanie distribučnej siete, prevádzkovateľ distribučnej siete požiada účastníkov trhu s plynom, aby upravili množstvo vtláčaného alebo ťaženého plynu zo zásobníka až do výšky ich dohodnutej uskladňovacej kapacity. Ak toto opatrenie nepostačuje, prevádzkovateľ distribučnej siete vyzve prevádzkovateľa zásobníka, aby mu poskytol voľnú kapacitu zásobníkov potrebnú na vyvažovanie distribučnej siete. Ak to umožňujú technické podmienky, prevádzkovateľ zásobníka požiadavke vyhovie.

1. februára 2013 nadobudla účinnosť vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom, ktorá uvedenú problematiku upravuje novým spôsobom.

Krízová situácia v plynárenstve

Úrovně krízovej situácie v plynárenstve sú úrovne včasného varovania (včasné varovanie), úroveň pohotovosti (pohotovosť) a úroveň núdze (stav núdze) podľa osobitného predpisu, ktorým je nariadenie.

Krízovú situáciu v plynárenstve a jej úroveň na vymedzenom území alebo na časti vymedzeného územia vyhlasuje a odvoláva prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území, vo verejnoprávných hromadných oznamovacích prostriedkoch a pomocou prostriedkov dispečerského riadenia.

Špecifikom Slovenska je, že legislatívne opatrenia prijaté na základe vyhodnotenia príčin a dôsledkov plynovej krízy v roku 2009 znamenali zákonné zavedenie povinnosti zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu pre všetkých odberateľov plynu vrátane priemyselných odberateľov s účinnosťou od 15. marca 2009. Povinnosť zabezpečovať štandard pre všetkých ostatných odberateľov – okrem domácností – mali jednotliví dodávateľia plynu. Štandard pre odberateľov plynu v domácnosti zabezpečuje prevádzkovateľ najväčšej distribučnej siete SPP – distribúcia, a.s. Právne predpisy, ktoré na Slovensku do praxe zaviedli tieto úpravy boli prijaté ešte pred schválením nariadenia.

V oblasti technických opatrení, ktoré vyplývali z uvedeného vyhodnotenia a boli realizované v oblasti plynárenskej infraštruktúry na Slovensku, boli navrhnuté tak, aby boli dostatočné pre zásobovanie celého trhu – t.j. všetkých odberateľov – aj v čase mimoriadnych situácií vrátane stavu núdze.

Zákonom o energetike je v súlade s požiadavkami nariadenia ustanovená nová úprava rozsahu skupiny chránených odberateľov. Vzhľadom na ustanovenia nariadenia je táto skupina chránených odberateľov oproti právnej úprave z roku 2009 zúžená.

Chráneným odberateľom je odberateľ plynu, ktorý je pripojený k distribučnej sieti a ktorý je:

- a) odberateľom plynu v domácnosti,
- b) malým podnikom,

- c) odberateľom plynu, ktorý vyrába teplo a teplú úžitkovú vodu, určené pre domácnosť alebo pre osoby podľa písmen d) – g) a ktorý nie je pri výrobe tepla schopný prejsť na iné palivo,
- d) prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia,
- e) zariadením sociálnych služieb,
- f) zariadením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- g) školou,
- h) odberateľom plynu okrem odberateľa plynu podľa písmen a) – g) v rozsahu a za podmienok ustanovených osobitným predpisom a všeobecne záväzným právnym predpisom.

Ministerstvo ako zodpovedný orgán pre oblasť bezpečnosti dodávok plynu do zákona o energetike zapracovalo aj možnosť rozšírenia skupiny chránených odberateľov, pričom podmienky takéhoto rozšírenia by boli určené všeobecne záväzným právnym predpisom – vyhláškou. Táto možnosť zatiaľ nebola využitá.

Investície do rozvoja plynárenskej infraštruktúry prostredníctvom programu EEPR, v rámci vlastných investícií plynárenských spoločností ako aj plány v oblasti väčšieho vzájomného prepojenia členských štátov dávajú predpoklady na to, aby prípadné krízové situácie, nech už sú zapríčinené rôznymi okolnosťami, bolo možné riešiť najmä využitím trhových mechanizmov tak, aby nebolo nutné pristupovať k obmedzeniam dodávky plynu pre jednotlivé kategórie odberateľov.

Ak bola vyhlásená krízová situácia, účastníci trhu s plynom sú povinní podieľať sa na odstránení jej príčin a dôsledkov.

Každý účastník trhu s plynom je povinný podrobiť sa prijatým opatreniam pri krízovej situácii (ďalej len „obmedzujúce opatrenia v plynárenstve“) a opatreniam zameraným na odstránenie krízovej situácie, ktoré vyhlási alebo určí prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území. Obmedzujúce opatrenia v plynárenstve, pri ktorých sa obmedzuje alebo prerušuje dodávka plynu, sa uplatňujú v tomto poradí

- a) obmedzenie odberu plynu u odberateľov, ktorí prevádzkujú výrobu alebo poskytujú služby náročné na spotrebu plynu,
- b) prerušenie dodávok plynu pre týchto odberateľov,
- c) obmedzenie a prerušenie dodávok plynu pre ostatných odberateľov okrem chránených odberateľov,
- d) obmedzenie a prerušenie dodávok plynu pre chránených odberateľov – malým podnikom a odberateľom v rozsahu a za podmienok, ktoré ustanoví všeobecne záväzný právny predpis,
- e) obmedzenie a prerušenie dodávok plynu pre chránených odberateľov, ktorí vyrábajú teplo a teplú úžitkovú vodu, určené pre domácnosť alebo pre osoby definované zákonom a ktorí nie sú pri výrobe tepla schopný prejsť na iné palivo,
- f) obmedzenie a prerušenie dodávok plynu pre chránených odberateľov, ktorými sú prevádzkovateľ zdravotníckeho zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, školy,

- g) obmedzenie a prerušenie dodávok plynu pre chránených odberateľov, ktorými sú odberatelia plynu v domácnosti

Obmedzenie a prerušenie dodávok plynu sa nevzťahuje na prevádzkovateľa zásobníka a výrobcu plynu.

Obmedzujúce opatrenia v plynárenstve na vymedzenom území alebo na časti vymedzeného územia vyhlasuje a odvoláva prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území, vo verejnoprávnych hromadných oznamovacích prostriedkoch a pomocou prostriedkov dispečerského riadenia. Tento prevádzkovateľ distribučnej siete vyhlásenie a odvolanie obmedzujúcich opatrení v plynárenstve a určenie opatrení zameraných na odstránenie krízovej situácie bezodkladne oznamuje ministerstvu; oznámenie o vyhlásení a odvolaní obmedzujúcich opatrení v plynárenstve alebo o určení opatrení zameraných na odstránenie krízovej situácie obsahuje aj podrobnosti o uplatňovaných obmedzujúcich opatreniach v plynárenstve alebo opatreniach zameraných na odstránenie krízovej situácie a v prípade opatrení podľa odseku 8 aj náležité odôvodnenie.

Prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území, môže v náležité odôvodnených výnimočných situáciách vyhlásiť alebo určiť obmedzujúce opatrenia v plynárenstve alebo opatrenia zamerané na odstránenie krízovej situácie, ktoré nie sú uvedené v núdzovom pláne, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) obmedzujúce opatrenia v plynárenstve alebo opatrenia zamerané na odstránenie krízovej situácie neobmedzujú neprimerane tok plynu v rámci vnútorného trhu,
- b) obmedzujúce opatrenia v plynárenstve alebo opatrenia zamerané na odstránenie krízovej situácie neohrozujú vážne situáciu v oblasti dodávky plynu v inom členskom štáte, a
- c) je zachovaný cezhraničný prístup k infraštruktúre v súlade s nariadením pokiaľ je to z technického a bezpečnostného hľadiska možné.

Prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území, je povinný na žiadosť ministerstva bezodkladne odvolať alebo zrušiť obmedzujúce opatrenie v plynárenstve alebo opatrenie zamerané na odstránenie krízovej situácie.

Štandard bezpečnosti dodávok plynu

Prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území, dodávateľ plynu a chránený odberateľ, ktorí si zabezpečujú dodávky plynu z územia Európskej únie alebo z územia tretích štátov, sú povinní na účel riešenia krízovej situácie a predchádzania krízovej situácii zabezpečiť štandard bezpečnosti dodávok plynu pre chránených odberateľov.

Štandardom bezpečnosti dodávok plynu je zabezpečenie dodávky plynu pre chránených odberateľov v rozsahu podľa osobitného predpisu, ktorým je nariadenie.

To v článku 8 ods. 1 ustanovuje prípady, v ktorých majú plynárenské podniky zabezpečiť dodávku plynu chráneným odberateľom. Ide o:

- a) mimoriadne teploty počas sedemdnňovej špičky, ktorá sa štatisticky vyskytuje raz za 20 rokov;

- b) aspoň 30-dňové obdobie výnimočne vysokej spotreby plynu, ktoré sa štatisticky vyskytuje raz za 20 rokov,
- c) aspoň 30-dňové obdobie v prípade prerušenia samostatnej najväčšej plynárenskej infraštruktúry v bežných zimných podmienkach.

V zmysle prechodných ustanovení zákona o energetike sa rozhodnutia o spôsobe zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu vydané ministerstvom podľa doterajších predpisov – t.j. pre obdobie od 1. novembra 2012 do 31. marca 2013 považujú za rozhodnutia podľa nového zákona o energetike.

Dotknutí účastníci trhu s plynom zabezpečujú uvedený štandard bezpečnosti dodávok plynu zásobami plynu v zásobníkoch s disponibilitou dodávok plynu zo zásobníkov pri krízovej situácii do siete na vymedzenom území, alebo zmluvne zabezpečenými dodávkami plynu vyrobeného na vymedzenom území. Najviac 50 % objemu plynu potrebného na zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok môžu zabezpečiť využitím cezhraničnej kapacity sietí zmluvne zabezpečenými výpomocnými dodávkami plynu disponibilnými pri krízovej situácii na vymedzenom území.

Prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu, dodávateľ plynu a chránený odberateľ, ktorí si zabezpečujú dodávky plynu z územia Európskej únie alebo z územia tretích štátov predkladajú ministerstvu každoročne do 28. februára návrh spôsobu zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu na nasledujúce obdobie od 1. novembra do 31. marca.

Ministerstvo po prerokovaní predložených návrhov s Úradom pre reguláciu sieťových odvetví a prevádzkovateľom distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území, rozhodne o spôsobe zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu do 31. marca.

Prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu, dodávateľ plynu a chránený odberateľ, ktorí si zabezpečujú dodávky plynu z územia Európskej únie alebo z územia tretích štátov predkladajú ministerstvu každoročne do 31. augusta informácie o zabezpečení štandardu bezpečnosti dodávok plynu na nasledujúce obdobie od 1. novembra do 31. marca. Ak je zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu nedostatočné, ministerstvo uloží rozhodnutím opatrenia.

Dodávateľ plynu a odberateľ plynu môžu na základe zmluvy preniesť zodpovednosť za zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu na iného účastníka trhu s plynom.

Sekundárnou právnou normou pre uvedenú problematiku je vyhláška Ministerstva hospodárstva SR č. 459/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri vyhlasovaní stavu núdze, o vyhlasovaní obmedzujúcich opatrení pri stave núdze a o opatreniach zameraných na odstránenie stavu núdze v znení vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 447/2009 Z. z. Novelizácia vyhlášky bola pripravená v rámci legislatívneho procesu, na základe ktorého bol novelizovaný zákon o energetike v súvislosti s riešeniami prijatými po vyhodnotení poznatkov a skúseností z plynovej krízy z januára 2009. Účinnosť nadobudla dňom vyhlásenia – 6. novembra 2009.

Vyhláška ustanovuje postup v prípade situácie, že nastane či bude hroziť nedostatok plynu. Opatrenia, ktoré majú prispieť k odstráneniu rozdielu medzi zdrojmi plynu a spotrebou sú

definované obmedzujúcimi odberovými stupňami, havarijným odberovým stupňom a obmedzujúcimi vykurovacími krivkami.

Obmedzujúce odberové stupne sa uplatňujú pre odberateľov, u ktorých viac ako 50% ročného odberu plynu nezávisí od vonkajšej teploty ovzdušia. Vykurovacie krivky sa uplatňujú v prípade, že viac ako 50% ročného odberu závisí od vonkajšej teploty ovzdušia. Havarijný odberový stupeň je špecifickým stupňom, ktorého využitie sa predpokladá len v extrémnych podmienkach a predstavuje nulový odber plynu pre všetkých odberateľov plynu.

Aj na základe skúseností vyhláška presne ustanovuje postup pre určenie základného odberového stupňa a obmedzujúcich odberových stupňov resp. základnej vykurovacej krivky a obmedzujúcich vykurovacích kriviek pre jednotlivé kategórie odberateľov.

Opatrenia na odstránenie stavu núdze v plynárenstve sa vykonávajú ako osobitné postupy na obnovenie riadnej prevádzky prepravnej a distribučnej siete v čo najkratšom čase. Pri odstraňovaní stavov núdze postupujú plynárenské podniky podľa schválených havarijných plánov, pokynov nadriadeného plynárenského dispečingu a pokynov vlastného dispečingu.

V zmysle ustanovení zákona o energetike a zmien, ktoré v oblasti bezpečnosti dodávok plynu priniesol do praxe, bola ministerstvom vypracovaná nová vyhláška. Konkrétne ide o vyhlášku Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky z 13. decembra 2012, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri uplatňovaní obmedzujúcich opatrení pri stave núdze a o opatreniach zameraných na odstránenie stavu núdze v elektroenergetike a podrobnosti o postupe pri vyhlasovaní krízovej situácie a jej úrovne, o vyhlasovaní obmedzujúcich opatrení v plynárenstve pre jednotlivé kategórie odberateľov plynu, o opatreniach zameraných na odstránenie krízovej situácie a o spôsobe určenia obmedzujúcich opatrení v plynárenstve a opatrení zameraných na odstránenie krízovej situácie, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2013.

Ďalšími možnosťami ako prispieť k bezpečnosti dodávky je využívanie LNG, či diverzifikácia dodávok plynu (diverzifikácia dopravných ciest a diverzifikácia zdrojov). V oblasti diverzifikácie sa na základe sprevádzkovania zariadení umožňujúcich reverzný tok plynu z Českej republiky a Rakúska otvorili nové možnosti pre dodávateľov pôsobiacich na Slovensku pre zabezpečenie najmä výpomocných dodávok pre prípad prerušenia dodávky z tradičného zdroja.

V súčasnom období nie je na území Slovenska prevádzkované žiadne zariadenie LNG a ani v horizonte najbližších 3 rokov sa s využívaním takýchto zariadení neuvažuje.

Severojiužný plynárenský koridor, ako aj ďalšie projekty v oblasti energetickej infraštruktúry boli identifikované v rámci regionálnej spolupráce vyšehradskej skupiny. V zmysle uznesenia vlády č. 95/2009, ktoré ukladá ministromi hospodárstva v spolupráci s ministrom zahraničných vecí vyvinúť maximálne úsilie na využitie prostriedkov EÚ alokovaných na energetické projekty s cieľom zvýšiť energetickú bezpečnosť SR a podporovať vybudovanie severojiužného plynárenského prepojenia spájajúceho LNG terminály v Chorvátsku a Poľsku a prechádzajúceho cez všetky krajiny V4, čím bude vytvorená možnosť pripojenia Slovenskej republiky k plynárenským projektom Južného koridoru.

Dňa 9. februára 2011 bola zriadená pod záštitou Európskej komisie pracovná skupina na vysokej úrovni pre severojiužné prepojenia. Výsledkom práce tejto pracovnej skupiny je podpis Memoranda o porozumení týkajúce sa severojiužných prepojení v oblasti energetiky, ktorý sa uskutočnil 23. novembra 2011. Tento dokument, ktorého súčasťou je aj Akčný plán

pre jednotlivé sektory (elektroenergetika, plynárenstvo a sektor ropy), vyjadruje politickú vôľu zúčastnených subjektov spolupracovať na rozvoji infraštruktúry v regióne. V odvetví plynárenstva sa Slovenska týkajú nasledujúce prepojenia:

- projekt plynárenského prepojenia SK – HU
- projekt plynárenského prepojenia SK – PL

Významným je pre Slovenskú republiku rakúsky plynárenský uzol Baumgarten, ktorý sa nachádza neďaleko od spoločnej hranice. Ďalšiu alternatívu pre región predstavujú plánované projekty plynovodov, ktoré majú zabezpečiť dodávky plynu tzv. Južným koridorom z oblastí, ktorými prechádza. Projekty plynovodov počítajú s ukončením práve v Baumgartene, s ktorým existuje vzájomné prepojenie, pričom už v súčasnosti je možné využívať aj reverzný tok plynu v smere z Rakúska na Slovensko.

V zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 994/2010 z 20. októbra 2010 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávky plynu, ktorým sa zrušuje smernica Rady 2004/67/ES členský štát musí spĺňať štandard dodávky a štandard infraštruktúry. Na základe prijatých legislatívnych opatrení po plynovej kríze Slovensko štandard dodávky spĺňalo už od roku 2009. Na základe určenia štandardu dodávky v uvedenom nariadení, bola zákonom o energetike zúžený rozsah skupiny chránených odberateľov. Štandard infraštruktúry stanovuje, že parameter $N - 1$ musí byť väčší ako 100%. Na základe výpočtu podľa vzorca, do ktorého vstupujú parametre ako sú technická kapacita vstupných bodov, maximálna technická kapacita výroby plynu, maximálny technický ťažobný výkon zásobníkov, technická kapacita samostatnej najväčšej plynárenskej infraštruktúry a celková denná spotreba plynu pre prípad výnimočne vysokej spotreby, je možné konštatovať, že stanovenú požiadavku pre parameter $N - 1$ – t.j. štandard infraštruktúry – Slovensko už v súčasnosti spĺňa.

Záver

V roku 2012 sa nevyskytli žiadne závažné incidenty, ktoré by narušili dodávku zemného plynu pre odberateľov plynu na vymedzenom území. Boli zabezpečené plynulé a bezpečné dodávky plynu pre všetkých odberateľov.

Najvýznamnejším hráčom na trhu dodávky plynu na Slovensku zostáva aj naďalej spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Bratislava.

V roku 2012 pokračoval rast konkurencie na trhu s plynom – svoje aktivity zvyšovali spoločnosti RWE Gas Slovensko, s.r.o., Košice; SHELL Slovakia, s.r.o., Bratislava; VNG Slovakia, spol. s r.o., Bratislava a Lumius Slovakia, s. r. o., Žilina. Podľa údajov, ktoré sú dostupné ministerstvu tzv. alternatívni dodávateľia plynu dosiahli v roku 2012 celkový podiel na trhu so zemným plynom cca 23 %. Dodávku plynu uskutočňovali aj ďalšie spoločnosti ako napr. ČEZ Slovensko, s.r.o., Bratislava, MAGNA E. A. s.r.o., Piešťany, MET Slovakia, a. s., Bratislava a iné.

Prepravná sieť, distribučné siete a podzemné zásobníky plynu v monitorovanom období boli prevádzkované spoľahlivo a bezpečne, pričom plne pokrývali dopyt domáceho trhu.

Z pohľadu zaistenia bezpečných dodávok plynu, zvýšenia miery bezpečnosti dodávky, hlavne z pohľadu riešenia situácie v prípade výpadku jedného zdroja je potrebné podporovať efektívnu a nákladovo prijateľnú diverzifikáciu zdrojov plynu a diverzifikáciu dopravných ciest plynu a za týmto účelom podporovať investície do infraštruktúry v rámci aktuálnej legislatívy na úrovni Európskej únie a s ňou súvisiacich procesov.

Správa o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny

júl 2013

Úvod

Správu o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávky elektriny a o všetkých prijatých a predpokladaných opatreniach na riešenie bezpečnosti dodávok elektriny Ministerstvo hospodárstva SR uverejňuje každoročne na základe ustanovenia § 88 ods. 2 písm. j) v rozsahu podľa ods. 10 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon o energetike“). Podľa ustanovenia § 88 ods. 2 písm. j) zákona o energetike ministerstvo zasiela Správu o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny a o prijatých a predpokladaných opatreniach na riešenie bezpečnosti dodávok elektriny Komisii, a to každé dva roky. Ministerstvo pripravuje správu v spolupráci s prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

Spoločnosť SEPS, a.s. podľa § 28 ods. 3 písm. k) poskytuje ministerstvu na požiadanie návrhy na riešenie rovnováhy medzi ponukou a dopytom elektriny na obdobie piatich rokov a perspektívu zabezpečenia dodávok elektriny na obdobie piatich až pätnástich rokov na účely vypracovania Správy o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny podľa § 88 ods. 2 písm. j) zákona o energetike.

Správa je vypracovaná v súlade so štruktúrou podľa článku 4 smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a rozšírená o ustanovenia článku 7 smernice Európskeho parlamentu a rady 2005/89/ES o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie a investícií do infraštruktúry.

Od 1. januára 2005 je stanovená kompetencia Ministerstva hospodárstva SR vo vzťahu k sledovaniu dodržiavania bezpečnosti dodávok elektriny a uverejneniu správy o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny. Na základe uvedeného je vypracovaná táto správa, ktorá však berie do úvahy aj dodávky elektriny v predchádzajúcom období.

Bezpečnosť dodávky elektriny je zákonom o energetike definovaná ako schopnosť sústavy zásobovať koncových odberateľov elektriny, zabezpečenie technickej bezpečnosti energetických zariadení a rovnováhy ponuky a dopytu elektriny na vymedzenom území Slovenskej republiky (SR) alebo jeho časti.

1. Zhodnotenie súčasného stavu

V roku 2012 bola celková spotreba elektriny Slovenska v objeme 28 786 GWh. Oproti roku 2011 poklesla o 76 GWh, pokles spotreby elektriny tak predstavoval 0,26 %. V roku 2010 bola spotreba elektriny 28 761 GWh. Trend vývoja spotreby elektriny v rokoch 2010 až 2012 možno charakterizovať ako stagnáciu.

V zmysle platnej metodiky SEPS, a. s. maximálne zaťaženie elektrizačnej sústavy SR v roku 2012 dosiahlo hodnotu 4 395 MW. V porovnaní s rokom 2011 došlo k nárastu o 116 MW. Ročné minimum dosiahlo hodnotu 2 225 MW. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k nárastu o 63 MW.

Objem vyrobenej elektriny na Slovensku v roku 2012 bol 28 393 GWh. Oproti roku 2011 vzrástla výroba o 258 GWh, čo predstavuje nárast 1,0 %. Najvýraznejší podiel na výrobe elektriny na Slovensku majú dlhodobé jadrové elektrárne, s podielom 54,6 % v roku 2012. Za nimi nasledovali v minulom roku fosílné tepelné elektrárne s podielom 18,4 %, vodné elektrárne sa podieľali 15,3 % a tzv. ostatné elektrárne mali podiel 11,7 %. Tzv. ostatné elektrárne predstavujú v zmysle doterajšej metodiky závodné elektrárne a obnoviteľné zdroje (bez vodných elektrární).

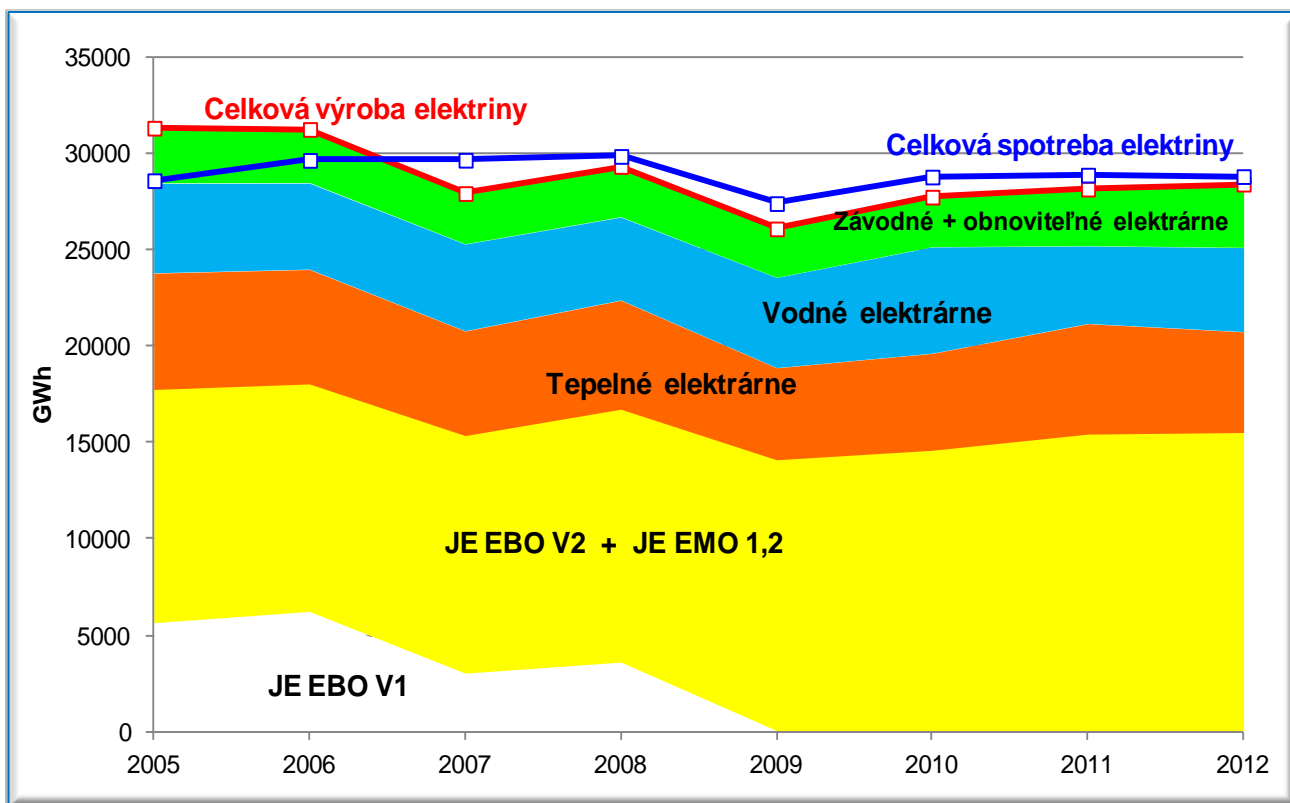
Vývoj zásobovania elektrinou SR za obdobie rokov 2005 až 2012 je v nasledovnej tabuľke:

Rok	Výroba [GWh]	Celková spotreba [GWh]	Saldo [GWh]	Priemerné zaťaženie [MW]	Maximálne zaťaženie [MW]
2005	31 294	28 572	2 722	3 262	4 346
2006	31 227	29 624	1 603	3 382	4 423
2007	27 907	29 632	-1 725	3 383	4 418
2008	29 309	29 830	-521	3 396	4 342
2009	26 074	27 386	-1 312	3 126	4 101
2010	27 720	28 761	-1 041	3 283	4 342
2011	28 135	28 862	-727	3 295	4 279
2012	28 393	28 786	-393	3 277	4 395

Tab. č. 1: Výroba, spotreba a zaťaženie ES SR v rokoch 2005 až 2012

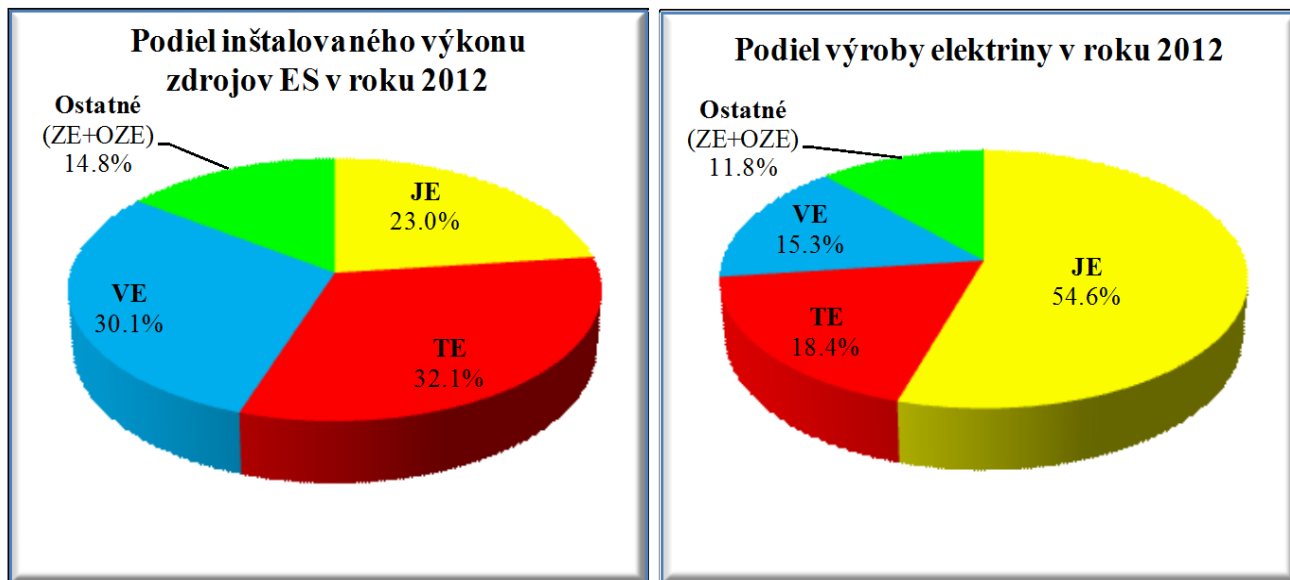
Možno konštatovať, že SR bola v roku 2012 sebestačná vo výrobe elektriny, nakoľko štatistický rozdiel medzi spotrebou a výrobou bolo možné pokryť aj zdrojmi elektriny na území SR, avšak import elektriny bol trhovo efektívnejší ako jej výroba zdrojmi na Slovensku.

Technológiou, ktorá zaznamenala najmä v roku 2011 výrazný nárast vo výrobe elektriny a čiastočne aj v roku 2012, boli zdroje elektriny na báze technológie fotovoltického využitia slnečnej energie - solárne zdroje elektriny (SZE). Výroba SZE s inštalovaným výkonom 524 MW v roku 2012 bola 561 GWh, t.j. temer 2 % z celkovej výroby na Slovensku. Hoci ročný podiel výroby SZE je relatívne malý, v letnom období nie je príspevok výroby zo slnečnej energie vyrobenej v SR zanedbateľný pri pokrývaní zaťaženia SR. Celkový okamžitý výkon SZE dosahoval v lete maximálne výšku okolo 350 MW. Pri letnom zaťažení na úrovni 3 000 MW je to približne 12 % zo zaťaženia na území SR. SZE sú ale zdroje, ktoré vzhľadom na závislosť od slnečného svitu vyvolávajú ďalšie nároky na zabezpečenie rezervného výkonu. Dôležitá je preto dostatočne presná predikcia výroby týchto zdrojov v závislosti od počasia, pretože nepredvídané náhle výkonové zmeny SZE súvisiace s oblačnosťou môžu vyvolať v určitých obdobiach aktiváciu rezervného výkonu zdrojov elektriny iných technológií v nezanedbateľnom rozsahu.

Obr. č. 1: Bilancia celkovej výroby a spotreby elektriny SR za roky 2005 - 2012

Inštalovaný výkon elektrární Slovenska v roku 2012 bol na úrovni 8 431 MW. Výkonová štruktúra výrobných základne a štruktúra výroby bola nasledovná:

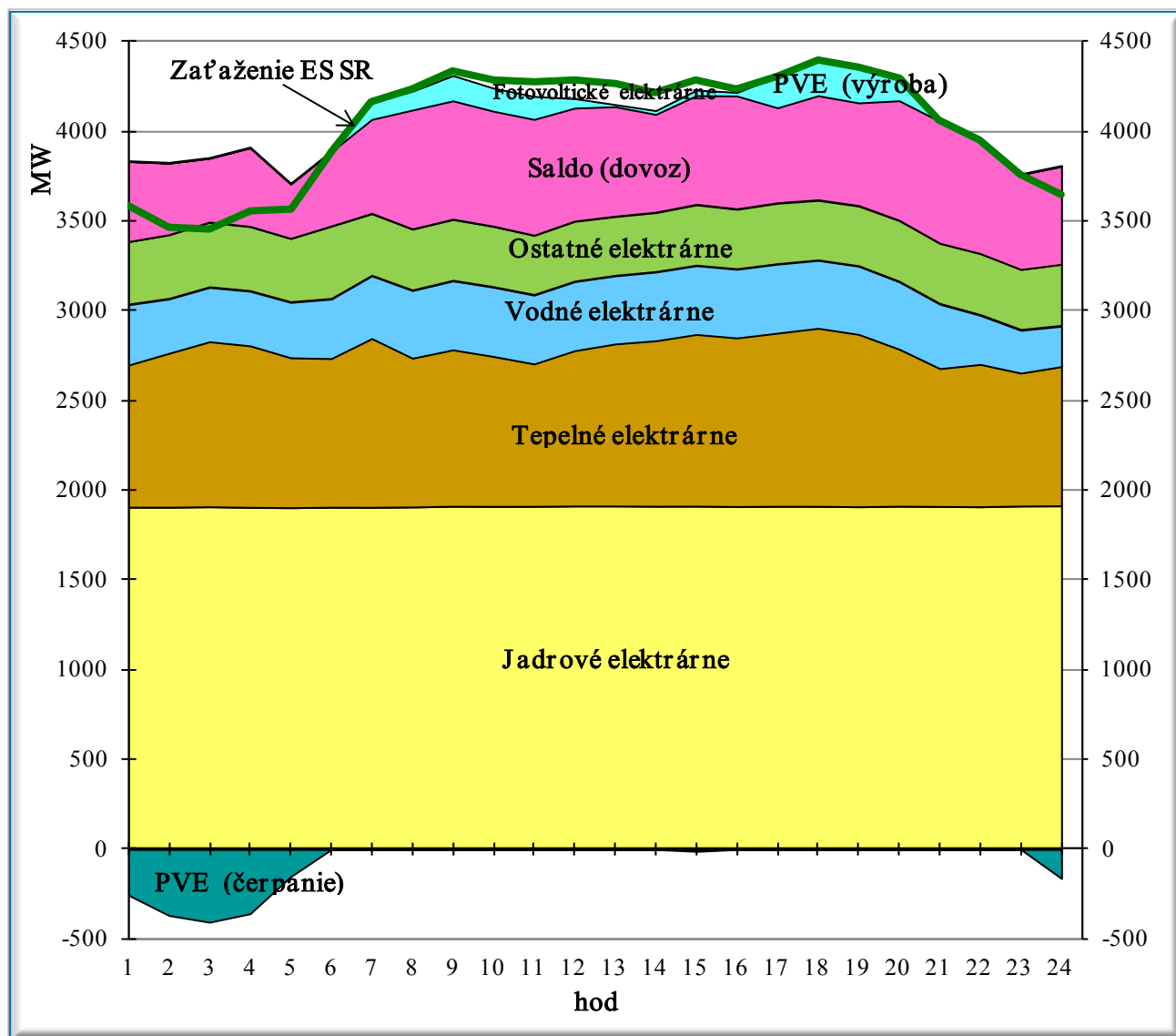

Obr. č. 2: Štruktúra inštalovaného výkonu SR v r.2012 Obr. č. 3 Štruktúra výroby elektriny SR v r. 2012

V súvislosti s rozvojom výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie bolo vytvorené komunikačné prepojenie s dispečingami regionálnych distribučných sústav na monitoring výroby z SZE v reálnom čase.

Maximálne zaťaženie dosiahla elektrizačná sústava 7. februára (hodinové odpočty – merania vykonávané v celých hodinách a z nich vybrané maximum za daný rok).

Krytie zdrojmi v deň maximálneho zaťaženia je dokumentované na nasledujúcom obrázku.

Obr. č. 4: Priebeh zaťaženia a jeho krytie v deň maxima roku 2012
(Ročné maximum 4395 MW 7.2.2012 o 18 hod)

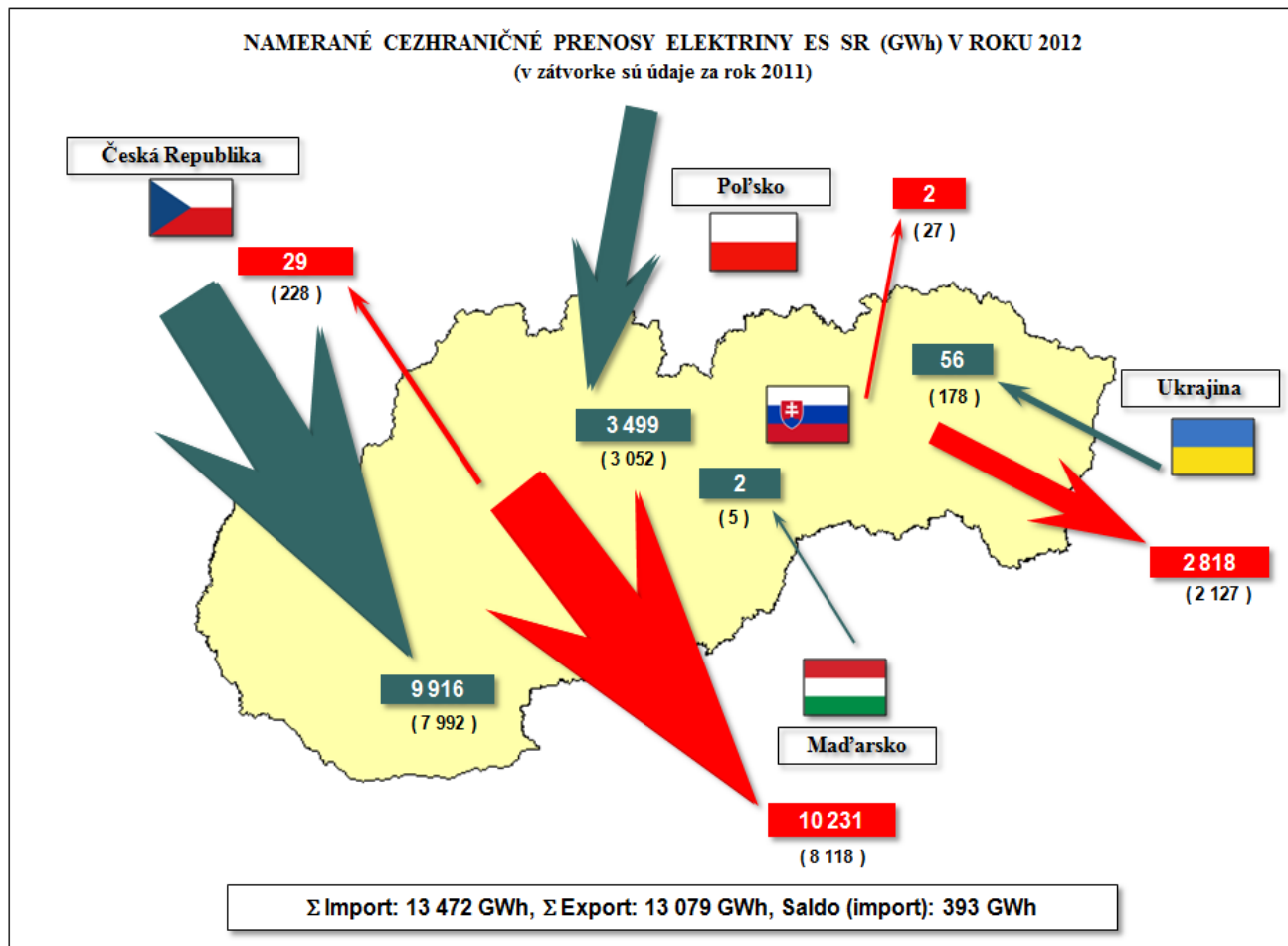
ES SR aj v roku 2012 pokračovala v paralelnej/synchrónnej prevádzke v rámci prepojenej európskej sústavy ENTSO-E, pričom neboli zaznamenané žiadne závažné poruchové odpojenia alebo prerušenia tejto spolupráce.

Prevádzka ES SR bola spoľahlivá, pričom všetky rozhodujúce kritériá a odporúčania ENTSO-E v primárnej i sekundárnej regulácii výkonu a frekvencie, v riadení napätia a regulácii salda cezhraničných prenosov boli splnené.

Prenosová sústava Slovenska (PS SR) bola aj v roku 2012 zaťažená zvýšeným tranzitom elektriny, ktorý mal vplyv na bezpečnosť jej prevádzky. Príčiny zvýšených tranzitných tokov sú mimo územia Slovenska – lokalizácia obnoviteľných zdrojov na severozápade Európy, a naopak, odber elektriny na juhovýchode, rozdelenie obchodných zón s elektrinou, vysoký export elektriny zo susediacich krajín a topológia prenosových sústav. Tranzitné toky majú tiež vplyv na veľkosť strát, ktoré sú zvýšené aj vďaka rekonfiguráciám v zapojení PS SR. Rekonfigurácie sa vykonávajú na zabezpečenie plnenia kritéria n-1 a odľahčenia ZVN vedení, pokiaľ sú zaťažené na hranici svojich prenosových schopností.

Postavenie PS SR ako tranzitujúcej sústavy dokumentujú aj nasledujúce údaje. Veľkosť importu 13 472 GWh v roku 2012 dosiahol takmer najvyššiu ročnú hodnotu (13 580 GWh v

roku 2007). Objem nameraného exportu v roku 2012 bol už však historicky najvyšší: 13 079 GWh. Celkový ročný objem prenesenej elektriny nameraný na cezhraničných vedeniach bol v roku 2012 doteraz najvyšší: 26 551 GWh. Hoci rok 2012 z pohľadu prenesenej elektriny cezhraničnými vedeniami bol prelomový, nebol výnimkou a potvrdil len vývoj z roku 2011, keď boli tiež namerané zvýšené objemy cezhraničných prenosov. Štruktúra exportných a importných tokov je znázornená v nasledovnej schéme:

Obr. č. 5: Bilancia cezhraničných výmen ES SR v roku 2012

V roku 2012 boli opätovne zavedené nové podporné služby (PpS) terciálnej regulácie výkonu. Nové podporné služby TRV10MIN+, TRV10MIN- boli poskytované zdrojmi na výrobu elektriny a na strane spotreby boli nové PpS, zníženie odberu (ZNO) a zvýšenie odberu (ZVO) elektriny.

Jednou z hlavných investičných akcií v roku 2012 bolo pokračovanie prác na realizácii súboru stavieb Transformácia 400/110 kV Medzibrod, v ktorého rámci sú realizované stavby rekonštrukcia TR 220/110 kV Medzibrod na napäťovú hladinu 400 kV, výstavba dvoch vedení 2x 400 kV pre TR 400/110 kV Medzibrod a samotná transformácia 400/110 kV v ESt Medzibrod. Realizáciou tohto súboru stavieb sa výrazne zvýši bezpečnosť dodávky elektriny v uzlovej oblasti Medzibrod a taktiež dôjde k výraznému zlepšeniu kvality dodávanej elektriny pre významného odberateľa elektriny Železiarne Podbrezová, a. s. Na základe grantovej dohody uzatvorenej medzi SEPS, a. s., a EBOR je projekt z veľkej časti financovaný zo zdrojov BIDSF. Ukončenie realizácie celého súboru stavieb je plánované v októbri 2013.

V roku 2012 pokračovali práce aj na realizácii stavby Diaľkové riadenie ESt Veľký Ďur. Predmetom tejto stavby je komplexná rekonštrukcia ESt Veľký Ďur aj v súvislosti s pripojením nových blokov č. 3 a 4 jadrovej elektrárne Mochovce do prenosovej sústavy.

V rámci ďalšej rozsiahlej investície, ktorou je stavba Diaľkové riadenie ESt Levice, bola okrem iného zrealizovaná aj výmena transformátora 400/110 kV T401.

Na zariadeniach prenosovej sústavy bolo zaevidovaných 15 poruchových vypnutí. Z toho bolo 12 poruchových vypnutí bez poškodenia zariadenia a 3 s poškodením zariadenia. Ďalších 5 poruchových vypnutí na zariadeniach prenosovej sústavy bolo zaevidovaných na strane priamych odberateľov, výrobcov elektriny, prevádzkovateľov distribučnej sústavy alebo susedných sústav.

V sumáre došlo pri poruchách (E1+E2) k obmedzeniu dodávky elektrickej energie v hodnote 14,34 MWh. Merná poruchovosť s poškodením zariadenia za uvedené obdobie dosiahla hodnotu 0,107 poruchy na 100 km vedenia, pričom nebola prekročená plánovaná ročná merná poruchovosť 0,216 poruchy na 100 km vedenia.

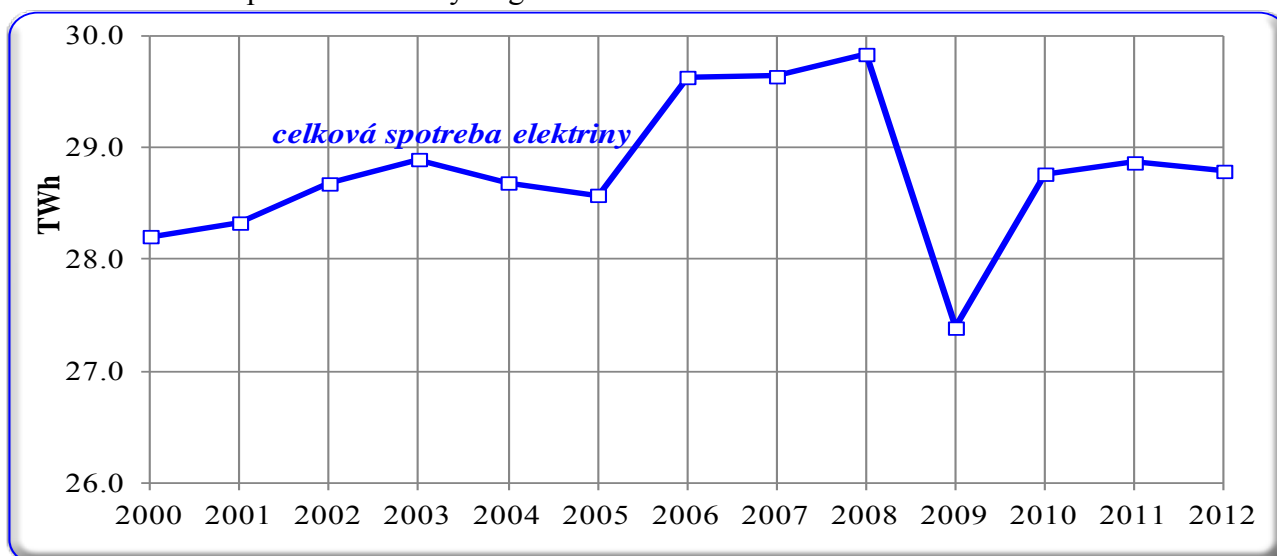
Predpokladaný vývoj zásobovania elektrinou na nasledujúcich 5 rokov (2014 až 2018)

Budúci vývoj v zásobovaní elektrinou budú ovplyvňovať najmä nasledovné faktory a riziká:

- vývoj spotreby elektriny
- vyradovanie dožitých výrobných kapacít
- dostupnosť palív a ich cenový vývoj na svetových trhoch
- vývoj cien na trhu s elektrinou
- vývoj rastu cien v oblasti nových výrobných technológií
- neistoty súvisiace s vývojom výšky poplatkov za emisie, predovšetkým CO₂
- dlhodobá návratnosť vložených investičných prostriedkov pri realizácii projektov v elektroenergetike
- stabilita podnikateľského prostredia a regulačného rámca
- prípadné zvyšovanie podielu nepredikovateľných SZE a veterných elektrární (VTE) na pokrývaní diagramu zaťaženia
- vývoj stratégie energetickej politiky v EÚ, resp. SR, a v tomto zmysle legislatívne zmeny, prípadne úpravy existujúcej legislatívy
- značný nárast dôsledkov stále sa zvyšujúcej liberalizácie trhu s elektrinou na území EÚ na technické aspekty prevádzky prepojenej nadnárodnej elektrizačnej sústavy

2.1. Vývoj spotreby elektriny

Na základe vývoja spotreby elektriny v prvých 4 mesiacoch tohto roku predpokladáme, že aj v roku 2013 bude spotreba elektriny stagnovať.

Obr. č. 6: Celková spotreba elektriny SR za roky 2000 - 2012

Vzhľadom na celosvetovú finančnú krízu a z toho vyplývajúcich dopadov na hospodárstvo SR bol predpokladaný vývoj spotreby elektriny SR pre najbližšie roky aktualizovaný. Najväčším problémom prognózy bol odhad ekonomického vývoja v najbližších rokoch v dôsledku nejasných predstáv o východiskách zo súčasnej ekonomickej krízy. Boli niekoľkokrát aktualizované oficiálne prognózy ekonomického vývoja pre nasledujúce roky, ktoré predstavujú základ pre scenáre vývoja makroekonomického prostredia.

Na základe týchto zmien bola aktualizovaná prognóza spotreby elektriny. Predpokladá sa, že vplyvom turbulencie hospodárskej krízy dosiahne spotreba elektriny úroveň roku 2008 až v roku 2016. Celková spotreba elektriny v SR pravdepodobne dosiahne v roku 2013 a v najbližších 5 rokoch nasledujúce hodnoty:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Referenčný scenár	28,8	29,1	29,5	29,8	30,2	30,6
Medziročný rast spotreby	0,0%	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%

Tab. č. 2: Prognóza vývoja spotreby elektriny na nasledujúcich 5 rokov (TWh)

2.2. Výroba elektriny

Uvedením do prevádzky niekoľkých menších zdrojov elektriny v rokoch 2007 až 2012, zvýšením inštalovaného výkonu EBO V2, EMO 1, 2 a uvedením PPC Malženice do trvalej prevádzky v roku 2011 má ES SR z hľadiska disponibilít výkonu potenciálne proexportnú bilanciu. V roku 2013 sa však vzhľadom na predpokladanú nízku výrobu PPC Malženice, predpokladá len mierne exportná bilancia medzi spotrebou a výrobou elektriny.

Celková predpokladaná bilancia spotreby a výroby elektriny na obdobie piatich rokov je v nasledovnej tabuľke:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celková spotreba	28,8	29,1	29,5	29,8	30,2	30,6
Celková výroba	29,0	29,8	34,5	38,0	39,2	39,6
Bilančné saldo (výroba – spotreba)	0,2	0,7	5,0	8,2	9,0	9,0

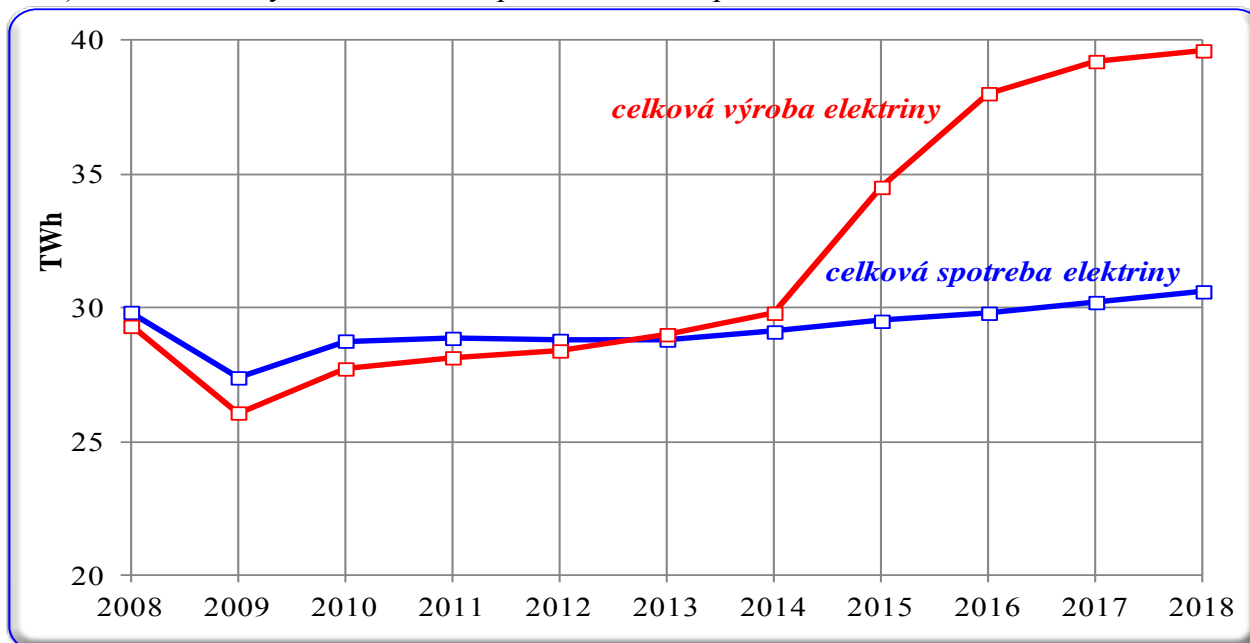
Tab. č. 3: Predpokladaná bilancia spotreby a výroby elektriny na obdobie piatich rokov (TWh)

V súčasnosti najväčšou výrobnou kapacitou z hľadiska rozostavanosti stavieb je dostavba blokov EMO 3,4. Po uvedení tohto zdroja do prevádzky sa dosiahne zreteľne prebytková bilancia elektriny SR, ktorá bude limitovaná iba exportnou schopnosťou ES SR, pričom rozhodujúcim úzkym miestom bude medzištátny profil Slovensko - Maďarsko. Bez výstavby nových vedení 400 kV medzi Slovenskom a Maďarskom, pri náraste tranzitných a kruhových tokov cez SR, môže dôjsť ku stavu, kedy bude sieťovo limitovaný export elektriny zo SR do zahraničia, resp., pre zachovanie možnosti exportu všetkých prebytkov elektriny vyrobenej na území SR bude potrebné administratívnymi/regulačnými opatreniami primerane znížiť výšku tranzitných a kruhových tokov cez SR.

Budúci vývoj výroby môže byť ovplyvnený rozhodnutím vlastníkov a prevádzkovateľov niektorých významných výrobných zdrojov o ukončení prevádzky z titulu zmeny trhových a regulačných podmienok. Pre záporné hospodárske výsledky (následkom nižšej ceny elektriny, ako sa pôvodne predpokladalo) sa prevádzkovateľ Paroplynovej elektrárne Malženice (inštalovaný výkon 430 MW) rozhodol prevádzku v priebehu roka 2013 zastaviť a zariadenie zakonzervovať do doby, kým sa nezmenia trhové podmienky. Aktuálne prevádzkovateľ tepelnej elektrárne Vojany (disponibilný výkon 220 MW) a tepelnej elektrárne Nováky (disponibilný výkon cca 500 MW) spoločnosť Slovenské elektrárne, a.s. zvažuje ukončenie prevádzky uvedených elektrární. Rozhodnutie o budúcej prevádzke

tepelnej elektrárne Nováky bude ovplyvnené aj tým, že výroba elektriny v tomto zdroji je podporovaná cez mechanizmus tzv. všeobecného hospodárskeho záujmu (VHZ).

V prípade ukončenia výroby jedného či viacerých významných odberateľov elektriny môže byť prebytok bilancie spotreba/výroba elektriny ešte markantnejší. Vychádzajúc z aktuálnych dohôd o pokračovaní výroby niektorých významných odberateľov elektriny (Slovalco, US Steel) sa toto riziko týka skôr obdobia po roku 2018 resp. 2020.

Obr. č. 7: Vývoj bilancie celkovej výroby a spotreby elektriny SR za roky 2008 – 2018

2.3. Podporné služby

Disponibilita zdrojov poskytujúcich podporné služby sa od roku 2008 neustále zlepšuje, avšak na druhej strane neustále narastajú vplyvy, ktoré potrebu podporných služieb zvyšujú (napr. SZE). Vzhľadom na závislosť výroby elektriny od slnečného svitu u SZE, spôsobujú tieto SZE zvýšené nároky na podporné služby. Z technologického hľadiska je najväčším rizikom prípadný vznik situácie, ak by neregulovaná výstavba zdrojov vyvolávajúcej potrebu vysokých prírastkov podporných služieb/regulačnej elektriny prevládla nad prírastkami zdrojov s regulačnými schopnosťami.

V regulačnej oblasti Slovensko sa pre podporné služby využíva aj regulácia na strane spotreby elektriny a to terciárna regulácia ZNO – zníženie odoberaného výkonu vybraného odberateľa a terciárna regulácia ZVO – zvýšenie odoberaného výkonu vybraného odberateľa elektriny. Nároky na podporné služby (PpS) sa od ich vzniku (r.2004) postupne zvyšujú. S nárastom inštalovaného výkonu v ES SR vo fotovoltaických elektrárnach (k 31.3.2013 515,7MW) sa zvýšila požiadavka na objem PpS schopných reagovať na rýchle zmeny na strane výroby alebo spotreby. Tento trend je viditeľný z nasledujúcej tabuľky:

Rok	PR V	SR V	TRV 3+	TR V3-	TRV 10+	TRV 10-	TRV 30+	TRV 30-	ZN O	ZV O	TR V 12 0	TR V hod
2005	34	123,6	-	-	318,3	-	165,7	156,6	-	-	-	200
2006	32	120,4	-	-	323,6	158,6	165,9	136,7	-	-	-	177,6
2007	32	114,8	-	-	320	150	152,9	124,4	-	-	-	173,7

Ro k	PR V	SR V	TRV 3+	TR V3-	TRV 10+	TRV 10-	TRV 30+	TRV 30-	ZN O	ZV O	TR V 12 0	TR V ho d
20 08	33	109 ,9	-	-	310	150	159,9	119,9	-	-	-	130
20 09	32	109 ,5	220	130	-	-	188,6	128,9	-	-	12 0	-
20 10	30	120	220	130	-	-	249,9	130	-	-	80	-
20 11	29	130	250	135	-	-	260	210	-	-	-	-
20 12	28	134	255	135	220	100	150	130	70	20	-	-
20 13	29	137	255	135	215	100	150	130	70	20	-	-

Tab. č. 4: Vážené priemery podporných služieb v rokoch 2005 - 2013 (MW)

Z tabuľky č. 4 je zrejmé, že hlavne terciárne regulácie výkonu postupne prechádzali od pomalších k rýchlejším. Služba TRVHOD (doba nábehu do 6 hodín), ktorá bola vhodná v rokoch 2005-2008, prešla v rokoch 2009-2010 na službu TRV120MIN, pri ktorej sa skrátila doba nábehu na 2 hodiny. Táto služba sa v roku 2011 zrušila z dôvodu nepoužiteľnosti v dispečerskom riadení, a súčasne sa zvýšil objem v PpS TRV30MIN+ (doba nábehu do 30minút).

Súčasne v oblasti rýchlych TRV sa prešlo z TRV10MIN od roku 2009 na TRV3MIN, t.j. z 10 minútového času aktivácie a deaktivácie na čas 3minúty. V roku 2012 bola opäť zavedená TRV10MIN±, ktorej objem vyrovnáva predpokladanú dynamiku nábehu resp. výpadku výroby na fotovoltických elektrárňach.

Spustením projektu cezhraničnej výmeny regulačnej energie (projekt e-GCC, v 03/2012 SEPS, a.s. + ČEPS, a.s., v 03/2013 + MAVIR, ZRt.), ktorej prínosom je zvýšenie bezpečnosti prevádzky elektrizačných sústav a zníženie aktivácie regulačného výkonu v SRV, však súčasné analýzy prevádzkovateľa prenosovej sústavy a konkrétne situácie v dispečerskom riadení ES SR poukazujú na potrebu ďalších zmien v oblasti PpS. Jedná sa hlavne o potrebu nárastu objemov rýchlych TRV. Mimoriadne prevádzkové stavy vyvolané prípadnými extrémnymi poveternostnými podmienkami môžu ohroziť zabezpečenosť sústavy požadovaným objemom podporných služieb z dôvodu ovplyvnenia zdrojovej základne v regulačnej oblasti. Môžu to byť napr. vysoké hladiny vodných tokov (nasadený veľký vynútený neregulovaný výkon), veľké mrazy (zamŕzanie paliva a zníženie výkonu v parných elektrárňach), vysoká teplota (obmedzenie chladenia v parných elektrárňach a zníženie dodávaného výkonu mimo hranice regulačných možností). Ďalšími vplyvmi sú prípadná nedodávka plynu do SR, neplánované zníženie spotreby z dôvodov nepredpokladateľných hospodárskych alebo politických vplyvov, vysoké tranzitné toky elektriny vplyvom vývoja sektoru elektroenergetiky v zahraničí a pod. Zatiaľ v tomto smere nehrozí ani riziko z výstavby veľkého počtu VTE na území SR resp. vysokej výroby vo VTE (potreba väčšieho množstva podporných služieb by bola nevyhnutná len ak by došlo k neprimerane rozsiahlej a rýchlej výstavbe vysokého inštalovaného výkonu VTE).

Obnoviteľné zdroje, predovšetkým VTE a SZE, služby potrebné pre bezpečnú prevádzku elektrizačnej sústavy nielenže neposkytujú, ale naopak, ak by ich výstavba silne, prípadne neregulovane, narástla, vyžiadalo by si to dodatočné nároky na regulačné výkony.

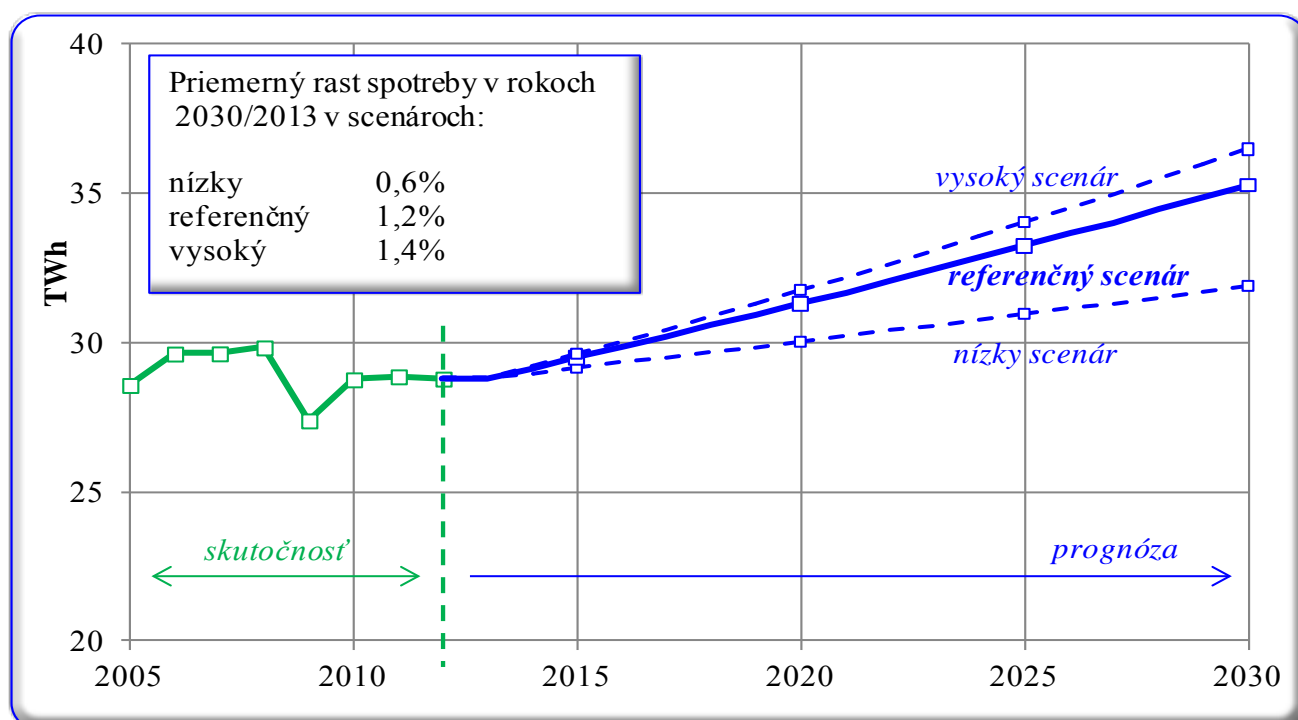
2. Perspektívy zabezpečenia dodávok elektriny na obdobie 5 až 15 rokov.

Strategickým cieľom Slovenskej republiky je položiť základy na dosiahnutie porovnateľnej životnej úrovne obyvateľstva s vyspelými krajinami Európy. Dosiahnutie tohto cieľa podmieňuje zabezpečenie dostatočného množstva elektriny na pokrytie všetkých potrieb spojených s rastom životnej úrovne.

Výhľad spotreby elektriny pre SR vychádza z predpokladaných prognóz rastu HDP a vývoja energetickej náročnosti.

	Skutočnosť			Prognóza			
	2010	2011	2012	2015	2020	2025	2030
Nízky scenár				29,2	30,0	30,9	31,9
Referenčný scenár	28,761	28,862	28,786	29,5	31,3	33,2	35,3
Vysoký scenár				29,6	31,7	34,0	36,5

Tabuľka č. 5: Prognóza vývoja celkovej spotreby elektriny na Slovensku (TWh)

Obr. č. 8: Prognóza vývoja celkovej spotreby elektriny na Slovensku v rokoch 2013 až 2030

V súčasnosti pretrváva záujem investorov o výstavbu ďalších fosílnych zdrojov i obnoviteľných zdrojov elektriny. Nástrojom v oblasti regulácie výstavby zdrojov elektriny na území SR je posudzovanie a vydávanie osvedčení MH SR o súlade investičných zámerov investorov týchto zdrojov s energeticou politikou.

Rozhodujúci očakávaný prírastok výkonov v jadrových elektrárnach do roku 2015 je celý v súčasnosti vo výstavbe. Prípadné uvedenie do prevádzky ďalších zdrojov by si vyžiadalo relevantné rozšírenie prenosovej sústavy. Pokiaľ bude rozhodnuté o výstavbe nových zdrojov, bude potrebné prijať do budúcnosti aj relevantné opatrenia v PS/ES SR, aby mohol byť vyrobený výkon absorbovaný, resp. exportovaný. Vplyv v tomto ohľade bude mať aj vývoj v oblasti výstavby nových zdrojov elektriny a relevantnej PS na území Maďarska. Všetky tieto nadväzné skutočnosti a súvislosti by mali byť overené v štúdiu realizovateľnosti významných nových zdrojov.

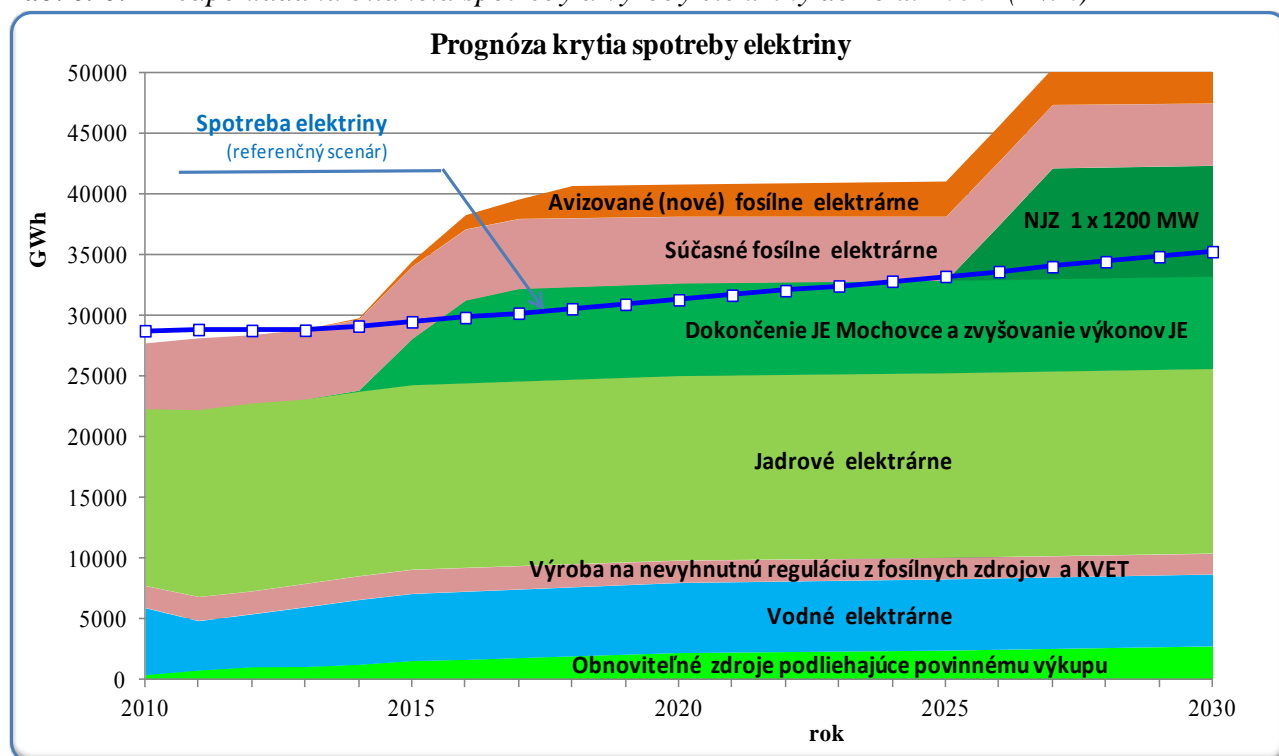
Jedným z faktorov v oblasti zdrojov elektriny na území SR je fakt, že dlhodobo stagnuje rozbeh výstavby v minulosti avizovanej novej prečerpávacej vodnej elektrárne Ipeľ 600 MW, ktorá podľa zámerov mala byť schopná akumulovať/poskytovať elektrinu v čase prebytku výroby zdrojov, resp. nedostatku elektriny v elektrizačnej sústave SR. Vybudovanie tejto

elektrárne však bude závisieť od mnohých faktorov a ani pri krajnom optimizme jej prínosy nemožno očakávať skôr ako o 15 - 20 rokov.

Pre porovnanie prognózy vývoja spotreby a výroby elektriny v SR je bilancovaná disponibilná výroba zo zdrojov v SR. V roku 2013 sa očakáva disponibilná výroba mierne nad úrovňou predpokladanej spotreby elektriny. Po uvedení EMO 3,4 do prevádzky a v prípade výstavby obnoviteľných zdrojov podľa Národného akčného plánu, disponibilná výroba elektriny by preyšovala očakávanú spotrebu elektriny v SR. Veľkosť prebytku disponibilného výkonu zdrojov elektriny na území SR bude závisieť od rozsahu výstavby ďalších nových zdrojov elektriny v SR.

	2013	2015	2020	2025	2030
Celková spotreba	28,8	29,5	31,3	33,2	35,3
Celková výroba (bez NJZ a nových fosílnych elektrární)	29,0	34,0	38,1	38,1	38,3
Bilančné saldo (výroba – spotreba)	0,2	4,5	6,8	4,9	3,0
Celková výroba (s NJZ 1 x 1200 MW a nové fosílné elektrárne)	29,0	34,5	39,9	40,2	49,9
Bilančné saldo (výroba – spotreba)	0,2	5,0	8,6	7,0	14,6

Tab. č. 6: Predpokladaná bilancia spotreby a výroby elektriny do roku 2030 (TWh)

Obr. č. 9: Prognóza vývoja spotreby a jej krytia disponibilnou výrobou elektriny do roku 2030.

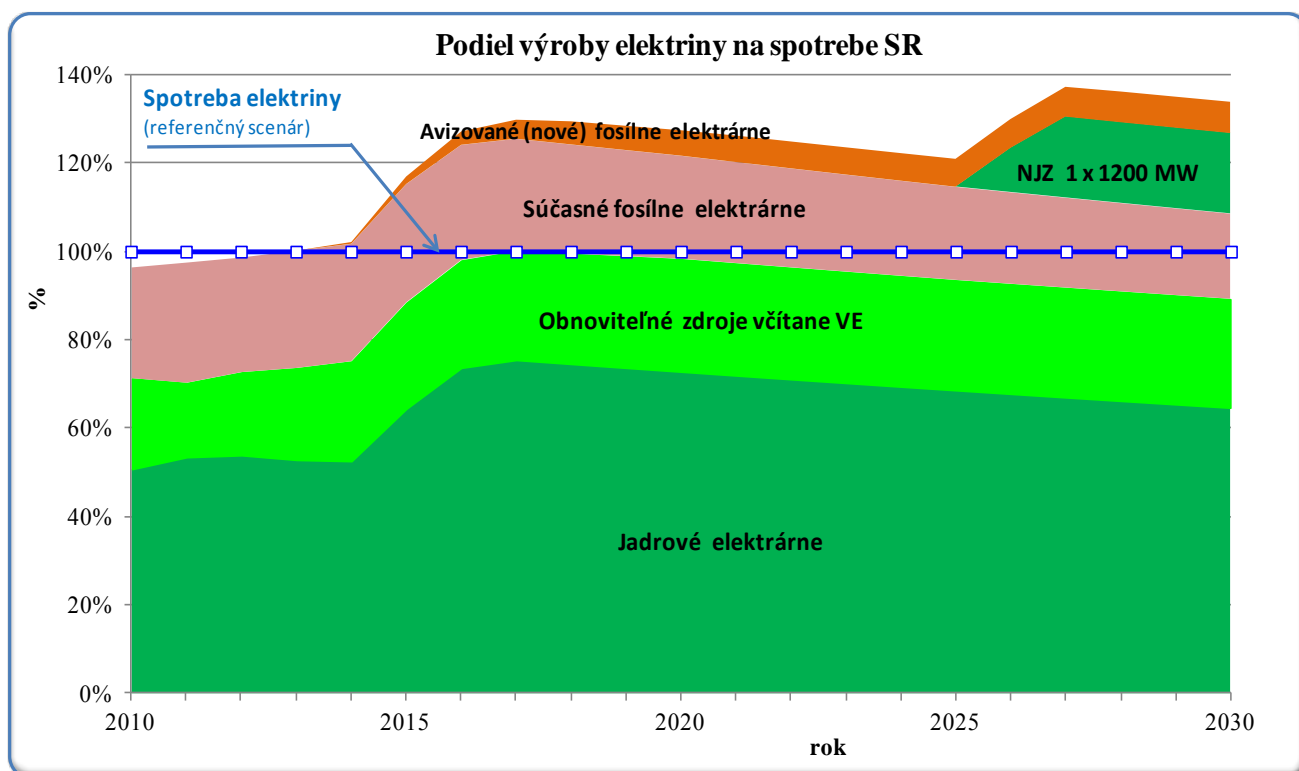
Z uvedenej bilancie vyplýva, že pre dosiahnutie vyrovnanej spotreby a výroby pri referenčnom scenári prognózovanej spotreby a predpokladanej výstavby obnoviteľných zdrojov v SR do roku 2030 nebude potrebná na účel pokrývania spotreby elektriny na území SR výstavba žiadnych ďalších väčších zdrojov, okrem už rozostavaných.

Avizovaná výstavba nového jadrového zdroja elektriny (NJZ) na území SR je v úvahách zahrnutá s inštalovaným výkonom NJZ 1200 MW.

Slovenská republika má už v súčasnosti nízkouhlíkový mix zdrojov elektriny, nakoľko podiel bezuhlíkovej výroby elektriny sa pohybuje na úrovni 74%. Po spustení EMO 3,4 do prevádzky sa tento podiel zvýši na cca 78 %. Podiel bezuhlíkových technológií na predpokladanej spotrebe dosiahne v roku 2020 viac ako 98%.

	2013	2015	2020	2025	2030
Bezuhlíkové technológie	73,6	88,5	98,4	93,6	115,1
z toho:OZE včítane VE	20,8	24,1	25,6	25,0	24,7
Jadrové elektrárne	52,8	64,4	72,8	68,6	64,6
NJZ 1 x 1200 MW	0,0	0,0	0,0	0,0	18,3
Súčasnú fosílnu elektrárne	26,0	26,8	23,3	21,1	20,0
Avizované nové fosílnu elektrárne	0,0	1,7	5,7	6,3	7,0
SPOLU	100,2	117,0	127,4	121,0	144,4

Tabuľka č. 7: Prognóza vývoja podielu disponibilnej výroby na spotrebe elektriny v SR v %

Obr. č. 10: Prognóza vývoja podielu disponibilnej výroby na spotrebe elektriny v SR v %

3. Rozvojové zámery prevádzkovateľa prenosovej sústavy

Rozvoj prenosovej sústavy je zameraný predovšetkým na rozvoj 400 kV sústavy. Na zariadeniach 220 kV sústavy bude vykonávaná iba údržba a opravy, a to v takom rozsahu, aby bolo zabezpečené bezpečné ukončenie prevádzky 220 kV systému k termínu jeho prirodzeného fyzického a technického dožitia, čo sa očakáva približne v roku 2025. Tento prístup je podmienený nielen vysokým fyzickým vekom zariadení 220 kV, ale aj tým, že inštalovaný výkon zdrojov elektriny, ktoré sú vyvedené do 220 kV sústavy je pomerne nízky a nové zdroje elektriny na území SR sa pripájajú predovšetkým do distribučných sústav. S klesajúcim významom sústavy 220 kV a s vysokým fyzickým vekom 220 kV zariadení sa už neuvažuje s pripojovaním nových relevantných zdrojov elektriny do sústavy 220 kV. V oblastiach, kde postupne sústava 220 kV fyzicky dožíva, prevádzkové náklady na opravy a údržbu tohto systému budú vynakladané na tieto zariadenia len skutočne v nevyhnutnom

rozsahu. Vynakladanie nákladov na zásadné riešenia v sústave 220 kV bude musieť byť zdôvodnené vyššou efektívnosťou v porovnaní s riešením vzniknutého problému výstavbou nových zariadení 400 kV, alebo opatreniami na úrovni distribučnej sústavy (DS), prípadne na úrovni zostávajúcich priamych priemyselných odberateľov z PS 220 kV.

Pri výstavbe nových a rekonštrukciách existujúcich elektrických staníc v PS SR je dlhodobým cieľom SEPS, a. s., používať najmodernejšie prístroje a zariadenia, ktoré spĺňajú prísne požiadavky na bezpečnú a spoľahlivú prevádzku PS SR, ako aj požiadavky na dostatočne dlhú bezporuchovú prevádzku týchto zariadení s minimálnymi nárokmi na vykonávanie revízií a údržbových činností. V rámci týchto investícií sa bude pokračovať v prestavbe elektrických staníc vo vlastníctve SEPS, a. s., na ich diaľkovo riadenú bezobslužnú prevádzku.

Zoznam najdôležitejších vnútroštátnych investičných akcií do roku 2020:

- Transformácia 400/110 kV Medzibrod vrátane nových vedení 400 kV na pripojenie TR Medzibrod do sústavy 400 kV,
- Transformácia 400/110 kV Voľa vrátane nového 2x400 kV vedenia na pripojenie TR Voľa do sústavy 400 kV,
- Zvýšenie transformačného výkonu rozšírením transformácie 400/110 kV v el. stanici Stupava o druhý transformátor,
- Výmena transformátorov 400/110 kV v el. stanici Levice, Liptovská Mara, Spišská Nová Ves, Moldava, Varín, Rimavská Sobota a Podunajské Biskupice,
- Vedenie 2x400 kV Križovany – Bystričany – H. Ždaňa, vrátane transformácie 400/110kV Bystričany,
- Vedenie 2x400kV Gabčíkovo - Veľký Ďur a spínacia stanica 400 kV Gabčíkovo.

Rozvoj a výstavba nových medzištátnych prepojení musia byť zladené s rozvojom a možnosťami vnútroštátnych prepojení, pričom nové medzištátne prepojenia môžu byť budované len do takej miery, aby nedošlo k ohrozeniu spoľahlivosti a prevádzkovej bezpečnosti vnútornej prenosovej, resp. elektrizačnej sústavy SR. Rozvoj medzištátnych prepojení SR je spojený najmä so stavom a vývojom spotreby elektriny v ES SR a inštalovaného výkonu zdrojov elektriny, resp. ich výrobou v ES SR. Súvisí aj so stavom a vývojom elektrizačných sústav okolitých štátov, od záujmov a prístupov ich prevádzkovateľov a od podpory rozvoja medzištátnej výmeny elektriny, resp. obchodu s elektrinou v rámci EÚ a elektricky pričlenených ekonomík. Preto SEPS, a. s., v tomto zmysle nielen naďalej udržiava, ale aj rozvíja koordinačné aktivity s prevádzkovateľmi PS Maďarska, Poľska, Česka a Ukrajiny.

Zoznam najdôležitejších cezhraničných investičných akcií do roku 2020:

1. Vedenie 2x400 kV Gabčíkovo – hranica Maďarsko (el. stanica Gönyű),
2. Vedenie 2x400 kV Rimavská Sobota – hranica Maďarsko (el. stanica Sajóivánka).

V súvislosti s uvedenými dvomi cezhraničnými investičnými akciami boli v rámci koordinačných aktivít so susedným prevádzkovateľom PS vykonané ústretové kroky v podobe podpísania memoranda o porozumení medzi SEPS, a.s. a MAVIR, Rt. o výstavbe nových medzištátnych vedení.

Jedným z ďalších zámerov SEPS, a. s., na slovensko-maďarskom profile je vybudovať „Vedenie 2x400 kV Veľké Kapušany – Maďarsko“ (na maďarskej strane to bude pravdepodobne elektrická stanica Kisvárda). Uvedený zámer vybudovania predmetného vedenia bude však musieť byť s maďarským prevádzkovateľom prenosovej sústavy na pracovnej úrovni ešte znovu prerokovaný a odsúhlasený a jeho realizácia bude pravdepodobne posunutá až za časový horizont roku 2020.

Projekty na posilnenie profilu SR – Maďarsko a SR - Ukrajina sú v súlade so stále platným „Rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1364/2006/ES“, kde sú uvedené nasledovné vedenia: 2 x 400 kV Sajóivánka - R. Sobota alternatívne 2 x 400 kV Moldava - Sajóivánka a 2 x 400 kV Veľké Kapušany - Ukrajina. Rozhodnutie obsahuje aj projekty na posilnenie

vnútornej časti PS SR, ktoré sú oprávnené uchádzať sa o finančnú pomoc zo zdrojov rozpočtu EÚ.

Platnosť Rozhodnutia 1364/2006/ES sa končí rokom 2013 a počnúc rokom 2014 sa bude na účel podpory výstavby transeurópskych energetických sietí uplatňovať nový legislatívny nástroj, predpokladá flexibilnejšie vyhodnocovanie prínosu jednotlivých navrhovaných projektov – tzv. projektov spoločného záujmu (PCI). Primárnym cieľom nebude poskytovať PCI projektom priamu finančnú podporu, ale odstraňovať administratívnu náročnosť a urýchliť schvaľovací proces, predchádzajúci výstavbe elektroenergetickej infraštruktúry, čím by sa mala realizácia PCI projektov urýchliť.

4. Opatrenia na krytie špičkového dopytu a riešenie výpadkov v ES SR a preťažení prvkov prenosovej sústavy

Elektroenergetický sektor SR je charakteristický dôsledným vzájomným odčlenením výroby, prenosu a distribúcie elektriny. Rozvoj zdrojov elektriny a dostatok podporných služieb a regulačnej elektriny je riadený trhovými princípmi. Základné pásmo spotreby elektriny je zabezpečované medzi výrobcom a spotrebiteľom buď priamo, alebo prostredníctvom obchodníkov s elektrinou. Podporné služby a regulačnú elektrinu obstaráva prevádzkovateľ prenosovej sústavy.

Spoločnosť SEPS, a. s. vykonáva činnosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy a zabezpečuje prenos elektriny prostredníctvom 400 kV a 220 kV vedení na území Slovenskej republiky a na spojovacích vedeniach. Je bezprostredne zodpovedná za vyrovnanú bilanciu spotreba/výroba v reálnom čase. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy prostredníctvom Slovenského elektroenergetického dispečingu (SED) operatívne riadi ES SR z pohľadu zabezpečenia vyrovnanej bilancie spotreba/výroba.

Cieľom dispečerského riadenia ES SR je vytvoriť podmienky pre spoľahlivú a hospodárnu prevádzku ES SR pri rešpektovaní platnej legislatívy SR, záväzkov vyplývajúcich z členstva v medzinárodných organizáciách a prevádzkových zmlúv so zahraničnými prevádzkovateľmi PS.

Vo všetkých etapách prípravy prevádzky sa navrhujú vhodné riešenia prevádzky a vytvára sa potrebný priestor pre údržbu, inováciu a výstavbu elektroenergetických zariadení na zabezpečenie dlhodobu spoľahlivého a bezpečného prevádzkovania sústavy. Pre riešenie stavov núdze, alebo na predchádzanie stavu núdze, má prevádzkovateľ prenosovej sústavy vypracovaný obranný plán na predchádzanie vzniku závažných porúch, opatrenia pri havarijných zmenách frekvencie a napätia, ako aj plány obrany proti vzniku systémových porúch typu „black-out“, resp. obnovy sústavy po vzniku poruchy typu „black-out“. Prevádzková bezpečnosť plní požiadavky na prenos elektriny a je kontrolovaná v každej etape prípravy prevádzky a to ročnej, mesačnej, týždennej a dennej. Je kontrolované kritérium n-1 v celej sústave na výpadok každého prenosového prvku. Uvoľňovanie zariadení prenosovej sústavy z prevádzky sa vykonáva v koordinácii so susednými prevádzkovateľmi prenosových sústav v rámci všetkých etáp prípravy prevádzky. Overuje sa výpočtami chodu siete.

Ak v priebehu prevádzky dôjde v sústave k takým zmenám, ktoré vyvolajú jej náhle preťaženie, prevádzkovateľ sústavy s cieľom odstrániť preťaženie v zmysle § 18 Nariadenia vlády č.317/2007 Z.z., zmenené a doplnené Nariadením vlády č. 211/2010 Z.z.:

- a) aktivuje nakúpené podporné služby,
- b) využije zmluvne dohodnuté havarijné rezervy,
- c) zmení zapojenie elektroenergetických zariadení prenosovej sústavy a distribučnej sústavy.

Na predchádzanie preťažení zariadení prenosovej sústavy sa priebežne podľa potreby vykonáva výpočet ustáleného chodu siete s údajmi vlastnej elektrizačnej sústavy, ako aj s údajmi ostatných sústav v rámci RG CE (regionálnej skupiny kontinentálnej Európy) ENTSO-E.

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy zabezpečuje systémové služby pre udržanie prevádzkyschopnosti elektrizačnej sústavy, kvality a spoľahlivosti dodávky elektriny z prenosovej sústavy, udržiavanie vyrovnanej výkonovej bilancie a obnovy synchronnej prevádzky pri rozpade ES SR. Podporné služby potrebné pre zabezpečenie systémových služieb zabezpečuje SEPS, a. s. ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy nákupom od certifikovaných poskytovateľov podporných služieb. Zabezpečenie spoľahlivej a bezpečnej prevádzky ES SR z hľadiska pokrytia diagramu zaťaženia v hodinách špičkového dopytu, alebo v prípade výpadkov zdrojov je riešené prostredníctvom SED najmä aktivovaním podporných služieb (PpS), ďalej využitím havarijnej výpomoci od susedných prevádzkovateľov prenosových sústav (PS) a tiež nákupom negarantovanej regulačnej elektriny.

Pri stanovení optimálneho objemu jednotlivých druhov PpS sa uplatňuje najmä spoľahlivostné kritérium. Pri stanovovaní optimálneho objemu PpS sa uplatňuje princíp časového rozvrstvenia a sezónnosti a východiskovými údajmi sú najmä očakávané maximálne zaťaženia regulačnej oblasti pre sledovaný časový úsek podľa časového rozvrstvenia a štatistické údaje podľa sezónnosti, pod ktorú daný časový úsek spadá.

Ďalej sa pri stanovení jednotlivých objemov podporných služieb vychádza z nasledovných dokumentov:

- záväzné štandardy Prevádzkovej príručky RG-CE ENTSO-E,
- predpokladané maximálne zaťaženie pre príslušné časové obdobie,
- dynamické zmeny zaťaženia v regulačnej oblasti (ES SR),
- dynamické zmeny výroby OZE v regulačnej oblasti (ES SR).

Jednotlivé PpS sa zabezpečujú v rámci ročného, mesačného a denného výberového konania, alebo na základe priamych dlhodobých zmlúv. Na každú obchodnú hodinu je vypočítaný požadovaný objem jednotlivých PpS, ktorý zabezpečuje bezpečné prevádzkovanie sústavy. Príprava prevádzky obsahuje zoznam nasadených výrobných zariadení, nakúpené objemy PpS, cenu regulačnej elektriny a plánované zapojenie prenosovej sústavy po dohode so susednými prevádzkovateľmi PS a zapojenie distribučnej sústavy po dohode s prevádzkovateľmi distribučných sústav.

V poslednom období (2011, 2012, 2013) dochádza k problému pri napĺňaní požadovaného objemu PpS-SRV prostredníctvom výberových konaní v kritickom období roka (mesiace 04-09), dochádza len do výšky 55-80% voči požadovanej hodnote, hoci požiadavka na objem SRV každoročne rastie (Tab. č.4).

V súčasnej dobe analyzuje možné varianty ako zlepšiť túto situáciu. Tak isto v oblasti zabezpečovania PRV uplatnil odporúčanie pre nákup PpS zo susedných TSO v zmysle dokumentu POLICY 1, časť A-S3.1, a PRV nakupuje do 30% žiadanej hodnoty z iných regulačných oblastí (RO).

Cezhraničné prenosy na účely dovozu a vývozu elektriny na úrovni prenosovej sústavy v rámci medzinárodnej energetickej spolupráce sa riadia dvoj a viacstrannými zmluvami medzi jednotlivými prevádzkovateľmi PS a ich oprávnenými subjektmi. V prípade ohrozenia prevádzkovej bezpečnosti sústavy môže dispečer využiť nákup havarijnej negarantovanej regulačnej elektriny zo zahraničia. V prípade havarijnej výpomoci zo susednej regulačnej oblasti sa nákup regulačnej elektriny uskutočňuje podľa zásad uvedených v zmluve o poskytnutí havarijnej výpomoci s príslušným susedným prevádzkovateľom PS.

Podmienky vývozu alebo dovozu elektriny na nižších napätových úrovniach si určujú zmluvné strany prevádzkovateľov distribučných sústav. Dovoz alebo vývoz elektriny na nižších napätových úrovniach (napätie 110 kV a nižšie) nesmie byť realizovaný v paralelnej prevádzke s ES SR, ale výhradne v galvanicky vydelených častiach sústavy (tzv. ostrovná prevádzka) po schválení ÚRSO. Technickú koordináciu vykonáva dispečing PPS podľa platných Technických podmienok PPS. Z pohľadu zabezpečenia systémového technického a investičného rozvoja prenosovej sústavy SR je umožnenie dovozu alebo vývozu elektriny na napätovej úrovni 110 kV značne destabilizujúcim faktorom. Tento dovoz/vývoz by mal byť

obmedzený len na historicky existujúce zariadenia 110 kV a to len do času, kým tieto zariadenia fyzicky dožijú, t.j. nemala by byť umožnená ich rekonštrukcia alebo výstavba nových zariadení na tento účel.

Operatívne riadenie cezhraničných prenosov na účel dovozu a vývozu elektriny v rámci platných zmlúv a dohôd medzi SEPS, a.s. a susediacimi prevádzkovateľmi PS, technické plnenie týchto zmlúv a dohôd, a vnútro denné zmeny prenosov na spojovacích vedeniach sú zabezpečované prostredníctvom SED.

Všetky postupy pre riadenie cezhraničných prenosov, koordináciu vypínacích plánov spojovacích vedení, určovanie kapacít na spojovacích vedeniach, kontrolu a riadenie preťaženia sú v súlade s Prevádzkou príručkou RG CE ENTSO-E, Technickými podmienkami a Prevádzkovým poriadkom PPS. Pridelovanie prenosových kapacít spojovacích vedení sa určuje na základe výpočtov prenosových kapacít so susediacimi prevádzkovateľmi PS a následného vzájomného odsúhlasenia, pričom platí menšia hodnota. Hodnoty prenosových kapacít sa určujú pre ročnú, mesačnú a dennú prípravu prevádzky. Pridelovanie kapacít sa vykonáva na základe bilaterálnych a multilaterálnych dohôd medzi prevádzkovateľmi PS. V prípade vypnutia prenosových prvkov sa určený objem prenosovej kapacity prispôsobuje technickým podmienkam v sústave.

5. Bezpečnosť elektrizačnej sústavy

Otázke spoľahlivosti je venovaná zo strany PPS vysoká pozornosť. K zaisteniu prevádzkovej spoľahlivosti sú vykonávané v rámci ES SR preventívne opatrenia, dispečerské a technické opatrenia:

- v rámci preventívnych opatrení sú to napr. výpočty chodu siete, výpočty nastavenia ochrán, skratové výpočty, optimalizácia vypínacieho plánu, pravidelná údržba prenosových zariadení a spracovanie opatrení na riešenie havarijných situácií. Ďalej sú to opatrenia proti šíreniu veľkých systémových porúch a opatrenia na elimináciu dôsledkov po vzniku veľkých systémových porúch (defence plán), opatrenia v oblasti prípravy prevádzky a opatrenia v oblasti optimalizácie údržby a rozvoja prenosovej sústavy
- v rámci dispečerských opatrení sú to napr. havarijná výpomoc, prerušenie prác na zariadeniach prenosovej sústavy, koordinácia s prevádzkovateľmi distribučných sústav, využívanie podporných a systémových služieb, využitie opatrení pre riešenie havarijných situácií atď.,
- v rámci technických opatrení ide hlavne o pôsobenie ochrán, využívanie podporných služieb, pôsobenie frekvenčných charakteristík, automatickej regulácie napätia, atď.

V elektroenergetike sú uplatňované i obmedzujúce opatrenia a to:

- plán obmedzovania spotreby,
- havarijný vypínací plán,
- frekvenčný vypínací plán.

Dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy aktualizuje každoročne plán frekvenčného odľahčovania (frekvenčný vypínací plán), v zmysle štandardov a odporúčaní RG CE ENTSO-E. Automatické odľahčovanie sústavy začína pri frekvencii 49 Hz (1. stupeň). Pri poklese frekvencie pod 49 Hz dochádza k ďalšiemu vypínaniu spotreby v sústave pri jednotlivých hladinách frekvencie odstupňovaných od seba o 300 mHz.

V prenosovej sústave SR je nastavený frekvenčný vypínací plán v nasledujúcich stupňoch:

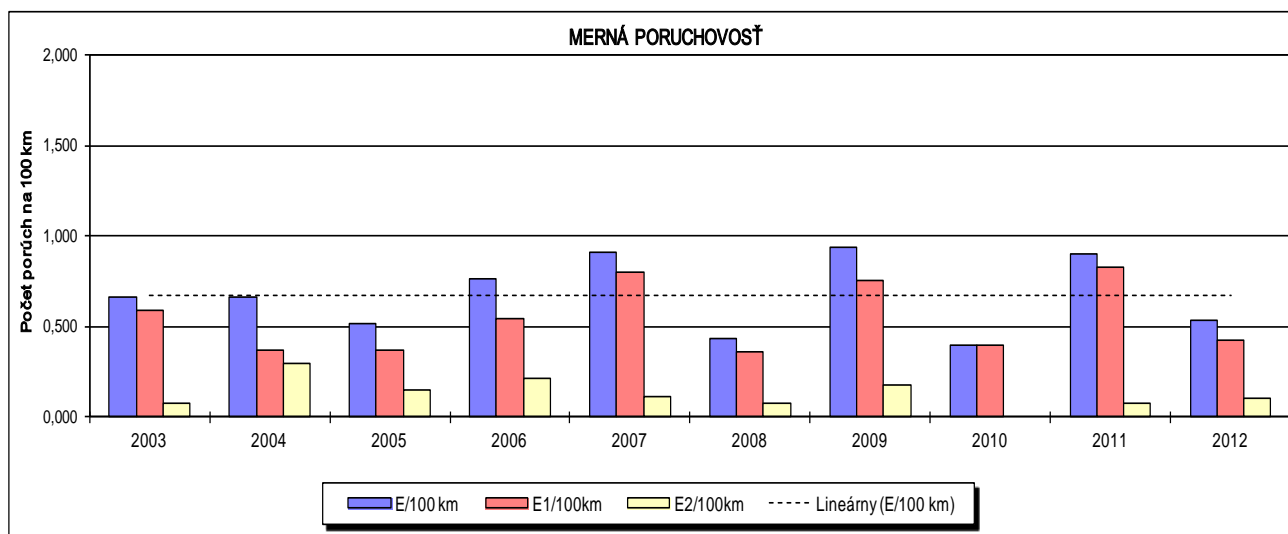
Stupne vypínania	Prahová frekvencia	Vypínaná časť zaťaženia v PS SR
1. stupeň	49,0 Hz	10,97 %
2. stupeň	48,7 Hz	10,80 %
3. stupeň	48,4 Hz	12,48 %

4.stupeň	48,1 Hz	16,21 %
Spolu vo všetkých stupňoch	49,0 – 48,1 Hz	50,46 %

Tabuľka č. 8: Frekvenčný vypínací plán

6. Kvalita a úroveň údržby prenosovej sústavy

V nasledujúcom grafe sú uvedené výsledky monitoringu jedného z faktorov ovplyvňujúceho technickú spoľahlivosť elektrizačnej sústavy „vývoj mernej poruchovosti hlavných technologických zariadení prenosovej sústavy SR za roky 2003 až 2012“ (E/100 km – celková merná poruchovosť, E1/100 km – merná poruchovosť pre poruchy bez poškodenia zariadenia, E2/100 km – merná poruchovosť pre poruchy s poškodením zariadenia). Priemerný fyzický vek hlavných technologických zariadení prenosovej sústavy si vyžaduje čoraz vyššie investície na obnovu a udržanie ich prevádzkyschopnosti. Z grafu je zrejmé, že zvýšené investície do obnovy zariadení sa začínajú prejavovať vo forme vyváženej poruchovosti.

Obr. č. 11: Vývoj mernej poruchovosti v prenosovej sústave SR

Údržba zariadení PS v predchádzajúcom roku bola zabezpečovaná kontinuálne. Faktor neustále sa zvyšujúceho priemerného veku hlavných technologických zariadení PS SR poukazuje na viaceré riziká. Je potrebné očakávať v budúcnosti zvyšovanie náročnosti údržby a opráv a aj vyššie prevádzkové náklady do tejto oblasti. Preto budú v nasledujúcom období optimalizované reálne potreby obnovy technologických zariadení, s cieľom trvalého znižovania celkovej mernej poruchovosti zariadení (E/100km).

V rámci prípravy prevádzky dochádza k maximálnej koordinácii vypínacích plánov s odstávkami výrobných zariadení. V čo najväčšej miere je snaha zabrániť zníženiu spoľahlivosti vyvedenia výkonov z jednotlivých výrobní. Táto oblasť je zvlášť významná pri vyvedení výkonu z jadrových elektrární. Dôležitou časťou je zabezpečenie rezervného napájania vlastnej spotreby jadrových elektrární. Kladie sa dôraz aj na koordináciu vypínacích plánov s prevádzkovateľmi distribučných sústav.

Prenosová sústava je v zmysle §11 Vyhlášky ÚRSO č.275/2012 Z. z. (Štandardy kvality prenosu, distribúcie a dodávky elektriny) povinná vyhodnocovať a zverejňovať porušenia povinne sledovaných parametrov kvality elektriny. Ako vyplýva zo správy zo dňa 24.1.2013 vypracovanej pre ÚRSO za rok 2012, ktorá je uverejnená na portáli <http://www2.sepsas.sk/StandardyKvality.asp?kod=393>, v predchádzajúcom roku neboli evidované žiadne prekročenia povinne sledovaných štandardov kvality prenášanej elektriny.

7. Úloha orgánov štátnej správy

Ministerstvo hospodárstva SR vykonáva štátnu správu v oblasti energetiky v rozsahu, ktorý je ustanovený zákonom o energetike (§ 88 ods. 2). V súvislosti s bezpečnosťou dodávky elektriny ministerstvo:

- zabezpečuje sledovanie dodržiavania bezpečnosti dodávky elektriny,
- prijíma opatrenia zamerané na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny,
- určuje rozsah kritérií technickej bezpečnosti sústavy,
- určuje povinnosti a rozhoduje o uplatnení povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme týkajúce sa bezpečnosti sústavy vrátane zabezpečenia pravidelnosti a kvality dodávok elektriny,
- rozhoduje o uplatnení opatrení, ktoré súvisia s ohrozením celistvosti a integrity sústavy a s ohrozením bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky sústavy,
- na žiadosť úradu vydáva stanovisko o ohrození bezpečnosti dodávok elektriny na vymedzenom území a na území Európskej únie.

8. Záver

Na základe dosiahnutých výsledkov za uplynulé obdobie možno konštatovať, že ES SR plnila svoju prioritnú úlohu v rámci zabezpečovania bezpečnej a spoľahlivej dodávky elektriny odberateľom, pričom všetky rozhodujúce kritéria a odporúčania ENTSO-E v primárnej a sekundárnej regulácii výkonu a frekvencie, v riadení napätia a regulácii salda cezhraničných prenosov elektriny boli splnené.

V budúcich rokoch bude nevyhnutné, aby rozvoj PS/ES SR reagoval na nové faktory, predovšetkým v nasledovných oblastiach:

- rastúci význam prenosovej sústavy SR v rámci spolupráce členských i susediacich krajín EÚ/ENTSO-E a s tým súvisiaca nevyhnutnosť budovania nových spojovacích a nadväzujúcich vnútorných vedení,
- zvyšujúca sa intenzita obchodných aktivít na liberalizovanom trhu s elektrinou a ich vplyv na technické a technologické aspekty prevádzky elektrizačnej sústavy,
- stále zložitejšia situácia v oblasti tranzitov a tzv. kruhových tokov a súvisiaci ťažko predpovedateľný vývoj v oblasti alokácie prenosových kapacít v dôsledku týchto vplyvov,
- závažné strategické zmeny prístupov niektorých národných vlád v regióne EÚ k vlastným národným energetickým politikám,
- napĺňanie stanovených cieľov EÚ v oblasti elektroenergetiky, v tejto súvislosti narastajúci vplyv Európskej komisie v oblasti elektroenergetiky, presadzovaný na úroveň ENTSO-E a na jednotlivých PPS,
- význam spoločných európskych predpisov v oblasti synchronnej prevádzky sústav a cezhraničného obchodovania,
- potreba zvyšovania bezpečnosti a kvality dodávok elektriny pre všetky kategórie odberateľov,
- morálna a fyzická zastaranosť viacerých energetických zariadení prenosovej sústavy a z nej vyplývajúca potreba obnovy,
- rastúci záujem o výstavbu obnoviteľných zdrojov, najmä SZE a VTE,
- výstavba nových zdrojov elektriny na území SR.

Vzhľadom na prudký vývoj v relevantných oblastiach je nevyhnutné reagovať na neustále zmeny tak na strane spotreby elektriny ako i na strane jej výroby, distribúcie, obchodu a nadnárodných prenosov pre dosiahnutie optimalizovanej, bezpečnej a spoľahlivej prevádzky ES SR. Budúci vývoj je potrebné zamerať na prehĺbenie vzájomnej koordinácie rozvojových programov PPS, PDS a existujúcich i potenciálne nových výrobcov elektriny.

Zoznam vydaných osvedčení na výstavbu energetického zariadenia v roku 2013

Číslo rozhodnutia Dátum	Žiadateľ	Fyzická osoba / členovia štatutárneho orgánu	Umiestnenie zariadenia	Charakteristika zariadenia	Tepelný výkon (MW)	Elektrický výkon (MW)
10749/2012-3200 30.1.2013	ENERGO - AQUA a.s. Trenčianske Biskupice 7051, 911 04 Trenčín 4, IČO 36 320 005	Predseda predstavenstva: Ing. Anton Kramárik člen: Ing. Mariana Koppelaar	Švošov, profil sa nachádza na úseku rieky Váh medzi existujúcimi VS Liptovská Mara – Bešeňová a VS Krpeľany, rkm 311,20	Malá vodná elektráreň		1,62
7477/2012-3200 11.2.2013	GEOCOM INVEST, a.s. Hlavná ulica 6, 040 01 Košice, IČO 36 199 559	predseda predstavenstva: Ing. Branislav Čekovský členovia: Prof.Dr.scient., Ing. Juraj Janočko, CSc. Ing. Milan Španko	Dargov, K. Ú. Dargov juhovýchodne od obce Dargov vo vzdialenosti cca 450m od posledných objektov zástavby (býv. JRD)	Geotermálna elektráreň		6 MVA
1380/2013-4100 18.2.2013	Západoslovenská distribučná, a.s. Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO 36 361 518	predseda predstavenstva: Ing. Andrej Juris podpredseda: Ing. Luboš Majdán členovia predstavenstva: Ing. Jozef Voštinár Ing. Marian Kapec člen: Ing. Peter Palmaj	Myjava, areál existujúcej elektrickej stanice Myjava a na nových pozemkoch nachádzajúcich sa v katastrálnom území Myjava	VVN_RZ 110kV Myjava		

1842/2013-4100 11.3.2013	Západoslovenská distribučná, a.s. Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO 36 361 518	predseda predstavenstva: Ing. Andrej Juris podpredseda: Ing. Luboš Majdán členovia predstavenstva: Ing. Jozef Voštinár Ing. Marian Kapec člen: Ing. Peter Palmaj	Holíč, areál existujúcej elektrickej stanice Holíč, katastrálne územie obce Kátov	VVN TR 110/22kV Holíč		
1843/2013-4100 11.3.2013	Západoslovenská distribučná, a.s. Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO 36 361 518	predseda predstavenstva: Ing. Andrej Juris podpredseda: Ing. Luboš Majdán členovia predstavenstva: Ing. Jozef Voštinár Ing. Marian Kapec člen: Ing. Peter Palmaj	N.M. nad Váhom - Horná streda, pôvodná trasa existujúceho vedenia č. 8760, katastrálnych území obcí Horná streda, Potvorice, Brunovce, Považany a Nové Mesto nad Váhom	VVN zdv.ved. 110 kV VE N.M. nad Váhom - VE Horná streda		
1844/2013-4100 11.3.2013	Západoslovenská distribučná, a.s. Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO 36 361 518	predseda predstavenstva: Ing. Andrej Juris podpredseda: Ing. Luboš Majdán členovia predstavenstva: Ing. Jozef Voštinár Ing. Marian Kapec člen: Ing. Peter Palmaj	areál existujúcej elektrickej stanice Stupava, lokalita Artézská studňa	TR Stupava - dostavba Rz 110 kV s doplnením T402 400/110/33kV		
2469/2013-4100 11.3.2013	Západoslovenská distribučná, a.s. Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO 36 361 518	predseda predstavenstva: Ing. Andrej Juris podpredseda: Ing. Luboš Majdán členovia predstavenstva: Ing. Jozef Voštinár Ing. Marian Kapec člen: Ing. Peter Palmaj	areál existujúcej elektrickej stanice Želiezovce	VVN_výmena transformátora T 101 ES Želiezovce		

2470/2013-4100 11.3.2013	Západoslovenská distribučná, a.s. Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO 36 361 518	predseda predstavenstva: Ing. Andrej Juris podpredseda: Ing. Luboš Majdán členovia predstavenstva: Ing. Jozef Voštinár Ing. Marian Kapec člen: Ing. Peter Palmaj	areál existujúcej elektrickej stanice BA Ovsište	VVN_rekonštrukcia TR 110/22kV BA Ovsište, RIS		
2471/2013-4100 11.3.2013	Západoslovenská distribučná, a.s. Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO 36 361 518	predseda predstavenstva: Ing. Andrej Juris podpredseda: Ing. Luboš Majdán členovia predstavenstva: Ing. Jozef Voštinár Ing. Marian Kapec člen: Ing. Peter Palmaj	areál existujúcej elektrickej stanice Tupá, katastr. Územie Hrkovce	VVN_rekonštrukcia TR 110/22kV Tupá		
11419/2012-3200 11.3.2013	Snina Energy, s.r.o., Pekná cesta 6, 834 03 Bratislava, IČO 46 857 249	konatelia: PhDr. Roman Jankovič Ing. Ladislav Čepa	kotolňa v areáli spoločnosti Snina Energy, s.r.o., Strojárska č 4435, Snina	výstavba plynových kogeneračných jednotiek na výrobu elektriny a tepla	3,418	3,12
2878/2013-4100 18.6.2013	CA TRADE, s.r.o., Šoltésovej 5, 040 01 Košice, IČO 36 586 153	konatelia: Jaroslav Vereš Marcel Vereš	Areál VSS a.s. na Južnej triede 82 v Košiciach	rozvod plynu o prevádzkovom pretlaku PN 300 kPa z potrubia PE v lokalite areálu VSS a.s. na Južnej triede 82 v Košiciach		
3144/2013-4100 21.6.2013	Mondi SCP, a.s., Tatranská cesta 3, 034 17 Ružomberok, IČO 31 637 051	predseda predstavenstva: Ing. Miloslav Čurilla člen predstavenstva: Ing. Roman Senecký	Areál spoločnosti Mondi SCP, a.s.	Rekonštrukcia zastaraného regeneračného kotla RK1. Vysokoúčinná kombinovaná výroba tepla a elektriny využívajúca obnoviteľný zdroj.	293	63,686

3101/2013-4100 18.6.2013	AMYLUM SLOVAKIA, spol s r.o., 919 08 Boleráz, IČO 31 411 011	konatelia: Ing. Martina Medveďová Ing. Igor Kovačovič	Areál spoločnosti AMYLUM SLOVAKIA, spol s r.o., na pôvodnom základe existujúcej plynovej turbíny a elektrického generátora	náhrada existujúceho zdroja po dobe životnosti	21,85	6,688
3895/2013-4100 11.3.2013	Západoslovenská distribučná, a.s. Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO 36 361 518	predseda predstavenstva: Ing. Andrej Juris podpredseda: Ing. Luboš Majdán členovia predstavenstva: Ing. Jozef Voštinár Ing. Marian Kapec člen: Ing. Peter Palmaj	areál existujúcej elektrickej stanice Pezinok	ES Pezinok - Rekonštrukcia TR 110/22kV a RIS		
3797/2013-4100 11.3.2014	Snina Energy, s.r.o., Strojárske 4435, 069 01 Snina, IČO 46 857 249	konatelia: PhDr. Roman Jankovič Ing. Ladislav Čepa	Plynová kotolňa v areáli spoločnosti Snina Energy, s.r.o., Strojárske č 4435, Snina	Rekonštrukcia existujúcej horúcovodnej plynovej kotolne	18,014	

Kontaktná osoba: Ing. Jaroslav Javorka, sekcia energetiky MH SR

Vydavateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, 827 15 Bratislava, tel. ústredňa 0421-2-4854 1111, fax - podateľňa 0421-2-4333 7827.

Redakcia: predseda Stanislav Jurikovič, tajomníčka RNDr. Jana Deliová, právna ochrana JUDr. Jozef Gaisbacher, PhD., jazyková korektúra Mgr. Dagmar Hlavatá, redaktorka Mgr. Eva Sedláčková, grafická úprava Stanislav Pálka.

Vychádza: podľa potrieb ministerstva, 3 až 5 častok do roka.

Tlač: SÚVAHA, spol. s r. o., Záhradnícka 95, 821 08 Bratislava 2.

Objednávky na predplatné, priamy predaj a distribúciu zabezpečuje SÚVAHA, spol. s r.o., tel./fax: 0421-2-5341 4135. Cena predplatného na rok 2013 je 50 €.

Vyúčtovanie sa uskutoční na konci roka.

Registračné číslo: MK SR 1514/1996 zo dňa 2. 8. 1998, náklad: 130 ks